

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési és befizetési

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. OKTÓBER 23.

288. SZÁM

KEDD

Arany és béke

Tíz évvel ezelőtt már összeomlott a bolgár front s a központi hatalmak ellenállásán már mutatkoztak azok a véres repedések, melyek a közeli összeomlás kétségtelen előjelei voltak. Tíz évvel ezelőtt már vége volt a világháborúnak, ha itt-ott még frontoszilányok a tragikus elkeseredés felvillanó pózában még, mint a pókok kitépett lábai, folytatták is a beléjük idegzett, beléjük dreszszírozott munka reflexmozdulatait.

Tíz évvel ezelőtt már vége volt a háborúnak s most ül össze Berlinben az a bizottság, amelyik végre dönteni fog a német jóvátétel mértékéről. Az az átalakulás, amin Európa az utolsó évtizedben átment, legszembeötlőbben a jóvátételi probléma megoldási módozatainak változásán mutatkozik meg.

Versaillesben még a bosszu diktálta a jóvátétel feltételeit. Versaillesben még nem tudták, hogy a politika követeléseinek a gazdasági élet sokszor korlátot szab s a gazdasági élet törvényei hatalmasabbak, mint a legelvakultabb szenvedély. Versaillesben még egyedül Németországot tették felelőssé »mindazért a veszteségért és kárért, amelyet a szövetségesek és állampolgáraik Németország támadása s Németország és szövetségesei részéről rájuk kényszerített háború következtében szenvedtek« és ezért Versaillesben még Németországtól követeltek százszázalékos jóvátételt minden kárért, minden veszteségért és minden adósságért.

Amikor 1921-ben összeült a londoni konferencia, hogy a versaillesi szerződésben megállapított kártérítési kötelezettség mértékét megállapítsa, még Clemenceau koncepciója virulens volt. A londoni konferencia százharminckét milliárdban állapította meg a német jóvátétel összegét, amit Németország örök, soha véget nem érő kártérítési járadékként évi hat milliárd és hatszáz millió aranymárkával lett volna köteles megfizetni. A londoni konferencia után következett Németország csődje, az infláció papiros-vizözöne s a Dawes-tervezet Noé bárkája. A hitelezők belátták, hogy ha csödbe megy az adós, elvesz a követelésük. Inkább rossz egyezség, mint százszázalékos leírás, — gondolhatták Németország hitelezőállamai s az ébredező szolidaritás és nyiladozó megértés ígéit hangoztatva hozzájárultak ahhoz, hogy pártatlan szakértők vizsgálják felül az adósuk fizetési képességét. Ennek a szakértő bizottságnak lett az elnöke Dawes s így született meg az a Dawes-egyezmény, amelyik Németország fizetési kötelezettségét legalább átmenetileg akarta rendezni. Akkor még a politika gyűlölet frontja nem volt felgöngyölítve, a hitelező-államokat nem lehetett volna olyan egyezmény elfogadására szorítani, amelyik nemcsak elszenvadett veszteségeikkel, de Németország fizetési képességével is arányban áll. Kiszegítő expediensekhez kellett tehát fordulni azoknak, akik a gazdasági béke megteremtésén fáradoztak. Meg kell adóztatni Németországot, a németek se fizessenek kevesebb adót, mint az angolok, franciák és belgák. Négy évi átmeneti időre a hat milliárd és hatszáz millió aranymárkát leszállították két és félmilliárdra. A németek hozzájárultak a rendezésnek ehhez a módjához s ezzel megszületett Locarno s Németország bekerült a Népszövetségbe nemcsak tagul, de tanácsagul.

Az európai politika iránya s a jóvátételi probléma megoldása között nyilvánvalóvá lett az összefüggés. Versaillesben még a bosszu és a büntetés ösztönzési zordonsága szövegezte meg a kötelezettség alapját és mértékét. Minél tisztábbá tette azonban a gondolkodást a gazdasági élet tapasztalata, minél inkább nyilvánvalóvá vált, hogy még a győzők sem tudnak diktálni az eleven életnek, annál jobban szelidültek meg a feltételek és programok. Ma már nem hazaárulás azt hirdetni, hogy a világháború az egész emberiség közösen átszenvedett katasztrófája volt s akárkinek kezében volt is a lángalobbanzó tűzcsóva, mindannyian egyformán hordoztuk a rőzsekévéket a máglyához. A militarista abszolutizmus felett egyre inkább a szervezett együttműködés követelése lesz urrá s nem véletlen, hogy ennek a gondolatnak, ennek a követelésnek

térfoglalása párhuzamosan halad a német jóvátétel enyhülésében. Parker Gilbert, Poincaré és Churchill állítólag már meg is állapodtak abban, hogy milyen összegű jóvátételt fognak követelni Németországtól. A hírek szerint 30—35 milliárd aranymárka között fog mozogni az az összeg, aminek lefizetése ellenében Németország mentesülni fog minden jóvátételi kötelezettsége alól.

Százharminckét milliárd helyett harminc. — szinte azt lehetne mondani, ahogy csökken az összeg, úgy fogyott a távolság is a győzők és legyőzöttek között. A politika mégis csak kénytelen lesz engedelmessé válni a gazdasági élet követeléseinek s ha az élet békét és együttműködést parancsol, jöhetnek akkor jelszavakkal és véres frázisokkal a politika veteránjai.

Csak akkor indulhatnak meg a kibontakozási tárgyalások, ha a parasztdemokrata koalíció konkrét javaslatokat tesz

Korosec Antun miniszterelnök nyilatkozata a Neue Freie Presseben

Beogradból jelentik: A beogradi politikai körök hétfőn leginkább a sziszaki négyülésen elhangzott beszédek foglalkoztatták. Beogradban megállapítják, hogy a parasztdemokrata koalíció vezetési kísérlettel szemben. Mereven ragaszkodnak eredeti követeléseikhez, hogy a mostani parlamentet fel kell oszlatni és hogy csak tiszta választások alapján megalakult parlamenttel állnak szóba. Beogradban rámutatnak arra is, hogy a parasztdemokrata koalíció vezetési kísérletének a hangoztatása, hogy döntés a nép kezében van, támadás a másik alkotmányos tényező ellen és hogy ez azt jelenti, hogy a parasztdemokrata koalíció hosszú harcra készül. A sziszaki beszédek mementónak szánták a négyes koalíció számára és a négyülés azt akarta jelenteni, hogy amennyiben a négyes koalíció a mostani

uton halad, nem is számíthat arra, hogy a pártok valaha is valamilyen megegyezésre jutnak a parasztdemokrata koalícióval.

Alább egész terjedelmében közöljük Korosec Antun miniszterelnök nyilatkozatát, amelyet a Neue Freie Presse beogradi munkatársának adott. Ez a nyilatkozat még a sziszaki gyűlés előtt jelent meg s azt mutatja, hogy a miniszterelnök tisztában van azzal, hogy a harc majd hosszú lesz és nem valószínű a közeli megegyezés. A parasztdemokrata koalíció kitartása mostani szélsőséges álláspontja mellett valójában a kormány malmára hajtja a vizet, miután ilyen körülmények közt nem lehet arra számítani, hogy a kormány, amely megalakulásakor önmagát is ideiglenesnek tekintette, most visszalépjen és ilyenformán a parasztdemokrata koalíció intranzigens harcmodora kétségtelenül a kormány életét hosszabbítja meg.

A miniszterelnök nyilatkozata

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse hosszabb nyilatkozatot közöl Korosec Ante dr. miniszterelnöktől, aki többek között a következőket mondotta:

— A szerbek, horvátok és szlovének királyságában uralkodó állapotokat nem lehet rózsáknak nevezni. A sajnálatos események, amelyek a nyáron lezajlottak a parlamentben, ellentéteket keltettek a szerbek és a horvátok, a kormány és az ellenzék között, amelyek azóta annyira kiéleződtek, hogy máról holnapra való áthidalásukról szó sem lehet. A politikai helyzetet tehát nem lehet optimisztikusan megítélni. Azonban az egész országban teljes rend és nyugalom uralkodik. Horvátországban szintén. A polgárok hivatásuknak élnek és az állam nem károsodik, mert az adóbefizetések rendesen történnek. A parlament folytatja munkáját, csak az a sajnálatos tény, hogy a horvátországi képviselők nem vesznek részt a parlament munkájában.

— A jelen pillanatban nem várható, hogy a horvát képviselők visszatérnek a parlamentbe. A pártok képviselői tulságosan exponáltak magukat nyilatkozataikkal a közvélemény előtt. Az általuk olyan sokszor emlegetett szociális bojkott azonban nem hozta meg a várt eredményeket. Nemrégben Beogradban tartották meg a kereskedelmi kamarák kongresszusát, amelyen kevés kivétellel az összes kamarák kiküldöttjei megjelentek. A kongresszuson igen fontos életkérdéseket vitattak meg. Nem politikai elvekről volt szó, hanem az állam gazdasági jólétéről. Mi arra törekszünk, hogy az országban és a külföldön mindenkit meggyőzzünk arról, hogy mi, a kormány képviselői, a kibékülés és a megegyezés mellett vagyunk. A koalíció a merénylet után elhagyta a parlamentet, de a parlament izolálása semmiesetre sem szolgálja a nép és ama vidékek érdekeit, amelyek képviselői ma még mindig távol tartják magukat a munkától. A horvátok vezetői azt hangoztatják, hogy a merényletért a kormány a felelős, de mindenkinek, aki a mai politikai helyzetet mérlegeli, el kell ismernie, hogy ez teljesen

alaptalan vád. Vajon kinek az érdeke lett volna, az Istenért, hogy egy ilyen katasztrófális eset történjen a népképviselőt tárgyaló termékek kelletős közepén?

— A kormány tárgyalásai egy kölcsön ügyében nem vezettek kellő eredményre és a tárgyalások megakadtak. De ebben az ügyben a másik oldalon is hibásak. A kormányban nincs érdekben ujjab komplikációkat előidézni, hanem minden igyekezetével azon van, hogy elhárítsa a nézeteltéréseket, az egyenetlenségeket és viszályokat, amelyek még jelentkezhetnek. A kormánynak az a kívánsága, hogy megteremtse a belső békét, de nekünk elvőgre tudni kell, hogy valójában mit akar a horvát ellenzék. Azt halljuk, hogy a horvát ellenzék az egyedüli kiutat a perszonális unióban látja. Másfelől a horvátok kijelentik, hogy ebben a kérdésben nem hoztak semmiféle határozatot. Mi nem köthetünk megegyezést mindaddig, amíg nem tudjuk, hogy mik a horvát népi képviselőinek a konkrét kívánságaik. Csak amikor már a konkrét kívánságokat tudjuk, fogunk tudni lépéseket tenni a megegyezés érdekében. Ezt kívánom elérni és ez a kormánynak is a célja.

Trifunovic Misa tanácskozásai Vukicsevicscel

A radikális párt belső konfliktusa továbbra is állandóan foglalkoztatja a politikusokat s különösen a radikális pártot. Nagy meglepetést keltett Beogradban, hogy Vukicsevics Velja, a radikális klub elnöke hétfőn több mint egy óráig tanácskozást folytatott Trifunovic Misdval. Trifunovic tudvalevőleg a centrumhoz tartozik és a legutóbbi klubgyűléseken állandóan a legélesebb módon foglalt állást Vukicsevics és politikája ellen és ő volt a pártban az elégedetlenek vezérszónoka. Ezt a hosszú tanácskozást, amelynek anyagáról semmi hír nem szivárgott ki, épen azért tartják döntő jelentőségűnek.

Sztanojevic Acának, a radikális párt elnökének magatartása továbbra is békülékeny. Sztano-

nojevićs igyekeznek a főbizottság hangulatát a képviselői klub többsége irányában békülékenyebbé tenni. Sztanojevićs Aca arra figyelmeztette az elégedetleneket, hogy legjobban volna, ha a nép közé mennének és ott igyekeznének a maguk pozícióját erősíteni. Hangoztatta azonban, hogy a parlamenten kívül is szem előtt kell tartani a radikális képviselőknek a párt programját. Az elégedetlenek nagyrészt mindez nem elégíti ki, s ezek azt kívánják, hogy úgy a képviselői klubban, mint a pártban vegyék fel a harcot Vukićsevićs és hívei ellen.

Miért maradt el a parlamenti delegáció prágai útja?

Az általános szélesend magyarázza azt, hogy a jugoszláv delegáció elmaradt prágai látogatásával is sokat foglalkoznak még. Setyerov Szlávko, aki állandó tagja a jugoszláv-csehszlovák parlamenti delegációnak, a látogatás elmaradásáról a következőket jelentette ki:

— A parlamenti delegáció azért nem ment Prágába, miután sem a bizottságban, sem a kulturális és gazdasági szekciókban nincs előkészítve a közös gyűlés programja. Ezenkívül jelenleg Prágában egy kereskedelmi delegációnk is van, amely arra hivatott, hogy hivatalos úton teremtsen meg az összeköttetést Csehszlovákiával, amennyiben ott kereskedelmi szerződés megkötéséről tárgyal. Amíg ezek a tárgyalások nincsenek befejezve, szükségtelen, hogy egy parlamenti delegáció is odautazzék. Közrehat abban, hogy nem utaztunk el az is, hogy Boszniában most közszépi választások folynak és a csehszlovák képviselő kollégák el vannak foglalva tartományi választásokkal. Ha netán elmentünk volna, csak a parádékon vehettünk volna részt és nem végezhetünk volna semmit. A csehszlovákok küldtek ugyan meghívót, mi azonban lemondunk. Nem felel meg tehát az igazságnak az a hír, amit a közvéleménybe dobtak, hogy a csehszlovákok azt irták volna, hogy a mi elutasításunk szükségtelen.

Ki szavazta meg az adótörvényt?

Racics Szima, a szombori kerület radikális képviselője, Setyerov Szlávko nyilatkozatára, amelyben a vajdasági radikálisoknak az adótörvény megszavazása körüli érdemeit vitatja el, a múlt hét péntekén hosszabb választ adott, amelyben többek közt azt írta, hogy a vajdasági demokrata képviselők, köztük Zarićs képviselővel, nem szavazták meg az adótörvények egységesítését. Zarićs képviselő annak a közlését kéri, hogy Racics Szima állítása téves, mert úgy ő, mint dr. Vukanovićs, a noviszadi kerületi radikális képviselő jelen voltak s megszavazták az adótörvényt. Setyerov Szlávko a maga részéről kijelentette, hogy ő sohasem mondotta, hogy a vajdasági radikális képviselők ellene voltak az adótörvények egységesítésének, azt azonban fenntartja, hogy a radikális klubban erős áramlat volt az adótörvények egységesítése ellen s többek közt Mihajlovićs Ilija, a parlament mostani elnöke is a törvényjavaslat ellen szavazott.

Nem volt határozatképes a dalmáciai agrártörvényt tárgyaló bizottság

Hétfőn délután Setyerov Szlávko elnöklelté alatt újból összeült a dalmáciai agrártörvényt tárgyaló parlamenti bizottság. Az ülésen megjelentek Popovićs Dáka agrárminiszter és Angyelinovićs Grga építészeti miniszter, azonban a bizottságnak sem a radikális, sem a szlovén néppárti tagjai nem voltak jelen s nem jöttek el a muzulmánpartí tagok sem, az utóbbiak azonban kimentették elmaradásukat. A bizottság nem volt határozatképes s így az ülést a demokrata és földművespartí tagok tiltakozása közben elhalasztották. Az ülés után kommunikét adtak ki, amely szerint jelen voltak dr. Ribár, Lukanac, Jovanovićs Miloja, Jovanovićs Jován, Lazics Voja bizottsági tagok, Setyerov Szlávko elnök, Popovićs Dáka és Angyelinovićs Grga miniszterek, minthogy azonban sem a radikális klub, sem a jugoszláv klub tagjai nem jelentek meg s a muzulmánok is kimentették távolmaradásukat — a szükséges kvórum nem volt meg s az ülést elhalasztották. Lazics Voja nyilatkozatot olvasott fel, amelyben tiltakozott a munka szabotálása ellen, a bizottság elnöke pedig kijelentette, hogy rövid idő múlva újabb ülést hív egybe és amennyiben az sem lenne határozatképes, a házszabályok értelmében jelentést tesz a parlament elnökének.

Készül a költségvetés

A jövő évi költségvetés előkészítése az egyes minisztériumokban tovább folyik. Szubotićs Nikola pénzügyminiszter, Letica Dusan, az egyenes adók vezérigazgatója, Protics Jesa miniszterhelyettes és Jovanovićs Mika vezérigazgató feülvizsgálja az egyes résztervek által be-
terjesztett költségvetéseket, különösen abból a

szempontból, hogy az előirányzatok elkészítésénél betartották-e azokat a normákat, amelyeket a pénzügyminiszter körirathatban közölt az egyes minisztériumokkal, főleg pedig hogy betartották-e a takarékoság tekintetében felállított szabályokat. Bár a pénzügyminiszter egyes költségvetéseket kénytelen volt újabb átdolgozás végett az egyes tárcaknak visszaadni, mégis remélik, hogy december elejéig az új költségvetést a parlament elé lehet terjeszteni s normális időben be lehet fejezni a költségvetési vitát. A pénzügyminiszter még az egyes résztervekkel konferenciát fog tartani, hogy az esetleges eltéréseket ki lehessen küszöbölni.

A parasztdemokrata koalíció ülése

Zagrebból jelentik: A koalíció képviselői tekintettel arra, hogy vasárnap sokáig tartózkodtak Sziszákon, ahol reggel négy óráig voltak Teslićs nagyiparos vendégei, hétfőn délelőtt csak tizenegy órákor folytatták a klubülést. A délelőtti ülésen Matijevićs, dr. Grizogono, dr. Pavelićs és dr. Drljevićs szólaltak fel, de minthogy az ülés titkos volt, annak lefolyásáról részletek nem kerültek nyilvánosságra. Az ülést délután is folytatták.

A délelőtt folyamán olyan hírek terjedtek el, részben a lapok nyomán, hogy a koalíció egy memorandum megszerkesztésére készül, amelyet a királyhoz intéznének. Ebben a memorandumban arra kérnék Öfelségét, hogy vegye kezébe az iniciatívát az alkotmány megváltoztatása érdekében. A koalíció képviselői azonban az újságírók kérdésére kijelentették, hogy erről a memorandumról semmit sem tudnak. Pribicevićs Szvetozár, aki szintén nyilatkozott az újságíróknak kijelentette, hogy a memorandumról nem tud semit, különben is képviselők nem szoktak memorandumot írni és ő azt hiszi, hogy a zagrebi sajtó mást akart megírni és tévedésből használta a »memorandum« szót.

Pribicevićs beszélt a szisziaki népgyűlésről is és kijelentette, hogy a siker várakozáson felüli volt.

A Narodna Banka kormányzója Zagrebba utazik

Szerdán Zagrebba érkezik Bajloni Ignác a Narodna Banka kormányzója. Bajloni zagrebi utazásának nagy fontosságot tulajdonítanak és egyes verziók szerint utjának az a tulajdonképeni célja, hogy kipulhatolja a terepet egy semleges közgazdasági kormány számára.

Meggyilkolta testvérét egy pofon miatt A kugliparti tragikus befejezése

Apatinból jelentik: A baranyai Baranszki Topolje községnek véres szenzációja van: Két testvér halálos kimeneteli verekedése tartja izgalomban a falu népét. Szombaton este a községi nagyvendéglő udvarán nagyvívó társaság kuglizott. Játék közben Topalov Ádám fiatal legény összeszóvalkozott testvérével, Topalov Antallal, akit veszekedés hevében arculütött. Topalov Antal erre szó nélkül elment a vendéglőből, mire a társaság tovább folytatta a játékot. Félóra mul-

va Topalov Antal visszatért a kuglizó társasághoz, egyenesen odament testvérehez és felelősségre vonta a pofon miatt. Topalov Ádámnak ideje sem volt a válaszra, mert a következő pillanatban Antal kezében megvillant a kés és mielőtt a közelben állók megakadályozhatták volna, testvére mellébe döfte. Topalov Ádám hangtalanul rogyott össze és a segítségül hívott orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

Az ellenzék győzött a becskerekai polgármester-választáson

Dr. Erdeljanov Pera független demokratát választották meg polgármesternek A többi tisztviselői állásra a radikális jelölteket választották meg

Becskerekről jelentik: Becskerek város képviselő-testülete hétfőn tartotta meg harmadikban a tisztviselő-választó közgyűlést. Az eddigi választások ugyanis különböző okok miatt a felső fórumok megsemmisítettek. A választást nagy izgalom előzte meg, mert az utolsó pillanatig nem lehetett tudni, hogy melyik oldalon van a többség és a választás eredménye is azt mutatja, hogy maguk a képviselők is ingadoztak állásfoglalásuk tekintetében, mert

a délelőtti megtett polgármesterválasztáson az ellenzék legnagyobb partja, a független demokraták kaptak többséget, délutánra viszont, amikor a többi tisztviselőket választották meg, a radikális jelöltekre esett több szavazat. Az ülést délelőtt kilenckor nyitotta meg dr. Sztajlics Koszta helyettespolgármester. Először az újonnan behívott két képviselőtestületi tagtól, Rackov Nikoltól és Tosics Pajtótól vették ki az esküt, majd Sztajlics felhívta Jankahidac Lázárt, hogy mint legidősebb képviselőtestületi tag vegye át az elnökséget. Amikor Jankahidac, mint korelnök, megkezdte az elnöklést, Beslićs Nikola, a radikális párt elnöke jelentkezett szólásra és indítványozta, hogy ne válasszanak polgármestert, mert nemsokára elkészül az új községi törvény és addig továbbra is Sztajlics helyettespolgármester vezesse a város ügyeit.

Dr. Dosen Vojislav független demokrata ellenezte az indítványt és a polgármesterválasztás megtartását követelte, minthogy az amugy is a napirenden szerepel. Több felszólalás után a független demokraták titkos szavazást követeltek és Beslićs javaslata mellett 28-an, ellene 39-en szavaztak és így

a közgyűlés a polgármesterválasztás megtartása mellett döntött, amivel nyilvánvaló lett, hogy az ellenzéki koalíciónak van többsége.

A polgármesteri állásra négy jelölt pályázott; dr. Sztajlics Jován jelenlegi helyettes polgármester (radikális), dr. Erdeljanov Pera vol pénzügyigazgatósági főtitkár (független demokrata), dr. Bratic Dusan ügyvéd (földművespartí) és Berberszki Gyurica nyugalmazott polgármester. A szavazás a legnagyobb izgalomban folyt. Dr. Sztajlics 29, dr. Erdeljanov 26, dr. Bratic 15 és Berberszki három szavazatot kapott, egy szavazólap üres volt. Ilyenformán abszolút többséget senki sem nyert, mir a két legtöbb szavazatot nyert jelölt között pótválasztást rendeltek el és

dr. Erdeljanov Pera 42, dr. Sztajlics Jován 32 szavazatot kapott.

Jankahidac Lázár korelnök dr. Erdeljan Perát Becskerek város megválasztott polgármesterének nyilvánította.

Ezután áttértek a többi tisztviselői állás betöltésére. A főjegyzői állásra tizen pályáztak. A szavazáson Rajics Timotije jelenlegi főjegyző 37 szavazatot, Sztajlanovićs Nikola főispáni titkár 36 szavazatot kapott, egy szavazólap üres volt s így

egy szótöbbséggel Rajics Timotijet választották meg főjegyzőnek.

Első közigazgatási tanácsnok Sztapanovićs Nikola főispáni titkár lett 39 szavazattal, Borovanszky Géza jelenlegi tanácsos, magyarpárti jelölt 34 szavazattal szemben. Második közigazgatási tanácsnoknak Rackov Alekszandar eddigi tanácsnokot választották meg, Borovanszky Géza 15 szavazatot kapott. Katonaiügyi tanácsnoknak egyhangulag Sztajlanovićs Milos jelenlegi tanácsnokot választották meg, aki 66 szavazatot kapott. Pénzügyi tanácsnoknak ugyancsak egyhangulag 73 szavazattal Vladiv Milorád jelenlegi tanácsnokot választották meg. Adóügyi tanácsnok pótválasztás után Kirtyanszky Ljubomir eddigi tanácsnok lett 39 szavazattal, míg ellenjelöltje Momirszki Vojislav 33 szavazatot kapott.

Nagy érdeklődés előzte meg a városi ügyészi állás betöltését. Erre öt pályázó volt, köztük dr. Dosen Vojislav, a független demokrata párt városi vezetője, aki azonban bejelentette, hogy visszalép a jelöltségtől. Bratic Dusan dr. földművespartí 44 szavazatot kapott, Pođgradszki József járásbíró pedig egy szavazatot kapott.

Városi mérnöknek három pályázó közül Török Miklós jelenlegi mérnököt választották meg 63 szavazattal. Állatorvosnak az egyetlen jelöltet Zamirovićs Arkadijet választották meg.

Első aljegyző lett 64 szavazattal Bodnár Rezső jelenlegi aljegyző, második aljegyző Grufics Milos lett, aki 37 szavazatot kapott. Városi számvevő az eddigi Grufics Mita helyett, aki 35 szavazatot kapott, Petrovićs Szlávko lett 38 szavazattal Adóhivatali könyvelőknek Momirszki Vojislavot 70 és Bering Péter 48 szavazattal választották meg. Városgazda lett Sztajvin Milutin, közgyám Gyorgyevics Mita, anyakönyvvezető Poklec János, pénztáros Cvetkov Szvetozár, elölőr Bröder Alekszander, kataszteri nyilvántartó Brett Hugó.

Nagy harc folyt a rendőralkapitányi állások körül. Az első alkapitány lett Makszimovićs Nikola, aki 36 szavazatot kapott, míg Dimitrijevićs Neven palánkal szolgabíró, alkapitány 34 szavazattal maradt kisebbségben. Második alkapitánynak egyhangulag Putnik Emil jelenlegi alkapitányt választották meg.

A közgyűlés késő estig tartott.

Rendkívüli közgyűlés elé terjesztik Szuboticán a kétmillió dolláros kölcsönajánlatot Sztipics Károly dr. polgármester nyilatkozata

A szuboticei városi képviselők körében a legnagyobb érdeklődéssel várják a városi tanács döntését a dollárkölcsön ügyében.

A *Bácsmegyei Napló* jelentette, hogy egy külföldi pénzcsoport kétmillió dollár kölcsönt ajánlott fel a városnak különböző befektetésekre. Az ajánlatot Sztipics Károly dr. Szuvajdzsics Sándor főszámvevőnek adta át, aki jelenleg a pénzügyi tanácsnokot helyettesíti, hogy a kölcsön feltételeit alaposan tanulmányozza át és erről a városi tanácsnak részletes jelentést tegyen.

Érthető az a nagy érdeklődés, amely a kölcsönajánlat iránt megnyilvánul a városi képviselők körében, mert a város minden jelentősebb bevételi forrása kiapadt. A város elvesztette földjeit és az egykor igen gazdag városnak ma már csak házai és néhány száz hold földje maradt meg. A mai körülmények között a legnagyobb nehézségekbe ütközik a város háztartásának egyensúlyban tartása. A külföldi kölcsön természetesen lendületet hozna a város életében. Megindulna az építkezés és más közmunkák és a sokszáz munkanélküli jutna hosszabb időre keresethez.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa hétfőn délelőtt felkereste hivatalában Sztipics Károly dr. polgármestert, aki a kölcsönre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A kölcsön ügye még mindig a tanulmányozás

stádiumában van. A városi tanács a legközelebb részletesen megvitatta a kérdést és ha a kölcsönt elfogadhatónak találja, akkor a nyilvánossággal is közöljük a részleteket. Ebben az esetben bővebben foglalkozunk majd a kérdéssel és vagy ebben, vagy a jövő hónapban rendkívüli közgyűlést hívunk egybe, amelyen a kölcsön ügyét elintézzük. Ilyen nagyfontosságú ügyben végső fokozat természetesen a városi képviselőtestület van hivatva dönteni.

Dr. Sztipics polgármester ezután a költségvetés kérdéséről is nyilatkozott és a következőket mondotta:

— A városi költségvetési tervezet elkészítésén már nagyban dolgoznak. Természetes, hogy a költségvetés összeállítása szorosan összefügg a városi tanács határozatával a kölcsön ügyében, mert ettől függ, hogy a város a jövő költségvetési évben milyen beruházásokat fog eszközölni. A költségvetés a szigorú takarékoság alapján készül.

— Mi igaz azokból a hírekből — kérdeztük — hogy a városi tanács redukálni akarja vagy esetleg teljesen feloszlítani akarja a városi zenekart?

— Ebben a kérdésben nincs még határozat. A költségvetés készítése alatt fogunk rátérni erre a kérdésre és a város érdekeit szem előtt tartásával fogunk dönteni. Arról, hogy feloszlítjuk-e a városi zenekart, vagy csak redukáljuk, nem nyilatkozhatom, mert sem az egyik, sem a másik ügyben nem történt döntés.

Felakasztotta magát egy húsz éves szuboticei urilány

Az öngyilkos szerelmi bánatában vált meg az élettől

Megrendítő öngyilkosság történt hétfőn délelőtt Szuboticán. A negyedik kör Zlatariceva-uca 6. számú házban

felakasztotta magát Ertl Jolán, Ertl Ferenc kárpitosmester huszéves leánya.

Ertl Ferencet, aki régi szuboticei ipáros, széles körökben ismerik és leányának tragédiája mély megdöbbenést és részvétet keltett Szuboticán.

A leány öngyilkosságát tizenkét óra után édesapja fedezte fel. Ertl Ferenc, akinek a Sokolska-uccában van kárpitos üzlete, tizenkét óra után tért haza. Ertl hazaérve kérdezte feleségétől, hogy hol van a leánya.

— A padláson ruhát teriget — felelte Ertlné mit sem sejtve. Erre a válaszra a család fő megnyugodott, de miután a leány később sem mutatkozott, rosszat sejtve maga ment fel a padlásra. Pár lépést tett a száradó ruhák között, amikor megdőbbsen visszatért.

Az egyik gerendáról a szenvedéstől eltorzult arccal félig guggoló helyzetben lógott a lánya.

Az apa odarohant hozzá, de már késő volt, a leány már nem élt.

A tragédiáról jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Prodanovics Mladen rendőrkapitány és Plav-

sics Koszta dr. orvos mentek ki a helyszínre. A szerencsétlen leányt közben levágták a kötélről. Az orvos már csak

a beállott halált állapította meg.

Ertl Jolán tragédiáját teljes homály fedi és szülei nem is sejtik, mi készítette a vidám kedélyű leányt a végzetes lépés elkövetésére.

Hétfőn délelőtt a leányon semmi gyanúsat nem vettek észre, amiből arra következtethettek volna, hogy a halálra készül. Egész délelőtt jókedvű volt és rendes hangulatban végezte dolgát. Tizenkét óra előtt néhány perccel édesanyja azt mondta neki, hogy menjen fel a padlásra és terítse ki a kötélre a kimosott ruhát. A leány azonnal vette a kosarat és elindult — az utolsó utra. Ertl Jolán bucsulevelet nem hagyott hátra, amiben okát adta volna tettének.

A leány az előző napon sem mutatta semmi jelét az elkeseredésnek. A nap legnagyobb részét barátinője társaságában töltötte, de annak sem panaszkodott. Legvalószínűbbnek tartják, hogy a szerencsétlen leány szerelmi bánatában követte el tettét.

A leánynak ugyanis már régebben udvarolt egy szuboticei fiatalember, aki el is akarta venni feleségül. A fiatalember azonban bevonult katonának és ezzel a házasság meghiúsult. Másik feltevés szerint a leány pillanatnyi elmezavarásban követte el tettét.

Mindent a legnagyobb rendben talált a Vajdaságban a B. B. B. osztály új főnöke

A mostani kormányzat minden áldozatra hajlandó a Vajdaságért — mondotta Sztropi Sztankó osztályfőnök

Beckerekéről jelentik: Sztropi Sztankó, a beügyminiszterium B. B. B. osztályának főnöke most járja be a Vajdaság területét, hogy megismerkedjék az itteni viszonyokkal és felülvizsgálja a közigazgatás menetét. Miután Noviszadot, Szombort és Kulát meglátogatta, Beckerekre jött, ahol a közigazgatási ügymenet felülvizsgálata után a becskerekai gyárüzemeket tekintette meg, majd a becskerekai és módosi főszolgabírói hivatalokban tartott vizsgálatot.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársának alkalma volt beszélgetni Sztropi Sztankó osztályfőnökkel, aki rendkívüli előzékenységgel állott munkatársunk rendelkezésére. Arra a kérdésünkre, hogy milyennek találta a vajdasági közigazgatást, az osztályfőnök a következőket mondotta:

— Most vagyok először a Vajdaságban és mondhatom, nagyon kellemes impressziókat szereztem itt. Ami a közigazgatás helyzetét illeti, arról csak a legnagyobb megelégedés hangján szólhatok. Különösen ami a Bánátot, Rajics főispán ur territoriumát illeti, örömmel állapítom meg, hogy

mindent a legteljesebb rendben és mintaszerű

állapotban találtam, általában nagy haladást lehet észrevenni a közigazgatásban Rajics főispán ur működése alatt a régebbi állapotokhoz viszonyítva.

— Azelőtt a közigazgatásban nagy volt a bizonytalanság, a jegyzőket, tisztviselőket gyakran helyezgették át, vagy menesztettek. Bizonyára ön is észrevette, hogy most áthelyezés, elbocsátás alig van. Korosec miniszterelnök-beliügyminiszter urnak az a kívánsága, hogy stabilitást teremtsünk ugy a közigazgatási, mint az állami tisztviselői karban.

Ha egy tisztviselő kötelességét jól és lelki-moretösen teljesíti, az bizonyos lehet abban, hogy megmarad a helyén.

— Ha valamely tisztviselő ellen panasz érkezik hozzánk, azonnal elküldünk egy inspektort, vagy elrendeljük a főispánnal, hogy a helyszínen vizsgálja meg a dolgot és lelkiismeretesen állapítsa meg, hogy a felmerült panasz mennyiben felel meg a valóságnak.

— Ami a Vajdaság gazdasági viszonyait illeti, úgy vettem észre, hogy

a Vajdaságban a gazdasági helyzet aránylag

kedvező.

— Persze, az általános közgazdasági depresszió itt is érezteti hatását, de a Vajdaságnak mégis igen fejlett gyáripara és kereskedelme van. Voltam a becskerekai cukorgyárban, amely a legnagyobb ilyen üzem az egész országban és meglepően tisztának és impozánsan szépnek találtam, voltam a szőnyeggyárban, a sörgyárban és személyes tapasztalat alapján mondhatom, hogy nagyszerűen fejlett iparuk van önöknek Beckerekén.

— A bánáti utak sajnos nem a legjobb állapotban vannak,

de remélem, hogy az önkormányzat meg fogja tenni a magát.

— Szomborban érezni lehet egy kis gazdasági nyomottságot, ami a határ közelsége miatt következett be. Az adminisztrációval ott is meg voltam elégedve. Szuboticán még nem voltam, de legkésőbb november elsejéig oda is elmegyek. Noviszad igen élénk város, egészen modern, fejlett nagyváros. Általában az egész Vajdaságban mindenütt érezni lehet azt a nagy erőfeszítést és törekvést, amely a háboru pusztításait akarja kipótolni, rendbehozni.

Azután barátságos beszélgetésben elmondta az osztályfőnök, hogy szombaton este hosszabb ideig volt a becskerekai Rózsa-kávélházban, nagyon tetszett neki a nagy élénkség, a szép zene és nagyon szépek a becskerekai nők.

Bucsuazskor Sztropi Sztankó osztályfőnök a következőket mondotta.

— Kérem, hangsúlyozza nyomatékosan lapjában, hogy Korosec miniszterelnök és beügyminiszter ur nagy érdeklődéssel viseltetik a Vajdaság iránt és meg van benne a legjobb szándék, hogy itt a legnagyobb rendet és igazságot teremtsék és a Vajdaság népének jólétét előmozdítsa. Az én kötelességem tehát egész természetesen csakis az, hogy ebben a szellemben dolgozzam a Vajdaság jóléte érdekében. Most tulajdonképpen csak ismerkedni jöttem, de nemsokára újból eljövök és akkor hosszabb időt töltök a Vajdaságban és mindent alaposan megvizsgálók.

— És végül még arra kérem, hangsúlyozottan írja meg, hogy Beckerekén ugy a főispáni hivatalban, mint a főbírósnál mindent a legnagyobb rendben találtam és a tapasztalattal nagyon meg vagyok elégedve.

Az osztályfőnök végül ismételt hangsúlyozta, hogy a mostani kormányzat a legmesszebbmenő áldozatokra hajlandó a Vajdaság érdekében.

Dr. Hesslein József

November 1-én megnyílik a szuboticei munkásbörze

A börze díjtalanul közvetít cselédeket, munkásokat és segítyezi a munkanélkülieket

Hétfőn délelőtt Szuboticára érkezett Jovanovics Ráda, a noviszadi tartományi munkásbörze igazgatója, aki a szuboticei hatóságoknál közbenjárt a szuboticei munkásbörze megnyitása érdekében.

A noviszadi tartományi munkásbörze, mint jelentették, néhány hónappal ezelőtt headványt intézett a szuboticei városi tanácshoz, amelyben kérte, hogy a munkásbörze részére megfelelő helyiséget bocsásson rendelkezésére a város. Ez azonban mind a mai napig nem történt meg, mert a városnak nem volt erre alkalmas helyisége.

Jovanovics Ráda igazgató hétfőn délelőtt megjelent Sztipics Károly dr. polgármester előtt, valamint Szuvajdzsics Sándor főszámvevőnél és Momirovics Veljko dr. főkapitánynál, akik jóakaratu támogatásukat ígérték meg és kijelölték a helyiséget, hogy a munkásbörze részére az Aleksandrova ulica 13. szám alatt levő házban a volt felsőbb leányiskola épületének harmadik emeletén fognak kijelölni megfelelő helyiségeket.

Petrovics Lázár, a munkáskamara szuboticei fiókjának vezetője erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A város vezetősége megértéssel kezeli az ügyet és ígeretet tett arra, hogy lehetőleg már november 1-én átadja a szükséges helyiségeket, úgyhogy a munkásbörze már november elsején megkezdheti működését. Szükségesnek tartom ezzel kapcsolatban ismertetni a munkásbörze feladatát is, amely abból áll, hogy a munkásbörze alkalmazottakat közvetít — cselédeket, föld- és ipari munkásokat stb. a munkaadók és a munkanélküli munkások között és pedig teljesen díjtalanul.

A börze ezenkívül munkanélküli segélyt fog nyújtani az erre rászorultaknak, ami napi tíz dinárt tesz ki és családtagonként napi három dinárt, de a segély nem haladhatja meg a napi huszonöt dinárt. Ezenkívül a sokgyermekes munkanélküli családapák részére 100–300 dináros gyorssegélyt adnak.

Képviselő(nő)ket

keresek állami értékpapírok kis havi részletre való eladására. Feltételek miatt forduljon

JAKOV C. ZUMBULOVIĆ céghez
Beograd, Kralja Petra ulica 52

Korképek a bíróság előtt

*Asz ablak és az állam — A szegények földje
A visszaadott pofon*

Beeskerekről jelentik: Aki meg akarja írni a mostani kor történetét, annak el kell járni a törvényszéki tárgyalásokra, mert korunk lelkét, belső motívumait ott lehet legjobban megismerni. A beeskereki törvényszék szombati tárgyalási napján is több olyan bűnügyet tárgyaltak le, amelyekben korunk legbelső lelki motívumai nyilatkoztak meg.

Lakó és háztulajdonos

Krausz Henrik hatvannégy éves beeskereki kereskedő és háztulajdonos és felesége, Terézia magánlakásért és az állam megsértésének büneivel vádolva ülték a vádlottak padján. Két öreg ember, akik váltig hangoztatják, hogy soha életükben még tanuként sem szerepeltek bíróság előtt, most súlyos váddal terhelt állnak bírák előtt.

A vádirat így rekonstruálja a történeteket: Krauszek házában elrekyráltak egy lakást *Purcevićs* Sztankó I. osztályu kapitány részére, illetőleg Krausz Henrik lakását a lakásbíróság két részre osztotta és az egyik lakásrészt a kapitánynak utalta ki. A lakáshoz tartozó folyosó a kapitánynak jutott, viszont az a szoba, amelynek ablaka erre a folyosóra nyílt, megmaradt Krauszeknek. Ennek a szobának az ablaka kifelé nyílt a folyosóra és hogy ne lehessen kinyitni, az ablak elé a kapitány felesége spárgát feszített ki. Krauszek egyszer mégis kinyitották az ablakot, amit csak úgy tehettek meg, hogy a spárgát elszakították és ezáltal követték el az ügyész véleménye szerint a magánlakásértést. Először aztán össze is veszték alaposan, a kapitány felesége hivatkozott arra, hogy a lakás az övé, mert az állam azt neki adta, mire — a vád szerint — Krauszné olyasmit mondott volna, ami az állam súlyos megsértését jelentené.

Krausz Henrik az elnök kérdésére kijelentette, hogy ő a kritikus napon nem is volt odahaza s így neki semmi szerepe nem volt az eseményekben. Krausz Terézia viszont a következőképpen védekezett:

— A szobának csak ez az egy ablaka van. Szelíztetni kellett, azért megparancsoltam a szolgálónak, hogy az ablakot nyissa ki. A lány addig nyomta az ablakot kifelé, amíg a kötél elszakadt. Azt nem mondtam az államról, amit a vád állít. A kapitányné azt mondta nekem, hogy az állam nekik adta a folyosót, mire én azt válaszoltam:

— Ez a ház az enyém, nem az államé és nem is a magáé. Én spóroltam össze a pénzt rá, *nyolc év alatt egy kálapot vettem, maga meg egy év alatt nyolcat* és most én nem szellőzhetem ki a szobámat, mert maga nem engedi.

— Hogy mit szenvedtem kérem ezektől a lakóktól, azt a tekintetes törvényszék el se tudja képzelni. Csak egy esetet mondok: volt nekik két csirkéjük, azokat kiengedték az udvarra és lecsipkedték a virágaimat. Én szóltam az asszonynak, hogy ne engedje a csirkéket az udvarra, mire ő megvárta, míg az ura hazajött, hogy mit mondott neki, nem tudom, de a kapitány mindannyiunkat le akart gyilkolni. Hogy milyen nehéz volt őket kitenni a lakásból, azt meg sem mondhatom, de már hála istennek, kint vannak.

A bíróság *Purcevićs* Sztankó adminisztratív kapitányt hallgatta ki. Azt vallotta, hogy csak azért nyitotta ki Krauszné az ablakot, hogy őket bosszantsa vele. Amíg jóba voltak, nem nyitotta ki egyszer se, amióta azonban összeveszték, folyton nyitogatta. Az államot sértő kifejezést ő nem hallotta.

Azután a bíróság a beteg *Purcevićs* jegyzőkönyvi vallomását olvasta föl, aki azt vallotta, hogy az államellenes kijelentés igenis megtörtént.

Dr. *Párvány* Andrija államügyész Krausz Terézia megbüntetését kérte, Krausz Henrik ellen azonban a vádat elejtette.

Elnök (*Purcevićs*néhez): Akarja átvenni a magánvádat?

— Nem akarom.

Ezután *Osztovićs* Zlatko tartotta meg érdekes védőbeszédét. Vitatta, hogy magánlakásértést egy ablak kinyitása által nem lehet elkövetni. Azért van az ablak, hogy kinyissák. Az államellenes kijelentés nincs bizonyítva. Az egyetlen tanu, *Purcevićs*né, nem szavahihető, hiszen ellenséges viszonyban él a vádlottnal. Revolverharcok folytak, mikor őket a lakásból kitették.

Purcevićs: Az nem igaz.

Osztovićs: Kérem ne tessék közbeszólni. Most a törvényszéken vagyunk. És ha csakugyan mondta volna is védcem az inkriminált szavakat, az nem irányult volna az állam ellen, hanem az asszony ellen. Mert sokan vannak olyanok, akik sűrűn hivatkoznak feleslegesen az államra. Az ilyeneknek szól a sértés, nem az államnak. Kérem védcem felmentését.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, mely szerint *Krausz Teréziát a vád alól felmentette*, mert büncselekményt nem látott fennforogni.

Földet a magyarnak!

A következő tárgyalás szintén kortörténeti adatot szolgáltatott. *Selymes* József mihajlovói papszá-

mos hivatalnoksérettel volt vádolva. Allitól az híresztelte a faluban, hogy az agrárreformminiszter kétszáz hold földet osztott ki a mihajlovói magyarok között, de *Eck* Péter jegyző a rendeletet elrejtette és a földet *Nikolics* Nikola földbirtokosnak adta át.

A vádlott a következőkkel védekezett:

— Egy szó sem igaz kérem az egészről. Mi, szegénység, igaz, kértünk földet és hire járt, hogy adtak, de hogy mi lett a földdel, nem tudom. Nekem nem járt a szám kérem. Csak a jegyző ur haragudott rám, mert a radikálisoktól átléptem a munkáspártba, mivelhogy munkás volnék, tetszik tudni s ezért följelenttem.

Kihallgatták *Szucs* Dusan volt községi írnotok, aki most sofőr, de a tanu kijelentette, hogy a vádlott nem mondott semmit.

Elnök: De hiszen maga tette a feljelentést.

Tanu: Igen, mert a jegyző ur rám parancsolt, hogy tegyek feljelentést.

Felolvassák *Eck* Péter volt mihajlovói jegyző vallomását, amely szerint neki *Selymes* mondta, hogy a faluban hire jár, hogy ő a kiutalt földet visszatartja és *Nikolics*nak adja.

Más bizonyíték nem volt, mire dr. *Párvány* államügyész visszavonta a vádat. A bíróság erre az eljárást megszüntette.

A nagy bünper francia ügyvédei

Mit mond Racsics Punisa párisi védője és Radicsné párisi jogi képviselője a nagy beogradi perről?

Racsics Punisa, ki a szkupstina nyílt ülésén lefőtte *Radics* Istvánt és a horvát képviselőket, Párisig ment védőért. Védelmét a francia *barreau* díszte, a volt radikális államtitkár *Morro-Giafferri* vette át. Az áldozatok sem maradtak adósak: a főmagánvád képviselővel a másik nagy párisi ügyvédet, *Henry Torrés*-t bízták meg. Ez utóbbi megbízás bár nagy érdeket, de igen mérsékelt meglepetést keltett a párisi jogász-körökben: *Torrés*, a besszarábiai elnyomottak védője Tatar-Bunarban, a nizzai puccs alkalmával, a katalán forradalmár *Macia* védője, valóban hivatott volt a horvát pártvezér haláláért is perbeszálalni. Legfeljebb azon csodálkoztak némelyek, hogy a *Radics*-párt egy zsidó ügyvédre bízta ügyét. Nem így *Norro-Giafferri*, ki mint parlamenti ember mindig a kisebbségek védelméért szállt síkra: sokan csóválták a fejüket, hogy éppen őt találták alkalmasnak arra, hogy a gyilkos *Radics* Punisát s vele a nagy szerb ideológiát védje a bíróság előtt.

»A tévedés abban áll«, magyarázta nekem kissé elkényszeredett hangon *Morro-Giafferri* a *grand éminent* a nagy védő — hogy azok, akik a dolgokat nem eléggé ismerik, vagy tudatosan félreismerik, összezagyválják a politikát és a jogot. *Én nem mint politikus, hanem mint védőügyvéd megyek Beogradba*, *Radics* Punisa pere nem politika, hanem tiszta büntetőügy. Demagóg beállítás, ezt a pert a horvát és szerb nemzetek perének állítani be. Felkértek egy ember védelmére, ki valóban nagyot vétkezett, emberéletet oltott ki, de ki mégis minden szánalmat és emberi megértést érdemel, mert tettét pillanatnyi szenvedély örületében követte el. A politika szenvedélye nem enyhébb és veszélytelenebb a szerelem és a féltékenység szenvedélyeinél. *Radics* Punisa szerintem *crime passionnel*-t követett el, mikor elborult öntudattal egy leírhatatlan feszültség és felindulás pillanatában előrántotta pisztolyát. A gyilkosság alig volt más, mint reflexmozdulat. Motívumai pedig legkevésbé voltak nemtelének. Ellenfelei becsületében sértették meg az elképzelhető legsúlyosabban: emberileg meg tudom érteni, hogy impulzív és büszke férfi létere elragadta a szenvedély. Mindezen okoknál fogva szívesen vállaltam védelmét. Annak is inkább, mert a francia ügyvédi kar megtiszteltetését láttam abban, hogy ily súlyos és nagy perben a külföld is francia ügyvéd segélyéhez és jogismeretéhez folyamodik. Hogy engem választottak, a megtiszteltetés nem az én szerény személyemnek, hanem a francia ügyvédi karnak szól.

— Nem furcsa mégis, hogy Ön, ki nem ismerheti a jugoszláv jogot, mintahogy a szerb és horvát nyelveket sem érti, tudjon Beogradban védeni egy specifikusan nemzeti háttérű jugoszláv perben? — kérdeztem. Nem tartja lehetségesnek, hogy a szerb bíróság és államügyészség tiltakozhatna az Ön szereplése ellen ez ügyben?

»Nem látok rá okot, felelte *Morro-Giafferri*.« A háboru óta lefolyt időben a nemzetköziség nagy lépésekkel haladt előre. Jugoszlávia szövetségesünk és számos precedens van arra, hogy szövetséges államban nagy ügyekben is külföldi ügyvéd áll a vádlott mögött. Hogy csak egyetlen példát említsék: magam is sikerrel beszéltem Belgiumban, eléggé fontos polgári perben, melyben a volt khedivének, *Abbas* Hilminek védtém ügyét.

Különb, tette hozzá egy további kérdésemre, »a jugoszláv hatóságok eddig nem nyilatkoztak ebben a kérdésben, minthogy még nagyon kezdő stádiumban van az ügy. Hogy mikorra tűzik ki a tárgyalást, még nem tudom és az ügy minden iratainak részletes és

Markov Zdravko és az apja, *Markov* Bosko súlyos testi sértéssel vádolva álltak a bíróság előtt, mert 1925 november 14-én *Boskov* Mile fejét bezúzták, aznap fivérére, *Boskov* Bózsót pedig bicskával megszúrták.

Markov Zdravko előadta, hogy *Boskov* Mile tartozott neki száz dinárral, de nem fizette meg. Sőt amikor többek előtt kérte a pénzt, Mile fizetés helyett pofonütötte. Erre ő visszaverte — másnap. Megleste és egy bottal fejbevágtá. Erre nekirontott Mile öccse, *Bózsó*, ő pedig önvédelemből beleszurta.

Morkov Bosko elmondta, hogy látva fia verekedését, ki akarta békíteni őket. Ekkor jött *Bózsó* és őt pofonütötte, utóbb azonban megbánta és azt mondta:

— *Pofonütöttem kendet, de csak tévedésből. Ús-sön vissza és azzal legyen szent a béke közöttünk.*

Ugy is történt. Lekent egy hatalmas pofont *Bózsónak*, azzal kezét fogtak és kibékültek. Ezután *Bózsó* a fivére segítségére sietett, de *Zdravko* megszurta.

A két sértett, *Boskov* Mile és *Bózsó* ugyanigy mondta el az esetet, mire a bíróság *Markov* Zdravkót hét hónapra börtönre, 200 dinár pénzbüntetésre, 1810 dinár kártérítésre és 460 dinár kártérítés megfizetésére ítélte el. *Markov* Boskot pedig felmentették.

pontos tanulmányozására sem nyílt még eddig alkalmam.

*

»Hogy miként vettem át a meggyilkolt *Radics* özvegyének képviselőtét a beogradi perben?« — mondtotta *Maitre* *Henry Torrés*. — »A válasz egyszerű. A szörnyű büntett Párisban hatalmas részvétet keltett. Engem először *Bernard Lecaches* tisztelt barátom kérdezett meg, hogy vállalnám-e a magánvádat Beogradban, azután pedig maguk a horvát politikusok. Végül *Radics* özvegyétől magától a következő táviratot kaptam:

»Végtelenül megindultan látjuk, hogy a bennünket ért csapás Franciaországban minő visszhangot keltett. Kérjük Önt, vegye kezébe ügyünket, védje meg férjem emlékeit a beogradi parlamentben történt merényletre vonatkozó perben.«

Válaszomat elképzelheti. A következő volt:

»Megtisztelő, hogy ily nemes áldozat emlékeit védhetem. Elfogadom megtisztelő ajánlatát.«

Másnap hosszú, sajátkezű s valóban megindító levelet kaptam *Radics*néől magától. Azt is megmutatom, de hozzá kell tennem, hogy a levélben erős kitételeket alkalmaz a kétségbeesett özvegy.

A hosszú és nagyon olvasható karakteres írásu levél már kezdetén »egy kulturember harc«-nak jellemzi *Radics* politikai szerepét és elmondja, hogy a horvát parasztpárt a Népszövetséget is felkérte, hogy a per tárgyalásánál képviseltesse magát egy bizottság által.

»Mint *Morrin*nak, ugy nekem sem lehet célom« — magyarázta *Henry Torrés* — a szövetséges Jugoszlávia belpolitikai ügyeibe avatkoznom a nagy perben tartandó vádbeszédem által. Azonban ebben a perben nagy morális és humánus érdekek forognak kockán és én büszke vagyok rá, hogy ez érdekek őrzésével engem, francia ügyvédet bíztak meg. Ezért el fogok menni az igazság kikutatásában és feltárásában a végső határig, minden tekintet nélkül a bűnösök hatalmi pozíciójára. Nemcsak egy ártatlannal megölt kiváló ember emlékeit kell megvédeni itt: ez a per magának a horvát népnek a nagy pere!«

— És nem fél — kérdeztem — hogy a szerb bíróság vissza fogja utasítani, hogy egy külföldi ügyvéd lehessen a magánvád képviselője?

»Nem — felelte *Torrés*. — E tekintetben valaminő reciprocitás áll fenn a háboru óta a szövetséges nemzetek között. Hogy csak egy-két példát mondjak: *Destrée*, a volt belga miniszter és brüsszeli ügyvéd is szót emelt már mint védő a párisi *barreau*-n. *Petljura* gyilkosának, *Schwarzbard*nak a perében a magánvádat *Maitre* *Campinchi* mellett egyben egy külföldről hozatott lengyel ügyvéd is képviselte. Hogy magamról ne is beszéljek, ki *Kisenevben román haditörvényszék előtt védtém a tatar-Bunari felkelőket*. Akkor, a külföldi védelmem alkalmából, nyílt legjobban alkalmam értékelhetni ezt a csaknem magnetikus hatást, melyet szövetségesünk között a francia közvélemény ereje teszen. Ebben a háboruktól és viszályoktól feldult Európában, hadd tudja minden ember, hogy két hazája van neki: egyik a szülőhazája, melyet a békeszerződés vett el tőle, vagy adott vissza neki; másik azonban, a minden elnyomottak hazája: Franciaország!

... A beogradi per, ügyvédi pályám koronája és büszkesége lesz...«

Beudek Károly

Készülődnek a pártok

Élénk politikai élet volt vasárnap a szubotici kerületben

A szubotici kerületben vasárnap több politikai gyűlés és pártértekezlet volt. A pártok élénk tevékenysége azt jelenti, hogy politikai körökben új parlamenti választásokat várnak. Ez annál is inkább kétségtelen, mert nemcsak az ellenzéki pártok fejtenek ki az utóbbi időben széleskörű agitációt, hanem a négyes koalícióhoz tartozó pártok, a radikális és a demokrata párt is. Hír szerint ezeknek a pártoknak vezetői olyan utasítást kaptak Beogradból, hogy minél intenzívebben kell a pártszervezést folytatni, nehogy a választások, amelyeket a legnagyobb valószínűség szerint februárban fognak megtartani, készületlenül találják a pártokat.

A demokrata párt vezetői vasárnap Sztarakanizsán tartottak népes értekezletet. A radikális párthoz tartozó szubotici Zemljodilska Kasina vasárnap délelőtt tíz órakor a Bunjevacska Maticában tartott választmányi ülést Jurics Márkó nemzetgyűlési képviselő elnöke alatt. A horvát parasztpárt a Horvát-venedéglőben vasárnap délelőtt szintén vezetőségi ülést tartott Vukovics József elnöke alatt és a parasztdemokrata koalíciónak Verusicson, Tavankuton és a többi tanyákon voltak látogatott értekezletei. A vajdasági néppárt szintén nem maradt tétlenül. Rajics Balázs pártja azonban a legteljesebb csendben szervezkedik, különösen a szubotici tanyákon ér el sikert.

A demokrata párt lázasan készül a topolai nagygyűlésre, amelyet november elsején tartanak meg és amelyen Grol Milán közoktatásügyi miniszter nagy politikai beszédet fog mondani.

A parasztdemokrata koalíció vasárnap, e hó 28-án Szvetozár Miletiesen tart nagy gyűlést, amelyen Drlejevics Szekula dr. és Ivandekics Imre dr. volt főispán lesznek a főszónokok.

Vasárnap délután

egész Newyork Zeppelin-nézőben volt Csütörtökön indul a Graf Zeppelin amerikai körútjára

Newyorkból jelentik: Nyáriasan meleg, ragyogó napsütéses volt a vasárnap és Newyork népe tizezrével vándorolt ki Lakehurstbe, különvonatok indultak negyedóránként, automobilon rengeteg tömege, autóbuszok ontották a kíváncsiakat a légikikötő óriási területére: sokkal többen voltak, mint mult vasárnap, mikor az amerikai közönség aggódva várta a Zeppelint. Lehetek háromezerezen is. A rendőrség nem gondolt arra, hogy ekkora tömeg vonul ki, a Lakehursti óriási térséget nem kerítették be, az utakon sem irányították a forgalmat, feltartóztathatatlannal özönlött a nép, az országutakról lezsurult, mert az *automobilok széles sorokban négyesével és ötösével haladtak előre*, minduntalan megrekedtek. Jobban jártak azok, akik a különvonatot vették igénybe, mert ezek egészen a hangárig vitték az utasokat.

A légikikötő legénysége és a haditengerészek emberfeletti erővel igyekeztek a rendet fenntartani és csodával határos, hogy semmi baj nem történt. A légihajósarnokban néhány lépcsőfokon jutott fel a kíváncsiak tömege az emelvényre, amely a Zeppelin kabinjainak magasságában húzódik el s onnan jól lehet látni a kormányt, a motorokat és a kajütök belsejét, de belépnie senkinek sem volt szabad.

A Zeppelin ugyszólván teljesen utrakész. Ismét, még csak néhány ballonrekeszt kell megtölteni gázzal.

A Graf Zeppelin mellett van lehorgonyozva a Los Angeles is.

A Zeppelin csütörtökön indul a középnyugati városok fölött körútjára, feltéve, hogy az időjárás továbbra is kedvez.

Azt híresztelték Newyorkban, hogy Lindbergh ezredes, az óceán repülőhőse szintén megteszi a körutat Amerika fölött a Zeppelinen. Ekkor tényleg meghívta őt, de Lindbergh sajnálatára nem fogadhatta a meghívást, mert már régebben eligérkezett Mexikóba medvevadászatra.

A washingtoni postaiügyi minisztérium közölte Amerikában minden postahivatalban, hogy a Graf Zeppelin postát visz magával Európába, de csak leveleket és levelezőlapokat és a levél nem lehet egy unciánál súlyosabb. *Hihetetlen tömegekben szállítja a newyorki posta Lakehurstbe az európai léghajópostát.*

Erre az utra ugyanazokat a bélyegeket használják mint mikor a Zeppelin Amrikába jött, a tarifa a rendes postadíjzabáson felül *levélre egy dollár és levelezőlapra 50 cent.* Gondoskodás történt arról, hogy a lakehursti posta a start percéig minden levelet továbbítson a Zeppelinenre.

A newyorki lapok azt írják, hogy Henri Ford, az autókirály nem vesz részt az amerikai léghajóközvetlen, ellenben még egyszer meghívta Eckenert Detroit-

ba, hogy a Zeppelin egész személyzetével együtt legyen a vendége.

Mivel Ford vasárnap még Newyorkban volt és környezete is úgy tudta, hogy a Zeppelinen tér vizsgálja Detroitba, most pedig másképpen határozott, hírek terjedtek el arról, hogy főmérnöke *lebeszélte gaz-*

dájt az Európa-amerikai léghajózási társaság ter- véről, amelyre Ford 14 millió dollárt szánt. Egyes newyorki lapok tudni vélik, hogy Henry Ford meg akarja várni a léghajó további kísérleteinek eredményét, hogy meggyőződhessék az utazás biztonságáról és a vállalkozás jövedelmezőségéről.

Öfelsége és a négy pásztorfiu

A király vasárnap Bitolj környékére rándult ki, ahol vadászaton vett részt

Bitoljából jelentik: Öfelsége Alekszandar király vasárnap délelőtt automobilkirándulást tett Bitolj környékére. A kirándulást vadászat követte, amelyen Öfelsége kíséretében Ldzics Zsika belügyminiszter-helyettes, Dimitrijevics ezredes, udvari marsall, Krsztics ezredes szárnysegéd és Matkovics Dobrica bitolji főispán vettek részt. A vadászat Kukurecsani község környékén folyt le és gazdag zsákmányt eredményezett. Déljában Kukurecsani közelében szabad ég alatt terítették ebédre a vadásztársaság tagjainak.

Öfelsége ebédje alatt kedves epizód játszódott le. Négy nyolc-tíz éves pásztorfiu, akik a mezőn álló-gáltak, kíváncsian nézték, amint a szolgák a földön ebédre terítették és akkor sem mozdultak el helyük-ről, amikor a vadászlakoma megkezdődött. Öfelsége kis vártatva észrevette a sóvár szemekkel nézdegélő gyermekeket és utasítást adott a személyzetnek, hogy a kis pásztoroknak is adjanak ebédet. A gyermekeket Öfelsége utasítására gazdagon megvendégelték.

Ebéd után a király magához hívatta a négy kis hivatalos vendéget és barátságos beszélgetésbe elegyedett a gyermekekkel. A pásztorfiuk, akiknek sejtelmük sem volt arról, hogy Öfelségével állnak szemben és a királyban egy magasrangú tisztet sejtettek, meglehetősen biztosan és bátran feleltek a hozzájuk intézett kérdésekre. Alekszandar király Öfelsége több mint husz percig beszélgetett a gyermekekkel, szüleik és testvéreik felől érdeklődött, majd egy ezernáros bankjegyet vett elő és átadta az egyik pásztor-gyerekeknek.

— Ezt a pénzt osszátok el egymás között — mondta nekik.

A tízeves pásztorfiu tanácstalanul forgatta ujjai között a vadonatúj bankjegyet, amelynek értékével láthatólag nem volt egészen tisztában.

A király mosolyogva nézte a gyermek zavarát, majd megkérdezte:

— Tudod-e, mennyi ez a pénz?

A pásztorfiu lassan, gyakorlatlanul kezdte hango-san olvasni a bankjegyen levő értékmegjelölést:

— *Hil-ja-du-dí-na-ra.*

— Ezer dinár — jelentette ki diadalmasan.

— Jól van — simogatta meg a gyermek fejét

Öfelsége — most pedig azt mondjátok meg, hogyan fogjátok felosztani egymás között a pénzt, úgy, hogy mindegyikötökre egyenlő rész jusson.

A négy pásztorfiu tanácskozni kezdett egymással és egyesült erővel próbáltak megfelelni a fogas kérdésre.

Öfelsége, hogy az ambíció még nagyobb legyen, kijelentette, hogy amelyikük először ad pontos feleletet, az még száz dinár külön jutalmat kap. Az egyik gyerek mosolyogva, bátran lépett Öfelsége elé:

— Én már kiszámítottam!

— Nos?

— Huszonöt bankó jut egyre-egyre, Uram! (Po dvadeset i pet banke gospodine! Bankónak Ószerbiában a tiznáros bankjegyet nevezi a nép).

A győztes pásztorfiu megkapta a száz dinárt és Öfelsége megkérdezte tőle, hogy jár-e iskolába.

— Harmadik osztályba járok — hangzott a válasz.

A gyermekek ezután boldogan szaladtak vissza a faluba.

A király ebéd után kíséretével együtt a Periszta mellett levő gyermeküdülőhelyre autózott, ahol hosszabb ideig tartózkodott, majd a trnovói kolostort tekintette meg és este kilenc órakor utazott vissza Bitoljba.

Tiltott határátlépés miatt a szubotici rendőrségre került egy dalmáciai sikkasztó községi pénztárnok

A rendőrségen beismerte, hogy százhatvanezer dinárt sikkasztott

A szubotical rendőrség letartóztatta Plavics Borivoj harmincöt éves dalmáciai volt községi pénztárnokot, akit tiltott határátlépés miatt szállítottak be Szubotícára és akiről kihallgatása során kiderült, hogy *Berkoszovo község pénztárából egy nagy összeget el-sikkasztott.* A sikkasztó pénztárnok érdekes kalandok után került a szubotici rendőrségre.

Néhány nappal ezelőtt a horgosi határrendőrség egyik járőre a határmenti szántóföldeken elfogott egy gyanús külsejű embert. A gyanús férfi, amikor kérdőre vonták, hogy mi keresni valója volt a határon elmondotta, hogy jugoszláv állampolgár, de hosszabb ideig Magyarországon élt és minthogy szerb, elfüldöz-ték. Megmozdításakor néhány jelentéktelen iraton kívül semmiféle igazoló okmányt nem találtak nála. Az ismeretlen kijelentette, hogy Radovanovics Vojinnak hívják és mitrovicai illetőségű, majd nagy szőbőség-gel elmondotta a határőröknek magyarországi kálvá-riáját és arra a kérdésre, hogy miért nincs igazolványa, így válaszolt:

— Nem volt időm magamhoz venni, mert szökni kellett.

A határrendőrség miután csupán tiltott határátlépés vétségét látta fennforogni, azzal adta át az állítólagos Radovanovicsot a szubotici rendőrségnek, hogy büntetésének kitöltése után toloncolják illetőségi helyére, Mitrovicára.

A szubotici rendőrség Radovanovicsot tiltott határátlépésért tizenöt napi elzárásra ítélte. Pénteken délelőtt Mázics Andrija rendőrkapitány, a büntügyi osztály vezetője maga elé vezettette Radovanovicsot, aki a rendőrkapitány előtt megismételte a határőrök előtt tett vallomását, többek között az is, hogy mitrovicai illetőségű. A rendőrség, mint ilyenkor szokás, érdeklődött Mitrovicán Radovanovicsot iránt és azt a választ kapta, hogy ott ilyen nevű embert nem ismernek és ott nem lakott soha. Mázics rendőrkapitány vállatára fogta Radovanovicsot és közölte vele a mitrovicai rendőrség választát. A kopott öltözetű, de a kérdésekre értelmesen válaszoló Radovanovics erre bevallotta, hogy *az igazi neve Plavics Borivoj és nem mitrovicai, hanem a Sid közelében levő Berkoszovo községből való.* Ennél többet azonban nem volt hajlandó mondani és arra a kérdésre, hogy mi keresni valója volt Magyarországon, sem arra, hogy miért hagyta el a községet,

nem adott kielégítő választ.

— Miért mondta előbb, hogy Mitrovicára való? — kérdezte a rendőrkapitány.

— Mert oda akartam menni.

— Hát miért nem Berkoszovora, ahova való?

Erre a kérdésre nem kapott választ a rendőrkapitány, Plavics pedig szemmel láthatóan küzdött magával. A rendőrkapitány figyelmeztetésére, hogy jobb lesz, ha könnyít lelkiismeretén, Plavics a következő meglepő választ adta:

— *Mert sikkasztottam.*

Elmondotta, hogy mint községi pénztáros hosszabb időn keresztül kisebb összegben *hatvanezer dindrt sikkasztott el a község pénztárából.*

— Szeptember 24-ikén — folytatta vallomását — megtudtam, hogy a sidi kerületi főszolgabíró rovan-csolni jön a községbe. Minthogy sem időm, sem módom nem volt a hiány eltüntetésére, félve a következményektől, a *pénztárban lévő százhatvanezer dindrt még magamhoz vettem és megszöktem.* Először dalmáciai és horvátországi városokban bujkáltam, azután elkerültem Noviszadra, pár nappal később autón Sztarakanizsára mentem, innen gyalog Novakanizsára, de általában attól félve, hogy elfognak, elhatároztam, hogy átszököm Magyarországra. Szőregnél léptem át a határt, de magyar határőrök kezébe kerültem.

— És mi van az elsikkasztott pénzzel? — kérdezte Mázics rendőrkapitány hirtelen.

— *Elvették a magyar határőrök.*

Ezután részletesen elmondotta, hogy amikor elfogták, átkutatták a zsebeit és megtalálva a pénzt, százezer dinárt elvették, azután szabadon engedték. Elment Szegedre, ott azonban letartóztatták és csavargásért nyolc napig ült. Büntetése kitöltése után kivitték a határra és ott elengedett azzal, hogy nem szabad visszatérnie Magyarországra.

A rendőrség erre érdeklődött Zagrebben, ahonnan megerősítették Plavics vallomásának azt a részét, hogy sikkasztott és megszökött Berkoszovóról. A vallomásnak a többi részét azonban, hogy a pénzt elvették a magyar határőrök, kétkedéssel fogadta a rendőrség, mert valószínűnek tartja, hogy Plavics az elsikkasztott összeget valahol elrejtette.

Plavicsot büntetése kitöltése után Zagreba szállítják, ahol az ügyészségnek fogják átadni.

Egy vallási tébolyban szenvedő volt fegyenc ellopott egy kisleányt

A gyermekrabló elmehajos és a tizenkét éves kisleány nyomtalanul eltűntek

Párisból jelentik: Rablásért és betörésért hat évi kényszermunkára ítélte három évvel ezelőtt a francia törvényszék Pierre Lorrin lakatoslegényt. A bordeauxi fegyintézetben megkezdte büntetésének kitöltését. Az utóbbi hónapokban különös tüneteket vettek észre rabtársai a fiatal Pierre Lorrison. A fiatalember nem akart enni, nem akart a priecsen aludni, hanem lefeküdt a csupasz földre, a hideg kőkövakra és ott töltötte éjszakáit.

— Bűnhődni akarok, — mondogatta a fiatal lakatoslegény rabtársainak — de nemcsak a saját bűnmért, hanem az egész világ vétkéért is.

A lakatoslegény egész nap liseuxi Szent Terézhez imádkozott, akiről kijelentette, hogy az ő égi menyasszonya. A fogház orvosa megvizsgálta a fiatalembert és megállapította róla, hogy vallási tébolyba esett. Pierre Lorrin-t átszállították a tébolydába, innét pedig néhány hét múlva elbocsátották azon a címen, hogy nem közveszélyes. Ettől kezdve Pierre Lorrin kéregetésből élt és naphosszat imádkozott különböző bordeauxi templomokban.

Egy alkalommal szép szőke tizenkét éves lányka ment be az egyik templomba imádkozni. Therese Merron volt a neve ennek a kislánynak, aki egy bordeauxi fűszeres egyetlen gyermeke. Többen látták, amint a templomban Pierre Lorrin (aki közben már hosszú szakállt növesztett és mindig mezítláb járt) odalépett az imádkozó lánykához és megkérdezte tőle, hogy hívják?

— Therese Merron, — válaszolta a kislány.

— Szóval az a neve, mint liseuxi Szent Terézé, az én égi menyasszonyom? — mondotta különös hangon a tébolyodott ember. Sokáig beszélgetett még a templom homályában a kislánnyal, azután mind a ketten eltávoztak. Attól a perctől kezdve senki sem látta többé a városban sem a kis Therese Merron-t, sem a hosszuszakállú mezítlábú Pierre Lorrin-t. A rendőrség nagy erővel nyomoz, mert attól félnek, hogy a vallási tébolyban szenvedő ember kárt tett a kislányban.

NOTESZ

Maga csunya . . .

Az ember megy gyanútlanul a pesti utcán, amikor hirtelen ráírvall egy torzonborz figura:

— *Maga csunya!*

Visszafordulok elszántan, mire az agresszív fráter hirtelen az orrom alá nyom egy dalfüzetet:

— Méltóztassék! A legkitünőbb sláger! Teljes szöveggel! Csak tíz fillér!

Vidéki apa hallag a matróruhási kislánykájával a köruton. A tipikusan ligeti jassz mellettük terem és szemtelenül az arcukba énekl:

— *Kicsike vigyázzon, nagymama lesz...*

A jámbor bácsika már megragadja a botját, hogy végighúzzon vele a tolakodón, de a jassz már mézédés arccal kínálja a kottáit. Majdnem minden forgalmasabb sarkon áll egy ilyen dalos ember, aki fáradhatatlanul gajdol, hogy: »legyen a Horvát kertben Budán«, vagy: »Maga az esetem«.

A másik erőszakos a fésűárus.

— Valódi rozsmáfésű! — kiáltja olyan meggyőző hangszíval, mintha személynesen ellenőrizte volna a rozsmárt, amikor a fésűt csinálták belőle.

A konkurencia rátröföf:

— Valódi teknőcfésű! Csak husz fillér!

Pedig még soha életében nem látott teknőcöt.

Pizok fráter!

A kétségbeesett üzleti versengés, amely itt életrehalálra megy, mindenre ráviszi a kereskedőket. A régi, békebeli hirdetés még »igen tisztelt és mélyen tisztelt kuncsaft«-nak titulálta a vevőt. Mert a vevő jött magától és vásárolt. De a mai vevő már rég leszokott a vásárlás érényéről, azon egyszerű okból, mert nincsen hozzá pénze. A kereskedő azonban élni akar és mivel mégse állhat ki az országot szélre egy roszdás mordállal, mint ama boldogemlékezetű időkben a Rózsa Sándor, kénytelen a törvényes kereteken belül boltjába terelni a »vevő« nevezetű báránnyát. A köruton öles plakátok ordítanak a járóelőkre. Nem édes, csalogató felszólítások, hogy »izelje meg gyártmányainkat, kegyeskedjék meggyőződni a minőségéről« stb., hanem goromba, sértő plakátok. A legpokrócab plakát még esztendővel ezelőtt a »Marka! Mért nem iszol Gasibbi vizet?« volt. Az emberek felháborodottan beszéltek róla és csakazértis a csapról ittak. De igazán csekélység ez ahhoz az udvariatlan, csárdamenti tönushoz képest amivel a mai plakátok dolgoznak. Például egy szappanhirdetés reklámja így rivall rám:

— *Pizok fráter! Mosdón Felhő szappannal!*

Az ember a fogát csikorgatja, amikor tovább megy, de hiába vigyáz, mert a következő hirdetés! oszlopnál önkéntelenül is felkapja a fejét és ismét kénytelen tudomásul venni, hogy egy mooskos gazember, ha nem Felhő szappannal mosakodik. A becsületem érdekében kénytelen leszek sürgősen beszerezni egy tucattal.

Karinthy Frigyes mondotta, hogy ezekután az

íróknak is hasonló eszközökkel kellene fellépniök és ilyen erélyes hangon beszélni a publikummal:

— *Buta ember!* Önnek nincs egy értelmes gondolat sem. De remélem: olvassa az én műveimet, legalább valami finom, okos, böles és lírai élmény is kerül abba a tők fejébe!

(más.)

Amerikai stilusu automobilos rablást tervezett Budapesten egy ál-Rochefoucauld gróf

A francia „gróf“ el akart rabolni egy tisztviselőt, aki sok pénzt szokott vinni a postatakarékból

Budapestről jelentik: Amerikai stílusban kitértelt rablótámadási kísérletet hiúsított meg vasárnap a budapesti rendőrség. Pénteken jelentkezett a főkapitányságon egy autószerelő és szinte fantasztikus készülő bűncselekményről tett bizalmas bejelentést. Az autószerelő elmondotta, hogy megismerkedett egy Gross Sándor Simon nevű harminc év körüli ügynökkel és barátságot kötöttek. Gross néhány nap előtt a következőkkel állott eléje:

— Van nekem egy francia gróf barátom, aki egy nagyszabású üzletet akar lebonyolítani s ehhez szükségem volna egy olyan emberre, aki jól ért az autószereléshez.

Az autószerelő a közelebbi részletek iránt érdeklődött s ekkor Gross bizalmasan elmondotta neki, hogy a gróffal egy vakmerő rablótámadást akarnak végrehajtani.

— Már hetek óta figyeljük a nagyobb budapesti bankokat s postatakarékpénztárakat — mondotta Gross — s az a tervünk, hogy ha valaki nagyobb pénzösszeget hoz ki valamelyik bankból, azt autóval elraboljuk, elvisszük Pest környékére, elveszük tőle a pénzt és külföldre szökünk.

Grossék megfigyelték, hogy a Sas-ucca 1. számú házban van egy nagy terménykereskedelmi vállalat, amelynek tisztviselője minden szombaton megjelenik a Postatakarékpénztár szabadságtéri palotájában és ott 80—100—150.000 pengős összegeket vesz fel a cég részére.

— Ugy terveztük — folytatta Gross — hogy szombaton délben autót bérelünk, megállunk az Erzsébet-tér és Sas-ucca sarkán. Amikor a tisztviselőnk arra jön, megszólítjuk, berántjuk a kocsiba és villámgyorsan elrobogunk vele a budai hegyek közé, ahol majd elveszük tőle a pénzt és azután elszökünk.

Az autószerelő látszólag belement a vakmerő rablói terv végrehajtásába és még pénteken megjelent a főkapitányságon, ahol elmondotta az egész hstóriát. Detektívek mentek ki Gross Sándor Simon lakására és

pénteken éjszaka előállították a főkapitányságra. Megállapították róla, hogy már több ízben büntetve volt; negyvenöt éves ügynök rövidesen bevallotta, hogy csakugyan van egy gróf ismerőse, névszerint: De la Rochefoucauld francia gróf, aki Bácsben született és igen előkelő család leszármazottja. A gróf már hosszabb ideje van Magyarországon és Pesten ismerkedett meg vele ő is. Gross bevallotta a rendőrségen, hogy a francia gróf Budapesten a Mátray-ucca 3. számú házban lakik albérlésben. Szombaton a kora reggeli órákban az állítólagos francia gróft is behozták a főkapitányságra.

A nyomozás során megállapították, hogy az álgróf néhány évvel ezelőtt a bécsi rendőrség fogházába került, mert nagy szélhámosságokkal gyanúsították. A fogdában éhségstrájkot kezdett és miután nem sikerült rábizonyítani semmit, szabadon bocsátották. Ausztria területéről azonban kitiltották.

Az állítólagos gróf Rochefoucauld-ot Budapesten kisebb-nagyobb bűncselekmények miatt már többször elzárásra ítélték. Mint hotelportás vállalt állást, azután szállodai lopásokat követett el, majd különböző cégeknek mint ügynök működött és a rábizott pénzt és árut elsikkasztotta.

Rochefoucauld kihallgatása során mindent beismerett. A detektívek házkutatást tartottak Rochefoucauld Mátray ucai lakásán, ahol feljegyzéseket találtak arról, hogy egyes cégek tisztviselői mikor és milyen összegekkel szoktak a postatakarékpénztárból távozni.

A rendőrség azt is kiderítette, hogy a bécsi szélhámos igazi neve Roche Gusztáv, soha nem volt gróf, vagy nemes ember.

Miután a magyar büntető törvénykönyv nem ismeri a rablásra való szövetségzés bűncselekményét, az eljárás nem is indul meg az álgróf ellen, hanem mint közveszélyes idegent délután átkísérték a toloncházba és kitiltják Magyarországról területéről.

Gross Sándor ügyében tovább folyik a nyomozás.

DEBACLE

Irta: HAVAS EMIL

Dante fantáziája, Schopenhauer pesszimizmus, Zola realitása, mindenekefelett Zola realitása kellene ahhoz, hogy meg lehessen rajzolni azt az örvénylő, veszedelmesen forgatagos gazdasági krízist, amelyben tehetetlenül keringünk, égünk, szenvedünk. A gazdasági élet döntő faktora, úgy, mint kis csepürágó szédült fejjel nézik ezt a kataklizmát, amelynek feloldásához nincs meg az elégséges erő, a szükséges belátás, csak hangok vannak, panaszosok és jajosok, amikben kifejeződik az összeomlás fájdalmas keserősége.

Azt mondja a bankigazgató:

Uram, nem tehetünk semmit. A kasszáink telvék pénzzel, nem tudunk, nem merünk vele semmit csinálni, ráfizetünk a halottá kényszerült tőkénk, mert nem hoznak gyümölcsöt. De kinek adjuk ki? Ki jó? Kiért lehet felelősséget vállalni? Az utolsó évek tapasztalatai megtanítottak arra, hogy márol-holnapra omlottak össze nagy egzisztenciák és veszítették el fizetőképességüket. Nagy kereskedőházak vittek el a bankoktól vagyonokat. A középbirokok agyon vannak terhelve, a kisbortokos utolsó lehelletével védekezik az adó-csizma ellen. A bank nem jótékonyági intézmény, hanem a legnagyobb óvatosságra kényszerített üzleti vállalkozás. Mi — más pénzzel dolgozunk, tehát fokozott óvatosságra van szükségünk. Ma pedig senki sem jó és ezen nem változtat az a tény, hogy egy nagy városban, esetleg két-három igazán hírelkes egyén van.

A kereskedő szomoruan folytatja:

Ha az emberek tudnák, hogy a kereskedők java része hogy él, megborzadnának. Erről senki nem beszél és jobb is róla nem beszélni. A kereskedők közül ma nagyon kevés az aktív. Ha alaposan betekintnénk az egyes üzleti háztartásokba, igen kellemetlen büz áradna ki onnan. A kereskedők nagy része a szó szoros értelmében az adósságából él. A nagykereskedő és gváros tartja el. Árut rendelnek, amennyit bírunk,

eladjuk és az árából és nem csupán a hasznából élünk. Az üzletekben nincs vevő, a záróra rendelet körüli harc egészen illuzórius és meddő, nemsokára általános záróra lesz.

A kávéház tulajdonos:

Akármiilyen gazdasági válság volt ezelőtt, azt legkevésbébbé mi éreztük meg a vendéglősökkel és korcsmárosokkal. Enni, inni, mindig kell, sőt a tapasztalat szerint: épen a legrosszabb viszonyok közt ment aránylag legjobban a kávéosoknak és korcsmárosoknak. Az emberek minden bánatukat, nyomorúságukat borba, italba, zenébe fojtották. Ez az idő szinte tragikus: az urnak, munkásnak, parasztnak nincs meg az a 10—50 dinárja sem, amivel az élet borzalmaival szemben pillanatnyi vigaszt kereset. A táncláz is elmúlt. A jazz-band napi 700—1000 dinár költségét már csak becsülethől tartjuk. A kávéházakban megszűnt a tánc, künnp folyik a gazdasági haláltánc.

Az ügyvéd:

Mi nem panaszkodunk, mert kigunyolnak bennünket. Az uri proletáriátushoz tartozunk és véresre harapott ajkkal kell állnunk a harcot. Az egész középosztály nyomorog, mi sem lehetünk kivétel. Talán még az orvosoknak megy valahogy.

Az orvos:

Ezen az őszön olyan járvány volt, amiről az emberek nem is álmodnak. Az a paraszt család, amely pár évvel ezelőtt tizezer dinárt fizetett a leánya aranyfogaiért, tisztán passzióból, most száz dinár miatt nem megy orvoshoz és hagyja járványos betegségben elpusztulni a gyermekét. Olesó lett az emberélet. Pár orvost kivéve, hihetetlenül rosszul megy a sorunk. Talán az ügyvédeké jobban megy.

A mérnök:

Ki méret ma földet? Ki épített ma házat? Az irodámat mérem naphosszat: hosszában, széltében, hány méter. Már kívülről tudom.

Nincs kedve az embernek folytatni. A társadalom tele van betegekkel, haldoklókkal. A gazdasági élet strukturája inog. A mindennapi kenyérért már inádkozni sem érdemes.

A Teremtő megadott mindent ennek az országnak is, mint a többinek, mint az egész emberiségnek, amiből élhessen és megélhessen.

Az emberek gunyt üznek a Teremtőből. Bebizonyítják, hogy azért sem lehet megélni.

Az országban milliók éheznek, nyomorognak és hatalmas erkölcsi és anyagi értékek mennek veszendőbe.

Beograd és Zagreb pedig azon nyelveskednek, hogy ki tegye meg a kezdeményező lépést.

Ezt hívják politikának.

ben részt vettek, magánosok elleni erőszak címén jár el a rendőrség.

A főkapitány választát a bizottság tudomásul vette. Este felé a körutakra egyre nagyobb számban kezdett szivarogni az egyetemi hallgatók serege. A diákok ma ismét feivették a két napra száműzött diáksapkákat és hangosan beszélgetve sétatüntetést rendeztek a Dohány és a Király-ucca közötti részen. A kirendelt rendőrszemek látva, hogy a diáksereg egyre növekszik, megerősítésért telefonáltak, ami rövid időre rá meg is érkezett.

Amikor a tömeg torlódása veszélyes kezdett lenni, a lovasrendőrök felmentek a járdákra és szétoszlatták a tömeget. A diákok azonban máshelyen újból csoportosultak, a rendőrök újból szétzavarták őket és ez többször megismétlődött. A diákok azután tovább folytatták a tüntető sétát, ami egész este tartott, de incidens nem történt.

A diákok egy második csoportja ezidő alatt a Honvéd-uccában a jobboldali lapok szerkesztőségét előtt szimpátia tüntetést rendezett, amit azonban a rendőrség rövidesen feloszlattott.

Ujabb diáktüntetésesek voltak hétfőn Budapesten

A budapesti egyetem több fakultását bezárták — A debreceni egyetemen is megkezdődtek a botrányok — A budapesti főkapitány vizsgálatot indított a rendőri mulasztások miatt — Hétfőn este sétatüntetést rendeztek a köruton a diákok

Budapestről jelentik: A budapesti egyetemeken a hétfői napon sem nyugodtak meg a kedélyek. A fakultások nagy részén ugyan szünetelt a tanítás, mert a rektorok a kultuszminiszter rendelete alapján bezárták az egyetemek egy részét és ahol tanítás folyt, ott a zsidó hallgatók nem jelentek meg, az antiszemita diákok azonban még is folytatták a tüntetést. Bár Budapest uccáin mindenütt erős a rendőri készültség, az esti órákban újból botrányos tüntetésekre ke-
rült a sor a körutakon és megismétlődtek az előző napiakhoz hasonló botrányok.

Ostromállapot az egyetemek környékén

A budapesti egyetemek környékén hétfőn is ostromállapotszerű volt a helyzet. A diákok már a kora reggeli órákban igen nagy tömegekben jelennek meg az egyetemi épületek előtt és különösen a Múzeum köruton verődtek össze nagyszámban. Az egyetemi épületek kapujában

mindenütt egyetemi altisztek álltak és szigorúan megkövetelték a diákoktól az index felmutatását.

A bölcsészettudományi kar muzeumkörüti kapujára nagy, fehér papírlap van kifüggesztve, amelyen a következő szöveg olvasható:

»További intézkedésig a hallgatók csak indexszel és bot nélkül jelenhetnek meg az előadásokon.«

Mint hogy a legtöbb diák karján sétatálcá vagy bot csüngött, ezeket még indexszel sem engedték be a fakultás épületébe.

A Múzeum-köruton mindenütt gyalogos, kerékpáros és lovasrendőrök cirkáltak, akik rendőrtisztek vezetésével felügyeltek a rendre. Dél előtt tizenegy óráig azonban

sehol sem adódott alkalom a rendőri beavatkozásra,

mert a diákok nyugodtan viselkedtek.

Teljesen azonos volt a helyzet az Egyetem-téren. Különösen a Szerb-uccában, a jogi és közgazdaságtudományi fakultás bejáratai körül gyülekeztek nagyszámban az egyetemisták. Itt is inkább az uccán álldó-gáltak és nem mutattak hajlandóságot az előadások hallgatására.

Az Egyetem-téren mintegy nyolc-tíz főből álló lovasrendőrcsapat állomásozott. Lovasrendőrök álltak a Szerb-uccában is és ha a rendőrök nagyobb csoportosulást láttak, vagy ha a diákok zajongani kezdtek, azonnal közbeléptek és oszlatásra szólították fel az egyetemistákat.

Az állatorvosi főiskolán, ahonnan szombaton kiverték a zsidó diákokat, hétfőn délelőtt csöndben és zavartalanul kezdődtek meg az előadások. A zsidó vallású egyetemi hallgatók — annak ellenére, hogy hétfőn szigorlatozások voltak, — távollattartották magukat a főiskolától.

Az orvosegyetemen a klinikákat eddig elkerülték a diákzavargások. A klinikai vezető orvosprofesszorok ugyanis a legszigorúbban ügyelnek a rendre, nehogy a betegeket megzavarják. Most sem történt rendzavarás a klinikákon, ahol valamennyi zsidó diák végighallgatta a professzorok előadását.

Ezzel ellentétben

az élettani intézetben hétfőn nagyon fenyegető volt a hangulat.

Több zsidó diák jelent meg Farkas Géza élettani professzor előadásán, de felszólították őket, hogy távozzanak, különben megverik őket. A zsidóvallású diákok kénytelen voltak elhagyni az élettani intézetet.

Nagy meglepetés érte az iparművészeti főiskola diákságát: bezárták ezt a főiskolát is. Ennek okát nem tudják, mert sem pénteken, sem szombaton nem volt verekedés a főiskolán. A diákok ugyan zajongtak, zsidódtak, de bántódása senkinek sem esett. Az iparművészeti főiskola igazgatósága úgy látszik mégis helyesebbnek találta a főiskola bezárását addig, amíg a kedélyek teljesen megnyugodnak.

Nagyon érdekes a helyzet a Műegyetemen, ahol a zavargások miatt tavaly is szüneteltek pár napig az előadások, de akkor a tantermeket és rajztermeket nem zárták le és így a technikusok a szünet alatt is rajzolhattak. Most szigorúbban hajtják végre, Szily Kálmán rektor rendeletét.

valamennyi tantermet és rajztermet lezárták.

Domány Jenő műegyetemi hallgató, akit egy nagyobb csapat a Műegyetem épületében megtámadott, az alagsorba szorított és ott súlyosan bántalmazott, a Poliklinikán láttelelet vétetett fel sérüléseiről. A Poliklinika orvosai botütésektől eredő sérüléseket állapítottak meg a megvert technikus fején, nyakán és ujjain. Domány a rendőrségen feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik őt szombaton délelőtt tizenegy órakor a Műegyetemen minden ok nélkül botokkal veresre verték.

Izgatott volt a hangulat a közgazdasági egyetemen is, ahonnan a zsidó hallgatók távolmaradtak ugyan, a bajtársi szövetségek tagjai azonban mégis zajongtak, úgyhogy Doby Géza dr. dékán felháborodva kijelentette, hogy minden figyelmeztetés hiábavalónak látszik és ezért az egyetemet bezárja.

A diákok lármázva fogadták a dékán közlését, mire az kijelentette, hogy ha nem áll helyre a rend, úgy rendőröket hívat az egyetemre.

A diákok izgatott csoportja erre a fenyegetésre azután elhagyta az egyetem épületét.

Verekednek a debreceni egyetemen is

A budapesti egyetemi események már éreztetik hatásukat a vidéki egyetemeken is.

Hétfőn a debreceni egyetemen is megkezdődtek az igazoltatások és verekedések.

A jogi fakultásról még csak egyszerűen kitanácsolták a zsidó hallgatókat, az orvosi fakultáson azonban már verekedések voltak és több zsidó diákot súlyosan megvertek. Az inzulált egyetemi hallgatók a rektorhoz fordultak panasszal. A rendőrség teljes készenlétben várja a fejleményeket.

Tizenhárom zsidót ítéltek el a zsidóellenes tüntetések miatt

A rendőrség — mint ismeretes — többeket előállított a zsidóellenes tüntetések és zavargások miatt. Ezeket szigorúan el is ítélték.

A legérdekesebb, hogy az előállítottak között nincs egyetlen egyetemi hallgató sem, hanem uccai járókelők, akik többnyire védekezésből verekedtek. Mind a tizenhárom elítelt zsidóvallású.

A budapesti főkapitány vizsgálatot indított a rendőri mulasztások miatt

A képviselőház keddi ülését foglalkoztatni fogják az egyetemi tüntetések és uccai zavargások, amelyeket napirend előtt Pakots József, Gál Jenő, Szilágyi Lajos és Peyer Károly képviselők tesznek szóvá. A kormány álláspontját Scitovszky Béla belügyminiszter fogja ismertetni.

Hétfőn Budapest város közigazgatási bizottsága foglalkozott a sorozatos botrányokkal, amelyek miatt a bizottság ülést összehívták. Lázár Miklós a Reggel főszerkesztője indokolta meg a bizottság összehívását és rámutatott arra, hogy milyen mérhetetlen károkat okoznak az ország jóhírének ezek a zavargások, amelyeknek a főoka a numerus clausus. Követelte, annak kivizsgálását, hogy kik szítják és provokálják ezeket a tüntetéseket, amelyekért meggyőződése szerint a kultuszminiszter és a rendőrség egyaránt felelős.

Bedő Mór szólalt fel ezután s többek közt a következő feltűnő kijelentést tette:

Vannak nekünk jóbarátaink.

Itt vannak az olaszok és az angolok, akikkel annyira jóban vagyunk, hogy királyt várunk tőlük és Genfben még s ellenünk szavaznak.

Csilléri András, Peyer Károly, Györki Imre és Kozma Jenő felszólalása után Bezzegh-Huszágh Miklós főkapitány válaszolt az elhangzottakra. Kijelentette, hogy sajnálja és súlyosan elítéli a tüntetéseket és rombolásokat és minden erejével azon lesz, hogy ez többé elő ne forduljon.

A főkapitány bejelentette, hogy miután bizonyos mulasztások látszanak fennforogni, hogy a rendőrség nem avatkozott be idejében az eseményekbe és nem látta azokat előre, vizsgálatot indított.

Megnyugtát mindenkit, hogy a legerélyesebben fogja a rendet helyreállítani és azok ellen, akik a tüntetések-

Rablók meztelenre vetkőztették egy autóbusz utasait Besszarábiában

Az aranyfogakat is kitörték az utasok szájából

Kisenevből jelentik: Soroca besszarábiai városkában szombaton egy utasokkal zsufolt autóbust, amint az erdőn keresztül a közeli falvak felé haladt, hat fegyveres rabló megtámadott. A banditák több revolvorgolyót eresztettek az autóbusz pneumatikájába, úgy hogy az autóbusz kénytelen volt megállni. Ezután a rablók fegyvert szegeztek az utasoknak, megparancsolták, hogy szálljanak le az autóbusról és vetkőzzenek meztelenre.

Mikor ez megtörtént, átkutatták az utasok ruháit és minden pénzt és értéktárgyat elszedtek. Egy asszonynál harminckétezer lejt találtak. Ezután az utasokat arra kényszerítették, hogy nyissák ki a szájukat és akinél aranyfogakat találtak, azokat kitörték.

Eközben az országuton egy magánautó haladt el, amelyben két földbirtokos ült. A rablók ezt is föl akarták tartóztatni, de az autó sebesen elbogarogott és a banditák revolvorgolyói nem találták el az autót. A két földbirtokos a legközelebbi faluban értesítette a csendőröket, akik csakhamar a helyszínné termettek és formális harc feltűdött ki a rablók és a csendőrök között. A banditák az utasokat védőpajzsul tartották maguk elé, úgy hogy a csendőrök nem lőhettek rájuk.

A rablók a közeli erdőbe menekültek és mindössze csak egy társuk jutott a csendőrök kezére. Az erdőt a csendőrök körülzárták és remélik, hogy rövidesen kiéheztetik a banditákat, akik önként meg fogják adni magukat.

Nemesített

gyümölcsültetvényeket oszt ki a gazdák között a tartomány Decemberig kell bejelenteni az igényeket

Szomborból jelentik: A bácskai tartományi választmány legutóbbi ülésén elfogadta a gazdasági ügyosztály előterjesztését, amely szerint a tartomány a jövő gazdasági évtől kezdődőleg nemesített gyümölcsültetvényeket fog kiosztani a jelentkező gazdák között. A gyümölcsültetvényeket már most megrendelik és a vételár, valamint a szállítási költségek egyharmadát a tartomány vállalta magára. A gazdasági ügyosztály felhívja azokat a gazdákat, akik nemesített ültetvényekre igényt tartanak, hogy ebbeli szándékukat a kívánt mennyiség megjelölésével legkésőbb december hó elejéig jelentsék be. A haranyai gazdák, valamint a városkörnyéki szőlőtulajdonosok maximuman tízennégy darab ilyen ültetvényre tarthatnak igényt, míg a többi gazdálkodók legfeljebb hét darabot kaphatnak. A nemesített ültetvényekből a következő gyümölcsfajták fognak a rendelkezésre állni:

Alma: aranyparma, jonathán, tiroli rozmarin, foltos alma, mosz alma.

Körte: A korai körtékből az összes nemes fajok. **Cseresznye:** Legkorábbi cseresznye, korai május cseresznye, Germersdorfer, nemes cseresznye.

Meggy: Spanyol, körösi és amarella.

Barack: Magyar piros, kecskeméti sárga és ananász.

Őszibarack: Amsdeni, a »Gyümölcskert Királynője«, korai Sandor, Lord, Palmerston, Metelka Olga, »Vénuszmell« és Vezlerle.

Szilva: Boszniai nemes faj, késői muszkát, Anna Spett, zöld és vörös ringlő.

Dió: Napvszemű, vékonyhéjú nemes dió.

TÖZSDE

Zürich, okt. 22. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.29, London 25.19875, Newyork 519.625, Brüsszel 72.22, Milynó 27.2175, Amszterdam 208.30, Berlin 123.75, Bécs 73.025, Szófia 3.7525, Prága 15.40, Varsó 58.25, Budapest 90.585, Bukarest 3.1375.

Beograd, okt. 22. (Zárlat.) Páris 221.34—223.34, London 275.76—276.56, Newyork 56.82—57.02, Genf 10.94.10—10.97.10, Milánó 29770—29920, Berlin 13.545—13.375, Bécs 798.74—801.74, Prága 168.37—169.17, Budapest 9991.15—9.94.15.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 22. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidék, szerémi 79—80 kilós 252.50—255, bánáti 79—80 kilós 247.50—250. Árpa: bácskai, szerémi, bánáti 64 kilós 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kilós 285—290, baranyai tavaszi 71—72 kilós 295—300. Zab: bácskai, szerémi, szlavóniai 250—252.50. Tengeri: bácskai új XII—I. 260—265, bácskai III—IV. 287.50—292.50, bácskai IV—V. 292.50—295. Liszt: Ogg és Og bácskai 357.50—367.50, kettes 337.50—347.50, ötös 317.50—327.50, hatos 270—280, hetes 250—260, nyolcas 25—215. Korpa: bácskai 182.50—187.50, szerémi és bánáti 180—185. rányzat: változatlan. Forgalom: 56 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, okt. 22. Határidőzlet: Buza októberre 25.40, márciusra 27.86—27.94, zárlat 27.90—27.92, májusra 28.66—28.74, zárlat 28.70—28.72, Rozs októberre 24.50—24.54, zárlat 24.50—24.50, márciusra 26.60—26.70, zárlat 26.62—26.64, májusra 26.94—27, zárlat 26.92—26.94. Tengeri májusra 29.48—29.64, zárlat 29.60—29.64, júliusra 30.02—30.20. Készárúpiac: buza 25.75—26.65, rozs 24.05—24.15, takarmányárpa 26.50—26.85, sórárpa 27—29.50, köles 26—27, repce 46.50—47, tengeri 31.30—31.70, zab 25.25—26.30, korpa 19.25—19.50. Irányzat lanyha.

Bécsi marhavásár, okt. 22. (Josef Saborsky & Söhne, Mien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: 2447 hízott marha, 588 kicsontozni való, összesen 3035, ebből 329 jugoszláviai eredetű. Irányzat hochprima árunál élénk, 5 garassal drágább, a többi gyengén tartott. Kálmán rektor rendeletét,

Chicago terménytőzsde, okt. 22. Középfolyamok: Buza decemberre 112 ötnyolcad, márciusra 117%, májusra 120%. Zab decemberre 43. Tengeri decemberre 82%, márciusra 83%, májusra 86%. Rozs decemberre 101%.

Winnipeg terménytőzsde, okt. 22. Középfolyamok: Buza októberre 116 ötnyolcad, decemberre 116%, májusra 121 hétnyolcad.

Liverpooli terménytőzsde, okt. 22. (Zárlat.) Buza decemberre 9 sh. 2 ötnyolcad d., márciusra 9 sh. 2 1/2 d., májusra 9 sh. 2 1/2 d.

HIREK

— Megsemmisítették két bácskai községi tisztviselő megválasztását. Szomborból jelentik. A közigazgatási bíróság megsemmisítette Kobasz András csantavíri községi aljegyző megválasztását azzal, hogy az aljegyzőnek nincs meg a törvényben előírt községi szolgálati ideje. — A közigazgatási bíróság a bácskapolankai községi orvosválasztást is megsemmisítette és új választás megtartását rendelte el.

— Jegyzőválasztás Adán. Adáról jelentik: Az adai községi képviselőtestület Pavlov Oresztijét nagy szótöbbséggel jegyzőnek választotta. Az új jegyző tiszteltetére hível vasárnap este bankettet rendeztek.

— Ludendorff azt állítja, hogy a szabadkőművesek halálra ítélték. Berlinből jelentik: Hetekkel ezelőtt történt, hogy Ludendorff tábornok sajátkezü levélben felhívta Hindenburg birodalmi elnök figyelmét arra, hogy élete veszedelmében forog, már mint a Ludendorffé, mert a szabadkőművesek halálra ítélték, tehát védelmet kért s egyben azt is, hogy a birodalmi elnök nyugtassa meg őt levélben vagy táviratban, hogy az értesítést megkapta. Ludendorff lapja, a Deutsche Wochenschau hétfői számában közli a választ s nagyon fel van háborodva azon, hogy nem maga Hindenburg, hanem a birodalmi elnöki hivatal államtitkára felelt Ludendorffnak. Így szól a távirat: A birodalmi elnök ur megbízásából van szerencsém excellenciáddal tudatni, hogy e hó 3-ikáról keltezett távirata megérkezett. Dr. Meissner államtitkár.

— Merényletet kíséreltek meg Smith amerikai elnökjelölt ellen. Newyorkból jelentik: Smith demokrata elnökjelölt különvonata ellen merényletet kíséreltek meg. A különvonat az Ohio állambeli Albaniból Chicagó felé haladt és Ohio és Indiana államok határán egy ember ugrott a sínek mellett a vonathoz és revolverrel több lövést tett az ablakra. A golyók behatoltak a vagonba, de nem találtak el senkit. A testet még nem fogták el.

— Angliában kiszabadult egy cirkusz egész állatsereglete. Londonból jelentik: Egy kis angol vidéki városkában, Blackpoolban, most egy német cirkusz-társaság szerepel. A porondon óriási ketrecet állítottak fel s e ketrecben a cirkuszgazdát tíz oroszánál, két tigrissel, nyolc medvével, egy pumával és két kutyával végeztet mutatványokat. A mutatvány közben az egyik oroszán és tigris marakodni kezdett. Ettől a jelenettől az összes állatok megvadultak. Dühösen rohantak egymásnak a medvék, oroszánok és tigrisek, üvöltöttek, tépték, karmolták egymást. Egyszerre csak megnyílt a ketrec ajtaja és a vadállatok kirohantak a cirkuszba. A közönség rémülten rohant ki, az emberek ütöttek-verték egymást a szűk kijártnál, hogy minél előbb kikerüljenek az uccára. Néhány oroszán az emberek után vetette magát, azonban még idejében sikerült őket tűzoltók segítségével visszaszorítani ketreceikbe és így komolyabb baj nem történt.

— Kubelik afférja hindu szolgája miatt. Nagyváradról jelentik: Kubelik Jean, aki turnén van, első állomását Nagyváradon tartotta. Koncertje meglehetősen zavarokkal folyt le. Már a szállóba való megérkezésekor összeütközésbe került a hotelierrel. Kubelik részére a Park-szállóban foglaltak le lakást. Mikor a mester hindu szolgájával bevonult s a szolgálókat fel akarta vinni az emeleti szobákba, a szálló személyzete a háziszabályokra hivatkozva nem engedte meg, hogy a hindu felmenjen az ura szobájába, mert a szállóban csak a szálló személyzete teljesíthet szolgai kiszolgálást. A vitára maga Kubelik is lejött az emeletről és követelte, hogy hinduját, aki neki nemcsak a szolgája, de a titkára is, engedjék fel hozzá s tiltakozott az ellen, hogy az ő bőröndjeihez más is hozzányúljon, mint a hindu. Erre a személyzet előhívta a szállótulajdonost, aki azzal vetett véget a vitának, hogy a művészt egyszerűen eltanácsolta a szállodájából, kijelentve neki, hogy aki az ő szolgaszemélyzetében kételkedett, annak most már semmiképpen sem ad hajlékot a szállodájában. Így Kubelik kénytelen volt rögtön egy más szállót igénybe venni.

— Új sakti-kör alakult Beogradban. Beogradból jelentik: A baranyai menekültek néhány nap előtt Beogradban egyesületük körében sakklubót alakítottak. A klub tagjai közé felvesznek az emigráns egyesületen kívül állókat is. A klub még az idén háziversenyt rendez, amelyre máris történtek nevezések.

— Fordulat a román petroleum-panama ügyében. Bukarestből jelentik: A petroleum-panama ügyében feltűnő fordulat történt. A vádtanács a letartóztatott gyanúsítottak közül nyolcat szabadonbocsátott, közöttük Tolea liberális képviselőt is. Most már csak a panama egészen alantas szerepet játszó végrehajtó közegei ülnek börtönben.

— Csörepedés következtében víz alá került egy londoni ucca. Londonból jelentik: Southwark elővárosában a vízvezeték egy fűcsövének repedése következtében a 32-ik ucca teljesen víz alá jutott és a pincelakásokból ki kellett költöztetni a családokat.

— Ford segítségét kéri Kina gazdasági ujjáépítésére. Londonból jelentik: Newyorki hiradás szerint a nankingi nacionalista kormány felkérte Henry Fordot és még négy más amerikai gazdasági kapacitást, hogy legyenek támogatására a nacionalista kormány Kina ujjáépítésében és adjanak tanácsot a nankingi kormánynak arra nézve, hogyan gondolják megvalósíthatónak a rekonstrukció nagy művét. Ford kijelentette újságírók előtt, hogy még nem kapta meg a kínai meghívást, de annak készséggel eleget fog tenni és szívesen részt vesz munkájával Kina gazdasági ujjáépítésében.

— Egy élelmes apa három leányát házasította ki ugyanazzal a hozományjal. Budapestről jelentik: Páratlanul érdekes házasságfelbontási per indult meg a minap a törvényszéken. A pernek szokatlan előzménye az, hogy egy apa egészen eredeti módon házasította ki rövid idő alatt három leányát. Az apának, aki debreceni kereskedő, volt a városban egy meglehetősen nagyértékű háza. Ezt a házat a legidősebb leánygyermekére írta hozományképen. Közben a második leánynak is kérője akadt, hozományról kellett tehát gondoskodni. Az apa felkereste férjes leányát és a gyermekét, valamint a testvéri szeretetre való hivatkozással arra kérte, hogy férjhezmenendő nővére javára mondjon le a ház tulajdonjogáról és egyezzzék bele abba, hogy a ház telekkönyvileg is ennek a nővére nevére irassék. A legidősebb leány ebbe bele is egyezett s az apa ily módon férjhezadta második leányát is, aki az értékes házzal tekintélyes hozományt kapott. Ismét elmúlt néhány hónap s a harmadik leányért is megfelelő férjjelölt jelentkezett. Természetes, hogy a mai gazdasági viszonyokra való tekintettel, a harmadik vőlegény is igényt tartott hozományra. Az apa erre ismét az előbb bevált módszerhez folyamodott. Felkereste második leányát, akinél keresztülvitte, hogy harmadik nővére javára ő is lemondott a ház tulajdonjogáról s így a ház most már harmadszor cserélt gazdát: a legkisebb leánynak is megvált a hozomány. Amikor ilyen módon az apa mind a három leányát kiházasította, a legkisebb leányát arra kérte, hogy írja most már vissza a házat

szülei nevére. Ez is megtörtént s így mind a három férjhezment leány most már ingatlan, azaz hozomány nélkül maradt. Eddig minden szép simán ment, de egy véletlen kirobbantotta a vizslyát a legidősebb leány házasságában. Az történt ugyanis, hogy a férjnek, aki Budapesten tisztviselő, véletlenül a debreceni telekkönyvvel dolgozott akadt és ekkor szinte ösztönösen megdöbbenéssel állapította meg, hogy felesége az ő tudomása nélkül íratta át a házat nővére, aki azt ismét átruházta hugára. Ennek alapján most válopert indított a feleségre ellen azon a címen, hogy az a férjjel szemben tartozó köteles ösztönöséget és házastársi bizalmat sértette meg azzal, hogy vagyonát titokban átruházta nővére.

— Kinában maximálták a menyasszonyárakat. Newyorkból jelentik: Kinában évezredes szokás, hogy a vőlegény megvásárolja a menyasszonyt az apjától. Amikor a nacionalista kormány uralomra került, szankcionálni akart ezzel a szokással és súlyos büntetéssel akarta sújtani azokat a lányos apákat, kik pénzért adják férjhez gyermekeiket. Mikor azonban a kormány tervének híre ment, óriási felzúdulás támadt a kínai apák körében. Így azután a kormány engedélyt tett: csupán maximálta a lányok árát. A kínai vőlegényeknek ezentúl — francia valutára átszámítva — csupán 3750 frankot kell fizetniük szívék választottjájért. Ha pedig a menyasszony özvegy, az apa nem kérhet érte kétezer franknál többet.

— Meghalt Bécsben a világ legöregebb orvosa. Bécsből jelentik: A napokban halt meg Bécsben dr. Julius Tischwehr, a világ legöregebb orvosa. Az orvos százkilenc esztendő volt, amikor meghalt. Gyakran mondogatta, hogy annak köszönheti magas korát és teljes testi és szellemi frissességét, hogy igen különös módon fekszik. Lefekvéskor mindig arra ügyel, hogy feje az északi sark felé mutasson és teste egyvonalban legyen a poláris mágnesség áramlásával. A doktor szerint csak így hathatja át a szervezetét a föld mágnessége, amely épségben, frissességben tartja meg az emberi szervezetet.

Esti teához használjon kizárólag

ORIENT-kekszet

Naponta friss sütés

Mayer Alfréd, sütőde

Subotice, Kekas iskolai val szemben

— Leszakadt Párisban a Szajna egyik hidja. Párisból jelentik: Az egyik szajnai hidon lefektetett gázcsőből kiáramló gáz fölrobbant, aminek következtében a hid első íve leszakadt. A baleset szerencsére éjszaka történt, amikor a forgalom csekély. És csak egy taxiautó utasa és sofförje sebesült meg könnyebben.

— Rádió lesz a magyar fegyházakban. Budapestről jelentik: Az igazságügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a fegyházakba bevezetik a rádiót. A stúdió külön műsorszámokat illeszt programjába s ezt a műsort, valamint a zenei programot közvetítik a fegyvereknek. A műsort egy külön bizottság fogja összeállítani.

— Az udvarlás — művészet, amelyet tanulni kell. Londonból jelentik: E. A. Heath cambridgei egyetemi tanár a napokban érdekes előadást tartott az udvarlásról és többek között kifejtette, hogy az udvarlás épen olyan művészet, mint a többi, épen ezért ezt is tanulni kell. Senki sem áll oda a nyilvánosság elé hegedülni, ha előzőleg nem tanulta meg a hegedülést, viszont naponta sokmillió férfi udvarol a nőknek, anélkül, hogy előzőleg tanulmányozták volna, hogyan kell udvarolni. Az előadás nagy visszhangot keltett és Ethel Mannin, a népszerű regényíró az egyik lapban cikket írt az előadásról, amelyben kijelentette, hogy a professzornak igaza van. Valóban tanfolyamokon kellene az udvarlás művészetét tanítani. A férfiak egyáltalában nem értenek hozzá, hogyan kell szerelmüket művészi formában bevallani. Többféle stílusban kell mindenkinek udvarolni tudni, mert csaknem minden nő másfajta szerelmi vallomást szeret. Vannak olyan nők, akik a szentimentális vallomásokat kívánják, vannak viszont igen sokan olyanok, akik azt szeretik, ha szigorúan tudományos alapon vallanak nekik szerelmet a férfiak.

Időt és pénzt megtakarít

VELEBIT

TUDAKOZÓDÓ ÉS KÖZVETÍTŐ IRODA
BEOGRAD

Telefon: 17—25 Zeleni Venac 21

Elintés eredménnyel leggyorsabban és legpontosabban bármilyen ügyet állami hatóságoknál Beogradban szolid díj mellett.

Csak sokévi közigazgatási gyakorlattal bíró szakemberek működnek irodánkban. Kicsántra minden szükséges felvilágosítást megadunk

— **Dr. Maniu Gyula a kisebbségi kérdés helyes megoldásáról.** Bukarestből jelentik: Dr. Maniu Gyula a nemzeti parasztpárt elnöke az Országos Magyar Párt székelyudvarhelyi gyűlésével és határozataival kapcsolatban érdekes nyilatkozatot tett. Azt hangoztatta, hogy a kisebbségi kérdést multhatatlanul sürgősen nyugvópontra kell juttatni. Ezért helyteleníteni kénytelen a magyarságnak azt a határozatát, hogy a népszövetséghez akar fordulni. Ezt nagy hibának tartom — mondotta és az udvarhelyi határozatot bizony nem ártana revízió alá venni. Különben sem hiszem, hogy a Magyar Párt vezetősége ettől komolyan vár gyakorlati eredményt. A kisebbségi kérdést az ország faktoraival kell megoldani, mert csak ez hozhat az országra is, a kisebbségekre is megnyugtató eredményt. Igaz viszont, hogy ez csak demokratikus politikával érhető el. Ezért a különfajta árnyalatu tömegeket kiszípolozó, az országban együttélő különböző népeket egymásnak uszító rendszerrel való paktálás nem viszi előre a kisebbségi kérdés helyes és emberséges megoldását. A végtelenül tolleráns román nép igazi vezetői és a magyarság demokratikus rétegeinek igazi képviselői meg fogják találni bent az ország határain belül azt az irányt, amelyen a megoldást keresni kell, minden külföldi utmutatás nélkül. Lelki motivumokon alapuló problémákat úgy sem lehet parancsszóra megoldani.

— **A fiu az anyja felbujtására megfojtotta az apját.** Kolozsvárról jelentik: A biharmegyei Felsőkimpán község csendőrsége névtelen feljelentés alapján még ez év januárjában nyomozást indított egy tíz év előtti gyilkosság ügyében. A nyomozás most szenzációs eredménnyel járt. 1918-ban Popa János dugszadag parasztgazdát felakasztva holtan találták lakásában. Hozzá tartozói jelentést tettek az ügyészségnek, hogy a családfő öngyilkos lett. Az eset akkor nem keltett gyanút és a rendőrség megadta az engedélyt a temetésre. A gyászszertartás után néhány napra már olyan hírek terjedtek a faluban, hogy a dugszadag ember nem természetes halállal halt meg. Azt beszélték, hogy az idős gazdálkodót harminc évvel fiatalabb felesége üzte a halálba, hogy a vagyonához hozzájusson. Évek teltek el és már mindenki elfeledte Popa öngyilkosságát, mikor ez év januárjában névtelen levél érkezett a csendőrségre, amelyben közölték a hatóságokkal, hogy Popa Jánost a felesége felbujtására a fia gyilkolta meg. A nyomozás most megállapította, hogy a gazdát fia Miklós megfojtotta. A tette anyja beszélte rá és segédkezett abban a béres és az egyik szomszédasszony, akik fejenként két-két hold földet kaptak. Az öregembert álmában lepték meg, kendőt gyümöszöltek a szájába, aztán felakasztották. A csendőrség az asszonyt és a fiát és két büntársukat letartóztatta.

— **Halálra ítélték Párisban egy gyilkos nőt.** Párisból jelentik: A zseküdszék halálra ítélte Kurcs Jozefa huszonnyolc éves szerbiai származású nőt, aki ellen az volt a vád, hogy egy kilenc éves gyermeket a Bois de Boulogneba csalt és ott megölte. Kurcs Jozefát, ha csak kegyelmet nem kap, guillotínon fogják kivégezni. Érdekes, hogy a vádlott mindvégig kétségbeesetten tagadta a gyilkosságot és azt mondta, hogy az áldozatot soha életében nem látta. A vád különben is csak tudományos bizonyítékokat tudott produkálni, jogit egyet sem. Megállapították, hogy a vádlott cipőjén levő sár ugyanolyan, mint amit az áldozat cipőjén találtak és bizonyítéknak vették azt is, hogy a vádlott kabátján két hajszál volt, ami az áldozat fejről származott. Valószínű, hogy e felületen ítélet nem kerül végrehajtásra és a vádlott kegyelmet kap a köztársasági elnöktől.

— **Új hajómenetrend a Tiszán.** Sztaribecsejéről jelentik: Az állami folyambahajózási ügynökség értesítése szerint október 15-ikével új hajómenetrend lépett életbe a Tiszán, a Beograd—Sztaribecsej—Szepszki Krszturi vonalon. Sztaribecsejéről Beogradba indul: szerdán és szombaton 10.30-kor, Szenta—Szepszki Krszturra indul: kedden és pénteken 10.35-kor. Beogradból indul hétfőn és csütörtökön 14 órakor. A hajó áruforgalmat is bonyolít le.

— **Az aigán király levágatta hétszáz parlamenti képviselő szakállát.** Londonból jelentik: A lapok érdekes részleteket közölnek Amanullah afgán király reformjairól. A legutolsó ezek között az volt, hogy Afganisztán királya a parlamenti képviselőket európai ruhaviselésre kötelezte. Kerek hétszáz képviselője van a kabuli parlamentnek s a király rendelkezése valamennyien összegyűlekeztek a fővárosban. A hegyvidéki törzsek képviselői régi arab népviseletükben, bődruzsokban és festői színes turbánokkal jelentek meg a király színe előtt. Amanullah király kihirdette a képviselőknek, hogy ezentul nyugateurópaiasan kell öltözködniük. Az arab népviseletű képviselőket bevezették a palota egyik termébe, ott nadrágot kellett huzniuk és európai szabású kabátot, bőrbocskorukat, illettőleg fiatalú papucsait fel kellett cserélniük bőrcipővel és a turbánt cilinderrrel. A hosszú szakáll sem illett a nyugateurópai öltözethez s mikor Amanullah király végignézett a sorakozó képviselőkön, nyomban megparancsolta, hogy senki sem viselhet torzonbörz szakállt. A képviselőknek azonnal meg kellett heretváltkoznunk, csak keveseknek engedte meg a király, hogy rövidre nyírtok szakállal járhasanak.

— **Halálos szerencsétlenség munkaközben.** Dolnja Lendváról jelentik: Halálos szerencsétlenség történt a napokban a Lendava folyón. Az egyik zsilip javítási munkálatainál Gornyc Ferenc munkás oly szerencsétlenül esett le a zsilipről, hogy agyrázkódást szenvedett és a helyszínen meghalt. Érdekes, hogy Gornycnek az nap rossz előérzete volt és nem is akart munkába menni, mikor pedig mégis elszánta magát, feleségétől azzal vett búcsút, hogy érzése szerint nem fog többé hazatérni.

— **Letartóztatták a szökött temesvári bankigazgatót.** Ilyen címen közölték, hogy Micu Jovan, a temesvári Hitelbank igazgatója milliós sikkasztást követett el és Kikindára szökött, ahol letartóztatták. A bankigazgató a következők megállapítását kéri: A temesvári Hitelbank igazgatósági tagnak beválasztottak egy urat, ki neki régebbi ellensége és őt meneszteti akarta az intézettől. Feljelentést tett ellene sikkasztás miatt és Radubsku ügyész, ki egy pikáns háttérű ügyből kifolyólag ellensége, elrendelte a letartóztatását, de a vizsgálóbíró kihallgatása után az eljárás beszüntetése mellett szabadlábra helyezte. Radubsku ügyész ezt a határozatot megfélebbezte és a vádtanács újból elrendelte a letartóztatást, de a tábla két nap múlva a vizsgálóbíró álláspontjára helyezkedett és büncselekményt nem látva fennforogni, az eljárást megszüntette ellene. Ami az ő tóbai szereplését illeti, a Bácsmegeyi Napló kikindai munkatársa előtt bemutatta a temesvári közjegyző előtt megszerkesztett háromnyelvű meghatalmazási okiratot, mely szerint neki joga van a tóbai kisbírtokosoktól a bank adósaiktól egymillió dinárnyi összeget inkasszálni.

— **Benzint öntötték a motorba — tizenöt ház leégett.** Párisból jelentik: Vasárnap az automobilizók nagy tüzvést okoztak St. Pierre de Misage faluban, mely Grenoble közelében fekszik. Szombaton este értek a faluba és egy ház kerítésénél megállottak, hogy megtöltsék benzinnel a tartályt s mivel sötét volt, gyertyát gyújtottak. A benzín felrobbant, az automobil lángba borult és a legközelebb fekvő parasztház zsindeyes fedele kigyulladt. Minthogy nagy szél fujt, a tűz rohamosan áterjedt a falusi ház gazdasági épületére. Rövid idő alatt az egész falu lángban állott, tüzoltóság hiányában pedig mentésről szó sem lehetett. Tizenöt ház égett le a hozzá tartozó gazdasági épületekkel és a felhalmozott terméssel. Két automobilista súlyosan megsebesült.

— **Előzze meg a hajbetegségeket: használjon sham-poon helyett kizárólag Gamma hajmosó szappant!**

— **Amerikában kivégeznek egy tizenéves gyilkost.** Newyorkból jelentik: Amerikában most kivégeznek egy tizenéves fiút. William Hickman a neve. A fiu elrabolta egy losangelesi bankár tizenkétéves lányát, váltságdíjat követelt érte és végül is a gyermek szörnyen megcsontított holttestét küldte vissza az apának. Az esküdszék halálra ítélte a gyilkos fiút és a kaliforniai kormányzó nem adott neki kegyelmet. Kaliforniában nincs villamoszék: a fiút fel fogják akasztani.

— **Aranyéremmel tüntették ki Edisont.** Newyorkból jelentik: Thomas Alva Edison, a zseniális feltaláló 81 éves korát meghazudtoló frissességgel és vidáman fogadta vasárnap a kongresszus egy küldöttségét, mely elhozta neki az arany érdeméremet, a kongresszus kitüntetését. Abban a régi laboratóriumban fogadta az agg feltaláló a hivatalos deputációt, melyben az izzólámpát és a gramofont feltalálta. A küldöttséget Mellon pénzügyi államtitkár vezette s ő adta át Edisonnak a kitüntetést. Coolidge elnök Washingtonból telefonon üdvözölte Edisont, az Egyesült-Államok kiváló polgárát s az emberiség jóttevőjét.

— **Valjevói földművesek tanulmányi kirándulása a Vajdaságban.** Beogradból jelentik: Nékics Szpaszije képviselő vezetésével tizenhárom valjevói földműves tanulmányi kirándulásra indult a Vajdaságba, hogy megismerkedjenek a vajdasági mezőgazdasági viszonyokkal. A kirándulást a valjevói tartományi választmány tízezer és az állam négyezer dinárral támogatja. A kirándulócsoport Noviszadra, Sztaribecsejre, Beckserekre, Pancsevóra, Vrsacra és Belackvára fog ellátogatni.

— **Noviszad város közgyűlése.** Noviszadról jelentik: Noviszad város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután tartotta október havi közgyűlését. Dr. Borota Branisláv polgármesteri jelentése körül hosszú vita fejlődött ki. Dr. Ilics Raduskó disszidens radikális élesen bírálta a mérnöki hivatal működését és bejelentette, hogy tudomása szerint 150.000 akta van elintézetlenül a városnál. Többen kifogásolták a polgármesteri jelentés hiányosságát. Dr. Popovics Jęfta azt kérdezte a polgármestertől, hogy mi van a szubotcai jogi fakultás Noviszadra való helyezésével? Dr. Ilics Raduskó a szubotcai vasutigazgatóság át-helyezése kérdéséről kért felvilágosítást. Dr. Borota Branisláv kijelentette, hogy mindkét ügyben felirat ment a minisztériumhoz, de válasz egyikre sem érkezett. A vízvezetékli bizottság jelentése körül is vita támadt és többen követelték, hogy a kérdést vegyék le a napirendről. Dr. Aradszki kifogásolta, hogy a város már a harmadik árlejtést hirdeti, de pénze nincs. A közgyűlés késő este ért véget.

— **Az amerikai szenátorok ingyen leveleznek.** Newyorkból jelentik: Régi törvény biztosítja az amerikai szenátoroknak azt a jogot, hogy ingyen levelezhessenek. Nekik nem kell bélyeget ragasztaniok a leveleikre. Ezt a kedvezményt a szenátorok alaposan ki is használják. Ha ugyanis valamelyik szenátor beszédet mond, az államnyomda kívánságára sok példányban kinyomatja a beszédet és elküldi a megadott címekre. Most a választások előtt Washingtonban naponként átlag 60.000 kilogram ilyen portómentes levél kerül feladásra. A rekordot Thomas L. Blanton, Texas szenátora érte el eddig. Eddigi beszédeiből tizenkétezer kilogram súlyú csomagot küldött el választói számára.

— **Nem adják el a kiosztott földeket a szentai dobrovollácoknak.** Szentáról jelentik: Az összes szentai agrárérdekeltek, dobrovollácok, optások és telepesek azt kérték a városi tanácstól, hogy az agrárreform révén nekik juttatott földeket holdanként hatszáz dinárért örökön adják el nekik. A városi tanács a kérelmet elutasította és mindaddig nem intézkedik az ügyben, míg a végleges agrártörvény el nem készül.

— **A Gamma orvcsok által is elismert gyógyszer.**

— **Vérbefulladt kártyaparti.** Noviszadról jelentik: Véres verekedés történt vasárnap délután Gajdobranszki Jóvó kulpini kocsmájában. Gazdag József és Govorcsin Jóca földművesek kártyázás közben össze-szóllalkoztak. Gazdag bieskát rántott és Govorcsinra rohant, de Govorcsin Sztóján rendőrfelvezető, aki a helyiségben volt, közbevetette magát, mire a feldühödött ember őt szurta meg két helyen. A rendőrfelvezető elő-rántotta revolverét és támadójára lőtt, akit súlyosan megsebesített. Gazdagot a kórházba szállították, a rendőrség pedig megindította a nyomozást.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelentése szerint továbbra is enyhe idő várható, a nyugati részeken borulással, majd esővel.

— **Nem világítják eléggé Noviszad uccáit.** Noviszadról számos panaszos írást kaptunk, hogy Noviszad uccái nincsenek eléggé kivilágítva, sőt egyes belvárosi uccákban, mint a Zrinjski, Petar és Laze Koszticsa uccában egyáltalán nincs világítás. A két élénkforgalmu ucca lakossága panasszal fordul a városi tanácshoz és közbiztonsági okokból kéri, hogy világítsák jobban az uccákat.

— **Dr. Seidl Sanatorium Crikvenicán.** Légzőszervi bántalmaknál, belgyógyászati esetekben egész éven át egyformán jó gyógyeredmények. Prospektus.

— **Nem azonos.** Molnár István sztariibecseji szobafestő annak közlését kéri, hogy nem azonos Molnár István negyvenöt éves állítólagos festővel, akit a sztariibecseji csendőrség a napokban fegyver és tőltényrejtegetésért letartóztatott és a noviszadi ügyészséghez beszállított.

— **Botrány egy berlini Stravinszki-előadáson.** Berlinből jelentik: Igor Stravinszki új szinpadai műve-nek, a L'histoire du soldat-nak, amely Soldatengeschichte címmel került előadásra, vasárnap esti elő-adásán az állami operaházban nagy botrányt okoztak az ujszerű muzsika ellenségei. Mingyárt a nyitánynál fütyülni kezdtek, püsszegték és hangosan kiáltottak, úgyhogy a rendőrség kénytelen volt a nézőtérre bevo-nulni és a rendbontókat eltávolítani.

— **A Gamma minden hajbetegségnél biztosan használ.**

— **A baranyai menekülteket újból összeírja a rendőrség.** A baranyai menekültek szubotcai szervezete-nek intézőbizottsága felhívja a menekülteket, hogy november 1-ig feltétlenül jelentkezzenek egy fénykép-pel a Városháza 179. számú szobájában rendőri öss-szeírás végett.

Nemes Heiszler gyurgyevói Gyurgyovánszky Aurél és nővére Irénke, nemes Heiszler gyurgyevói Gyurgyovánszky Aurélné szül. nemes Plüsy Mária, Hack Irénke, fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett jó édes apánk, illetőleg após, nagypapa

nemes Heiszler gyurgyevói Gyurgyovánszky Ferenc gyógyszerész

f. hó 17-én d. u. fél 2 órakor hosszú és kinos szenvedés után 63 éves korában visszaadta nemes lelkét az Urnak.

Szeretett halottunkat Komárnoba f. hó 19-én beszentelve hazaszállítottuk, hol f. hó 22-én dé-lután 3 órakor a felsővárosi temető halottas há-zából a családi sírboltba örök nyugalomra hely-yezzük.

Az engesztelő szentmiseáldozat a beszentelés napján lett Szentán az Urnak bemutatva.

Az elhunytat még testvérei, sógor és sógor-női gyászolják.

Szenta, 1928. évi október hó 22-én.

ALDÁS ÉS BÉKE HAMVAIRA!

— **Egy amerikai milliárdos család tragédiája.** Newyorkból jelentik: Szombat délután egy tizenhárom emeletes amerikai felhőkarcoló tetőzetének terraszán borzalmas szerencsétlenség játszódott le. Missis Milton Waldmann, sokszoros milliárdos, aki a »Titanic« katasztrófája alkalmával elpusztult édesapja után mérhetetlen vagyont örökölt, két kisfiával a terrazon tartózkodott. A négyéves fiu vigan futkározott, egyéves öccsét pedig édesapja dajkálta. A nagyobbik fiu játék közben édesanyja ölébe ugrott s az asszony ijedtségben kiejtette kezéből másik gyermekét, aki a korlátot át tizenhárom emelet magasságból a mélybe zuhant. A fiu utána kapott öccsének, de elvesztette az egyensúlyt és ő is áthukott a korlátot. Mind a két gyerek a felismerhetetenségig roncsolt testtel maradt az ucca kövén. Anyjukon a katasztrófia hatása alatt lelki zavar tünetei mutatkoztak s a megtörszívű, elborultelmű asszonyt szanatóriumba szállították.

— **Egy német hajóstiszt csodálatos megmenekülése a hullámsírból.** Londonból jelentik: A Liana olasz gőzös a napokban futott be a kalkutai kikötőbe és fedélzetén hozott egy német hajóstisztet, aki csodával határos módon menekült meg a biztos haláltól. A hajóstiszt a Rheinfeld német gőzösn teljesített szolgálatot. Egy este, a szolgálat után egyedül sétált a fedélzet távolos zugában, kihajolt a korlátot, a lába megrongosodott és a tengerbe zuhant. Segélykiáltásait senki sem hallotta meg. A tengerész tiszt reménytelen helyzetben csak az életösztönét ilye szelte a hullámokat és várta, hogy feltűnik a láthatáron egy hajó. Már tizenöt órája hanyatta magát a hullámoktól és utolsó csepp ereje is fogytán volt, amikor felbukkant szeméi előtt az olasz gőzös. Kétségbeesett kísérleteket tett, hogy a gőzös utasainak figyelmét magára vonja. A kapitány észrevette, csónakot küldött érte és ugyyszólván az utolsó pillanatban huzták ki a tengerből az erejevesztett embert.

— **Kilenc jelöltje van eddig az irodalmi Nobel-díjnak.** Stockholmból jelentik: A stockholmi lapok már vezető helyen foglalkoznak az idei Nobel-díjak odaítélésének eshetőségeivel. Az irodalmi díj jelöltjeinek száma egyre növekszik. Az egyik vezető újság az esélyek sorrendjében a következő listát állította fel az irodalmi díjra: 1. Henry Bergson, 2. Maxim Gorkij, 3. Sinclair Lewis, 4. Mereskovszky, 5. Unamuno, 6. Don Armaudo Palaccio-Balzes (a spanyol írók doyenje), 7. Sigrid Unset, 8. Thomas Mann, 9. Olaf Dnnun. A francia sajtó minden követ megmozgat Bergson érdekében. Mégis valószínű, hogy az idén valamelyik skandináv állam írója kapja a nagy díjat.

— **A pneumatikukkanásra eszébe jutott a háború és ideges rémületében föblötte magát.** Londonból jelentik: Lavrence Charles Edney fiatal londoni kereskedő a francia fronton végigküzdötte a háborút. Súlyos betegséggel, különös természetű idegcsokkal jött haza a frontról. Ha valaki véletlenül célzást tett előtte fegyverekre, háborúra vagy akár csak Franciaországra, a szerencsétlen fiatalember szörnyű idegrohamot kapott. Gyakran előfordult, hogy az uccán találkoztott volt háborus bajtársaival. Ebben a pillanatban elsápadt, sikoltozni kezdett, szörnyű göresökben összeesett és elvesztette eszméletét. A fiatalembert a napokban átlótt fejével, halva taálták szobájában. Kező göresösen szorongatta a revolvert. A nyomozás megállapította, hogy Edney ablaka alatt egy autó pneumatikja több hangos pukkanással szétpattant. A lövésszerű zajok, úgy látszik, megint idegrohamot idéztek elő a fiatalembernél, aki rémületében agyonlötte magát.

— **A Vajdaságban nem működhet a Merkur betegsegélyzőegylet.** Noviszadról jelentik: A noviszadi munkásbiztosító pénztár közlése szerint az Országos Pénztár legutóbbi ülésén foglalkozott a Merkur horvát kereskedelmi egylet betegsegélyző pénztárának működésével. Az Országos Pénztár, amelynek alapítója a Merkur, elhatározta, hogy a Merkur alapszabályaiba olyan rendelkezést vesz fel, amely szerint a Merkur csak Horvátszlavonországban és Boszniában fejthet ki betegsegélyző tevékenységet. A Vajdaságban és Szerbiában viszont csak a beogradi szerb kereskedő ifjúsági egyesület betegsegélyzőjének van joga fiókot létesíteni.

— **Betörő pincér.** Noviszadról jelentik: A srbobráni csendőrség letartóztatta Dumovics Szpaszoje rumai születésű pincért, aki hétfőre virradó éjjel betört Munjin Szteván srbobráni vendéglőjébe. A betörő felészitette a kázipénztár és onnan négyszáz dinár készpénzt vitt el.

— **»Lucia« Kozmetikai Szalón, Szentá.** Hajszálak végleges eltávolítása utonyomok nélkül diathermiás géppel. Orr- és kézvrösség, fagykezelés, szemölcsök eltávolítása szintén diathermiával. Szeplők, ráncok, patanások, mitesszerek eltüntetése. Villany- és kéfénykezelés, egyéni arcápolás. Olcsó bérletrendszer. Gjorgjevicsa ulica 2, a Royal-szállóval szemben.

— **Az Eugen-szálloda helyiségeiben helyezik el a szentái állami adóhivatalt.** Szentáról jelentik: A gazdasági bizottság elhatározta, hogy az Eugen-szállodát jövőre átalakítják és azt nem adják ki többé szálloda céljaira, hanem a földszinti helyiségeket boltbérleteknek adják, emeletére pedig az állami adóhivatalt helyezik el.

— **A biczka.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa hétfőn tárgyalta Langenecker Miklós és Zungel János szrpszkimileticsi legények bűnügyét, akiket az ügyészség szándékos emberölés kísérletével vádolt. A vádlott legények 1925 májusában éjszakának idején találkoztak három másik mileticsi fiatalemberrel: Lamml Györggyel, Humn Pállal és Gál Józseffel. A két társaság között csakhamar szóváltás támadt, amely rövid idő alatt véres verekedéssé fajult. Lamml bottal támadt Lrugenackerra, mire az előrántotta kését és több szurást ejtett támadóján. A szerdai tárgyaláson a törvényszék egész sor tanút hallgatott ki, majd az enyhítő körülmények figyelembevételével Langeneckert tizenöt napi elzárásra ítélte. Zungel Jánost bizonyítékok hiányában fementették az ellene emelt vád alól.

— **Agyonnyomott a kocsin egy szilbási földművest.** Noviszadról jelentik: Kovács Ferenc szilbási földmives vasárnap este tizenegy órakor kocsin hazafelé tartott. A gazdálkodó nem vette észre, hogy az út mentén mély árok van és belevezette a kocsit, amely felfordult és maga alá temette Kovácsot. A járókelők az összetört kocsin alott holtan találták meg a szerencsétlen gazdálkodót.

— **Törökországban november elsejétől kezdve tilos a török betű.** Konstantinápolyból jelentik. A török kormány rendeletet adott ki, amely szerint november 1-étől kezdve a török írásjegyek használata a legszigorúbban tilos. A rendelet kiadásával egyidejűleg körlevelet küldtek valamennyi török lap kiadótulajdonosának is, amelyben közlik a lajtulajdonosokkal, hogy minden újságot, amely november 1-je után még mindig török írásjegyekkel jelenik meg, azonnal elkoboznak. November 1-étől kezdve Törökországban tehát már csak latin betűkkel nyomtatott újságok jelenhetnek meg.

— **A Gamma a legtökéletesebb hajnövesztő szer.**

— **Tomics Jása emlékezete.** Noviszadról jelentik: Tomics Jása halálának hatodik évfordulója alkalmából a radikális párt noviszadi szervezete hétfőn délelőtti tizenegy órakor az uspeski temetőben gyászemlékműnépélyt rendezett. Az ünnepélyen megjelent a párt egész vezetősége. A sirnál Csirics esperes mondott gyászbeszédet.

— **A noviszadi szerb jótékony nőegylet zászlót ad a »Vardar« monitornak.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb jótékony nőegylet a dunai főtolla parancsnoki hajójának, a Vardarnak díszes selyemzászlót fog ajándékozni. A díszes zászlót a noviszadi urinők készítik el.

— **Mentők jelszava: »Mindenkit érhet baleset!«** Kösön baleset elleni biztosítást *Rossija Foncière* biztosítónál, Subotica.

— **Nem ütött, csak védekezett.** Satlan Milán molí rendőrfővezető annak közlését kéri, hogy kardját csak akkor rántotta ki, amikor támadója, Nicsin Lázár már fejszével rohant feléje. Kardjával azonban még ekkor sem ütött meg senkit és azt csak azért használta, hogy távol tartsa magától támadóit.

— **A Citroën autógyár újabb sikerrel.** Az utolsó időben éles harc folyik az európai és amerikai autógyárak között. Mindegyik gyár iparkodik újabb és újabb típusu autókkal meglepni a nyilvánosságot. A Citroën autógyár, amely legnagyobb Európában, új típusu autót konstruált és pedig a hathengeres 929 típusú, amely e hó végén hagyja el a gyárat. Az új Citroën a világszínpadon a legnagyobb szenzációt fogja kelteni és az elismert szakemberek véleménye szerint a Citroën gyár ezzel az autótípussal eddig is tekintélyes hírnevét nagy mértékben fogja emelni, annál is inkább, mert a legújabb típusu Citroën teljesen pótolni fogja a hasonló gyártmányú drága autokat, sőt ezeknél sokkal elegánsabb, kitartóbb és relatív olcsóbb lesz. Előjegyzéseket már most felvesz a Citroën gyár vezetőképviselete »Volan« Novisad, Kralja Aleksandra 7.

— **Saját érdekében próbálja ki a Gamma hajszert.**

— **A »The Budapest trio« hangversenye Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A beeskerei Zenebarátok társasága rendezésében október 27-én a *The Budapest trio* néven világszerte ismert magyar zenekar tart hangversenyt Beeskereken, amelynek tagjai George Roth (hegedű), Petőfi Endre (zongora) és Nicholas Roth (gordonka). Az estély programján Bethoven, Arbos és Dvorák művei szerepelnek. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

— **A szocialista ellenzék népgyűlést tartott Indiján.** Noviszadról jelentik: A szocialista párt szocialdemokrata ellenzéke vasárnap Indiján népgyűlést tartott, amelyen Brkics Vojin, a noviszadi munkásbiztosító igazgatója horvát és magyarnyelven két órás beszédben ismertette a gazdasági és politikai helyzetet és felszólította az indijai munkásságot, hogy csatlakozzék a szocialdemokrata ellenzékhez. A népgyűlés egyhanguan magáévá tette az ellenzéki határozati javaslatot. Téli József németnyelvű beszéde után agyűlés rendben szétoszlott. Az indijai gyűlésnek különösebb jelentőséget az a körülmény ad, hogy Indiján igen erős a szocialista párt, amit bizonyít az a körülmény is, hogy a legutóbbi községi választásokon a németek és szocialisták 7—7 mandátumot nyertek, míg a kormánypártok csak egy-egy mandátumot kaptak.

— **A Munkássegély Egyesület a napközi gyermekotthonért.** A Munkássegély Egyesület vasárnap délelőtti ülést tartott, amelyen igen sok érdeklődő vett részt. A jótékony hölgyek, élükön Manojlovics Dusánéval épen a héten nagyarányú gyűjtési akciót kezdenek a felállítandó napközi gyermekotthon érdekében. Bizonyos, hogy Szubotica társadalma nem fog elzárkózni a kérelem teljesítése elől és úgy pénzbeli, mint természetbeli adományokkal lehetővé fogja tenni, hogy a napközi gyermekotthon még a tél folyamán megkezdhesse működését. A napközi gyermekotthon egészségügyi szolgálatára dr. Munk Arthur és dr. Herzl Margit orvosok már vállalkoztak és így biztosítva van a gyermekek szakszerű orvosi felügyelete.

— **A Gamma hajmosószappan felülmul minden eddigi shampooot.**

— **Ploestiben is beomlott egy emeletes ház.** Ploestből jelentik: Vasárnap este beomlott a város központjában egy emeletes ház. Szerencsére a járókelők idejekorán észrevették, hogy törmelékek hullanak, jelentést tettek és így az uccán minden forgalmat leállítottak. Néhány pillanattal később a ház óriási robajjal beomlott. Emberéletben nem esett kár, mert az épületben nem lakott senki. A földszinten több üzlet van, egy papírüzlet és egy szövőgyári lerakat tönkrementek, az emeleten pedig a kerületi járásbírószék helyiségei omlottak össze.

Teasüteményt ingyen

sehol sem káp. O'csón finomat pedig kizárólag

STEINER-nél

SUBOTICA, Jelačeva ulica 8. Telefon 206

— **Leszurta a barátját.** Dolnja Lendaváról jelentik: Halálos kimenetelű verekedés történt az elmúlt vasárnap a felső bisztrici Csrnsovszi községben. Két legény, Cigány Iván és Kreszin Márkó a vasárnapi miséről hazatérőben valami felett összeveszttek és veszekedés közben Kreszin késével úgy megszurta Cigányt, hogy az nyomban összeesett és meghalt. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta.

— **Dr. Koralek, Szombor orvosi rendelőjét Apatini-ut 9. sz. alá helyezte át.** Rendel délelőtti 8—10, délután 2—4 között és azonkívül a kora esti órákban is.

— **Nem kapnak földet a szentái rokkantak.** Szentáról jelentik: A szentái Rokkantegylet azzal a kérelemmel fordult a városi közgyűléshez, hogy minden rokkantakaladnak fél hold földet utaljanak ki. A városi közgyűlés a kérvényt a gazdasági bizottsághoz utalta át. A gazdasági bizottság a kérdést levette a napirendről azzal az indokolással, hogy a városnak sincs földje és így a rokkantak kérését nem teljesítheti.

Ne kinozza gyermekeit

közöns ges, nyulós csukamájo aj'al,
a magas malá atarta mu és így nagy táperővel rendelkező

JEMALT

kell nekik, ameynek ize is nagyon kellemes. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában kis és nagy dobozzal 10663

— **A Kurtizán.** XV. Lajos francia király uralkodása idején az egész világból tódultak a kalandorok Párisba. Ilyen kalandor volt Andre Lescaut is, aki gyönyörű hűgával szintén Párisba igyekszik, hogy ott hűga szépségéből tőkét kovácsoljon. A csodaszép Manonból tényleg a leghíresebb kurtizán lett, azonban otthagyt fényt, pompát, hogy kövesse igaz szerelmét. Ezt a mesét do'gozta fel a Warner Bros filmgyár oly csodás rendezésben és kiállításban, hogy a filmnek az egész világon óriási sikere lett. A női főszereplőnek Amerika legszebb nőjét, Dolores Costellot, míg a férfi főszereplőnek John Barimoret választotta az ügyes rendező. A filmet beogradi nagy sikere után a Városi Mozi csütörtöktől mutatja be.

— **Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség** már nagyon is kétségbeesítő esetekben megszűntek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megivott egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgáltatásokat, melyeket a *Ferenc József* víz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

NYILTÉR

Felhívás!

Felhívjuk Bakalovich Iván utazónkat, hogy az Anker biztosítótársaságnál Beeskereken azonnal jelentkezék vagy e hó 25-ikén az igazgató urat Beeskereken várja be.

SPORT

Rögtönzött igazgatótanács ülésen soron kívül felmentettek két verekedésért elítélt játékost

Az ülés miatt bizalmi kérdést vetnek fel Mitrovics II. titkárral szemben

A szubotocai sportolók közvéleményét néhány nap óta egy különös ügy foglalkoztatja. Maga az eset kisebb jelentőségű fegyelmi ügy, amely azonban az alszövetségben egészen különös elintéztést nyert és furcsa szintet vet ennek a testületnek a működésére. A nem mindennapos eset a következő:

Leszámolás az ellenféllel

A II. osztályu bajnokság egyik legelső mérkőzése volt a Postás-Hakoah meccs. Az erős iramu mérkőzést a Postás-csapat nyerte meg 4:3 arányban, a győzelemért azonban ékeseredett küzdelmet kellett folytatnia ellenfelével, amely már 3:0 arányban vezetett. A küzdelem hevében az ellenfelek nem a legfairabb eszközökkel harcoltak egymással a labdáért és mindkét részről sok fault esett. A mérkőzés azonban szerencsére minden különösebb incidens nélkül véget ért és a Postás-csapat zavartalanul élvezhette értékes győzelmét.

Egy hét múlva a Hakoahnak a Konobarral volt bajnoki mérkőzése, amit ugyancsak elvesztett 2:1 arányban. Ez a meccs is teljesen zavartalanul zajlott le, csak a befejezés után tört ki egy nem mindennapos incidens. A pályáról levonuló felhevült játékosok nem a legbarátságosabban vitatkoztak egymással és a Konobar egyik játékosa — állítólag — hátulról megragadta Fellner, a Hakoah balszélsőjét. A két játékos között szenvedélyes vita folyt, de már békésen elintéződött, amikor a pályán vitatkozóhoz rohant két Postás játékos, akik mint nézők voltak jelen és ugyancsak alkalmasnak találták az időt arra, hogy az előző heti durvaságokért leszámoljanak a Hakoah játékosával. A Postás két embere nekiesett Fellnernek és Denebergnek és felpofozta őket. A verekedést távolról látta a mérkőzést vezető Sefcsics Giga szövetségi bíró, aki arról kötelességszerűen jelentést tett az alszövetségnek. A bíró a verekedők közül csak Ronjecot, a Postás-csapat háttérjátékost ismerte fel és jelentésében csak őt nevezhette meg, de bejelentette azt is, hogy még egy, előtte ismeretlen egyén is pofozkodott.

Tanuból vádlott

Sefcsics bíró jelentése alapján az alszövetség fegyelmi bizottsága megindította a vizsgálatot és ülésére megidézte Ronjecot, valamint a bántalmazott Hakoah játékosokat. Mindhármán meg is jelentek a kihallgatáson, ahol Ronjec határozottan tagadta azt, hogy ő verekedett és ennek igazolására magával vitte játékostársát, Szabót, a Postás SC kapusát, akivel azt akarta bizonyítani, hogy vele együtt ott volt a mérkőzésen és látta, hogy Ronjec nem verekedett. Szabó megjelenése azonban váratlan fordulatot idézett elő a vizsgálatban.

A kérdéses mérkőzésen jelen volt Sefcsics Géza, a fegyelmi bizottság tagja is, aki semmiféle rokon kapcsolatban sincs Sefcsics bíróval, egész más egyesület tagja és szintén tanúja volt a verekedésnek. Sefcsics a mentő tanuban felismerte a pofozkodók egyikét, akit a bíró jelentésében nem tudott megnevezni. Miután Fellner, a Hakoah játékosa is Szabót nevezte meg egyik bántalmazójának, a tanuból vádlott lett és reá is kiterjesztették az eljárást.

Az eljárás befejezése után a fegyelmi bizottság meghozta ítéletét, amely a két verekedő Postás játékos játékjogát egy-egy hónapra felfüggesztli.

A soron kívüli tanácsülés

A fegyelmi bizottság ítéletét általános megnyugvással fogadták sportkörökben, ahol az utóbbi időben már sok panasz hangzott el amiatt, hogy a szubotocai alszövetség nagyon enyhén kezeli a szabálysértő játékosokat és mindenki helyeselte, hogy a verekedők elnyerték megérdemelt büntetésüket. A Postás SC azonban, amelynek a játékosok hiánya érzékeny veszteséget jelent a még hátra levő mérkőzéseken, nem nyugodott bele a büntetésbe, hanem felekezéssel élt az igazgatótanácshoz. A felekezés szabályadta joga az elítéltnék és így a Postás csak a természetes és megengedett védekezési eszközöz folyamodott. A felekezés elintézésének módja azonban már olyan, hogy az jogtal kelt felháborodást a sportolók körében:

A szubotocai alszövetség igazgatótanácsa rendszerint minden pénteken tartja ülését. Az elmúlt héten azonban arra való tekintettel, hogy Glavina elnöknek és Szegedinszki főtitkárnak péntek este el kellett utazniuk a JNS közgyűlésére, már kedden megtartották a tanácsulást, ahol valamennyi folyó ügyet elintézték. A fegyelmi bizottság azonban minden szerdán tartja ülését és így a Postás felekezése csak a jövő heti tanácsuláson kerülhetett volna tárgyalásra.

Mitrovics II. titkár azonban rendkívül sürgősnek tartotta, hogy a Postás felekezését nyomban tárgyalják. Éppen ezért a II. titkár, aki a távollevő főtitkárt helyettesíti, szombaton délután 6 órakor az ucán összehozott néhány igazgatótanács tagot és az előkerített Gregorics II. alelnökkel rendkívüli tanácsulást tartott. Ennek az ülésnek egyetlen pontja volt a Postás SC felekezése. A rögtönzött tanács a legnagyobb sürgősséggel megsemmisítette a fegyelmi bizottság két nappal előbb hozott ítéletét, felmentette a Postás játékosokat, akik vasárnap már szerepeltek is csapatuk bajnoki mérkőzésén.

A gyorsított eljárás következményei

A rögtönzött igazgatótanács összehívása és a felmentő ítélet nagy feltűnést keltett sportkörökben és a jelek szerint az ügy nem is fog következmények nélkül maradni. Általános az a vélemény, hogy egy felekezés miatt nem volt szükség arra és nem is lett volna szabad a rendkívüli tanácsulást összehívni akkor, amidőn az erre hivatott elnök és főtitkár nem is voltak Szubotocán. Miután az igazgatótanács hetenként rendszeresen ülészik, a felekezés tárgyalása, mint egyszerű adminisztrációs ügy nyugodtan elmaradhatott volna a következő ülésre és érthetetlennek találják, hogy miért volt olyan égetően sürgős a tanács összehívása, kizárólag ennek az ügynek a tárgyalására, annál is inkább, mert egy ilyen precedens rendkívül veszedelmes következményekkel járhat.

A hirtelenben összeverbuvált ülést — értesülésünk szerint — az igazgatótanács számos tagja sérelmezi, már csak azért is, mert az összehívás szabálytalanul történt és a tanács tagok többségét — még a helybelleket sem — nem hívták meg az ülésre. A fegyelmi bizottság tagjai viszont a legnagyobb elkeseredéssel tárgyalják a rögtönzött tanácsülés eljárását, amellyel a tényállás pontos ismerete nélkül megsemmisítette a fegyelmi bizottság ítéletét. Ezek a körök az igazgatótanács legközelebbi ülésén felvetik a bizalmi kérdést Mitrovicsal szemben és követelik, hogy a szombati ülést, valamint annak határozatát ne ismerjék el érvényesnek.

Ezen az alapon — mint értesülünk — a Ferrum is meg fogja óvni a Postás ellen lejátszott bajnoki mérkőzést és arra fog hivatkozni, hogy a két megbüntett Postás játékos nem legális ülés határozatával nyerte vissza játékjogát és így nem is lett volna joguk vasárnap ellenük szerepelni.

A vidéki bajnokság állása

A szubotocai kerület vidéki bajnokságának állása a vasárnapi forduló után sem alakult ki, nemesak az első és második hely, hanem a harmadik és negyedik hely kérdése sem tekinthető elintézettnék. Az első két helyen egyenlő pontszámmal a Szombori Sport és a Sztaribecseji Szokó állanak, míg a harmadik helyet csak pillanatnyilag tekintheti magáénak a Szentai AC, mert nyomában van a Szombori ZsAK, amelynek ugyan kevesebb pontja van, de kevesebb meccset is játszott. A bajnokság állása a következő:

1. Szombori Sport	4	4	—	—	20	3	8
2. Sztaribecseji Szokó	4	4	—	—	14	5	8
3. Szentai AK	5	3	—	2	17	7	6
4. Szombori ZsAK	4	4	—	2	6	8	4
5. Szombori Szokó	4	1	—	3	4	11	2
6. Vrbászi SC	6	1	—	5	1	21	2
7. Odzsaci SC	5	—	—	5	6	13	0

TEMESVÁR

TAC—Kínizsi 2:0 (1:0).

Az elmaradt NAK—Vojvodina bajnoki mérkőzést november 25-ikén játszik le. Noviszadról jelentik: A rossz időjárás miatt október tizenharmadikán elmaradt NAK—Vojvodina bajnoki mérkőzés november 25-én kerül eldöntésre. Az ugyancsak a kedvezőtlen idő miatt elmaradt Gradjanszki—ZsAK mérkőzés október 28-án kerül eldöntésre.

A kovilli Sajakás játékjogának felfüggesztése. Noviszadról jelentik: A noviszadi labdarúgó kerület felfüggesztette a kovilli Sajakás játékjogát, amíg nem teljesíti a petrovaradimi Gradjanszkival szemben fennálló kötelezettségét.

Legjobb hirdetési orgánium
a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ”

A budapesti bajnokság állása. Budapestről jelentik: A budapesti bajnokság állása a vasárnapi forduló után a következő: 1. Hungária 10 pont, 2. Nemzeti 9 pont, 3. Somogy 7 pont, 4. Bocskay 7 pont, 5. Kispest 7 pont, 6. Vasas 6 pont, 7. Újpest 6 pont, 8. Ferencváros 5 pont, 9. III. ker. 5 pont, 10. Bástya 3 pont, 11. Budai »33« 1 pont, 12. Sabária 0 pont.

BÉCS

WAC—Nicholson 2:1 (1:1).

Admira—Ausztria 2:1 (2:0).

Rapid—Brigittenauer 5:2 (2:2).

Szlován—Hertha 1:1 (0:0).

SZÍNHÁZ

Színpadavató előadás a Népkörben. A szubotocai Népkör november 3-án este színpadavató ünnepséget rendez ujonnan átépített és megnagyobbított színpadának elkészülte alkalmából. Az ünnepi előadászon Zilahy Lajos nagyszerű drámája, a »Süt a nap« kerül színre kitűnő szereposztásban és az előadást megelőzően ünnepség keretében adják át az új színpadot hivatásának. Az előadás iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Spiller Ljerko szombori hangversenye. Nagyszámú közönség előtt mutatkozott be Szomborban Spiller Ljerko, a kiváló zagrebi hegedűművész. A tökéletes technikájú, nagy jövő előtt álló hegedűsre méltán lehet büszke mestere, Hummel, az európai híri zagrebi pedagógus. A fiatal művész porpás vonótechnikája és temperamentuma a Mendelssohn-koncertben; kifinomodott stílusérzéke Mozart B.-dur Szonátájában tünt ki, játékának meleg tónusa pedig Friedmann Bach—Kreisler »Grave«-jában s több kisebb Kreisler, Wieniawsky és Wilhelmj átiratban jutott érvényre. A zongorakíséretet Dumicsics-Knez Petar látta el sok hozzáértéssel. (dr. K. L.)

FILM

A Városi Mozi új kettős műsora

A kirchfeldi pap és Tom Mix új filmje

A Városi Mozi hétfőn bemutatott új műsorán »A kirchfeldi pap« című darma szerepel, amelyet egy régi szindaraból dolgoztak fel filmre. Az egyszerű eszközökkel megcsinált művészi film szépen dolgozza fel egy fiatal pap történetét és főszerepében Wilhelm Dieterle mélyen átgondolt és átértett alakításával szaporítja eddigi sikereit. Jók a film többi szereplői is, a fotográfia pedig tiszták.

A népszerű Tom Mix új filmje, a »Tűzes vér« egészíti ki a műsort. Ez a film nem sablonos cowboy-történet, hanem érdekes és ügyesen megcsinált film, amelynek egyik érdekessége, hogy a szép Olive Borden a partnere Tom Mixnek. A filmben sok szép színes felvétel is van.

A kettős műsornak bizonyára megérdemelt sikere lesz.

KÖZGAZDASÁG

A noviszadi kereskedelmi kamara a Szerémségnek a noviszadi pénzügyigazgatósághoz való csatolása érdekében. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara hétfőn feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben kérte, hogy a pénzügyigazgatóságok hatáskörének új beosztása alkalmából a Szerémség északi részét a noviszadi tartományi pénzügyigazgatósághoz csatolják. A kamara arra kéri beadványában a minisztert, hogy tekintettel arra, hogy ez a terület közelebb esik Noviszadhoz, mint Osztiekhöz, vagy Beogradhoz, az irigi, pazoval, rumai, iloki járásokat, ugyancsak Szremszkimitrovicát, Petrovaradint és Szremszkikarlovcit közigazdasági és nemzeti szempontokból csatolják a noviszadi pénzügyigazgatósághoz.

Új cementgyár Jugoszláviában. Palaversics Nikola Amerikából hazatért nagyiparos Omisban új cementgyárat létesít, amely napi hatvan tonnát fog előállítani.

A szubotocai adófőkönyvek lezárása. A szubotocai városi adóhivatal még egy tisztviselői csoportot szerződötett az 1922—1928. évi adófőkönyvek lezárására. Ezt a munkát eddig néhány szerződéses tisztviselő végezte, a munka azonban nagyon lassan haladt előre, úgyhogy féltő volt, hogy az adófőkönyvek lezárása nem fog 1929. év végéig befejeződni. Ezért még egy csoportot alkalmaztak, amely hétfőn megkezdte a munkát. Remélik, hogy az összes adófőkönyvet a jövő év végéig lezárják.

Ne kérjen

a kereskedésben „cipőkrémet“, csakis kimondottan

PYRAM.ot!

PYRAM növényi paszta

TÁRCA**A tragédia-gyűjtő**

Irtta: Kárpáti Aurél

Nem tudják, hova lett?...

Akkoriban mindenki ismerte. Persze régen, husz-huszonöt év előtt. (Hogy siet is ez a boldog élet! Holott mirevaló az ilyesmi? Csak be-
leöregszik az ember.)

Szóval nem emlékeznek rá.

Éppen azért beszélek róla, mert már ma-
gannak is úgy tetszik, mintha csupán álmon-
ban találkoztam volna vele. Pedig nem. Ilyen kü-
lönös, furcsa lények csak a valóságban vannak.
Azaz hogy voltak — mondom — valamikor, ab-
ban az időben, amikor még lehetett, sőt érdemes
is volt fiatalnak lenni.

Oda járt az izé kávéházba... Ejnye, hogy
nem jut eszembe a neve. No mindegy. Tehát ab-
ba az öreg mokkacsárdába, amelyiknek meny-
nyezetét akkor még barna faburkolat fődte, szi-
nes freskók helyett.

En is ott barátkoztam össze vele.

Szurós nézésű tuskéshajú ember volt. Fe-
kete és szikár, akár az ördög. Negyvenéves le-
hetett, esetleg huszonnyolc, — hiszen ismerik az
ciféle arcokat. Vértelen, összeszorított szája, a
melynek egyenes vonalát két éles ránc zárjele
teszi még keményebbé, csontos áll, meredek
homlok és vékony orr. Nincs rajta semmi külö-
rös és mégse lehet elfelejteni. Nos hát, ilyen volt.
A mozdulatától a szaváig, minden megnyilatko-
zása csupa energia, biztonság és határozottság.
Még ruhájának redői is valami öntudatra ébredt
szimmetria komoly és néma rendjét fejezték ki.

De csak úgy, természetesen, mintegy hallgatag
megállapodással, különösebb pedantéria nélkül.

Azt hiszem orvos volt. Vagy ügyvéd. Talán
mérnök. Mindenesetre igen pozitív ember. Nyu-
godt és fölényes. Gazdag, szegény? Sohase kért
kölcson és sohase láttam, hogy bort ivott volna.
Nem is értem: mikép keveredhetett írók, festők,
színészek közé. Mert azok társaságát szerette
legjobban.

A kávéházban mindig leghátul ült, a nagy
tükör alatt. S minden este mások és mások ke-
rültek az asztalához. Gyenge, felkavart lelkű em-
berek. A páciensei. A panaszkodás betegek, akik
zavaros ügyeiket, apró és nagy szomorúságai-
kat, otthoni bajaikat, életük keservesen cipelt
terheit, fájdalmas csalódásait hordták és tere-
gették ki előtte. Izgatottan, nekihevíülve, kuszált
gondolatok közt botorkálva beszéltek, részlete-
sen és őszintén, valami ellenállhatatlan bizalom
kényszerének engedve. Ő pedig fölényesen, nyu-
godtan hallgatta őket. Aztán pár jelentős gesz-
tussal, egy-két józan, szuggesztív erejű mondat-
tal elsimitotta a legreménytelenebb bonyodalmak
redőit is. Bölcs volt és okos. Határozott, szinte
csalhatatlan. És akik hozzá vitték, füllébe sirták,
asztalára rakták bajaikat, végül megkönnyebbül-
ten, hálásan szorították meg a kezét, mikor bu-
csut vettek tőle.

Ugy gyűjtötte a tragédiákat, mint más a bé-
lyeget, vagy szivarvéget. Szenvedéllyel. Min-
denki irigykedett rá biztonságáért és fölényéért,
ahogy szótlanul, figyelmesen hallgatta estéről-
estére a panaszkodók vergődő beszédét. Beval-
lom: nem is imponált.

Egyszer együtt mentünk haza.

Langyos áprilisi éjszaka volt. Jól esett a
séta: nagy kerülővel levágtunk a Dunapartra. A
hold ép akkor bukott ki a templomtorony mö-
gül. Hallgattunk. S éreztem, hogy amelyikünk
hamarabb szólal meg, az most vallani fog. Van-

nak ilyen éjszakai órák, amikor a titok kikiván-
kozó ereje legyűr bennünket és mi reszketve a
felindulástól, rejtgetett, féltve őrzött szentélyek
bejárójáról huzzuk felre a függönyt.

Reszketünk, de félrehuzzuk.

Mikor megszólalt, úgy lélekzettem fel, mint
aki rossz álomból ébredt. Szakadozottan minden
biztonságát elvesztve beszélt, lázasan, szinte
megrészegülve a saját hangjától:

— Most, magának, lássa, elmondok min-
dent... Hogy miért? Nem tudom. Ahogy azok
a szegény, elkínzott szívű, meggyötört lelkű ba-
rátaim, ismerőseim sem tudják: miért jönnek
hozzám és öntik ki előttem bánatukat.
Most rámjött... Hát igen... én tragédiákat
gyűjtök. A mások tragédiáját. Mások könnyeit,
kétségbeesését és letörését. És tudja, hogy
miért...

Kis szünetet tartott. Aztán csaknem bűnbá-
nó beismeréssel, szégyenkezve folytatta:

— Mert nekem nincs tragédiám...

A józan, fölényes, nyugodt, bölcs ember ver-
gődött. Lehajította a fejét s hangja rekedt sutto-
gásba halkult:

— Tragédia, szomorúság, szorongó kétség-
beesés... Ami az enyém, ami belőlem sarjad
és én rám hajlik vissza... mint a síró-fűz ága,
— ilyen nincs... És mert kellene, mert hiány-
zik, ezért szedegetem össze a másokét. Nem
résztvéből, jó szívből... eh, van eszemben. Ön-
zés az egész.

Hirtelen elmosolyodott. Fanyarul, kicsit csu-
folódva:

— Könnyeket lopni, — furcsa mesterség,
mi?

Ahogy fölnézett, valami megcsillant a sze-
mén. De lehet, hogy csak a hold ezüstje volt...

Nem tudják, kérem, hova lett ez az ember?

A legnagyobb subotici
kölcsonkönyvtárban
Strossmajerova 16, Husp ac
25 dinár havi előfizetésért
naponta cserélhet és 4000
kötet magyar, német,
szerb és francia könyv
közt válogathat 10520

Hirdetéseket
Sentán a Bácsmegeyi Napló
részére
Molnár Sz. Vince
könyvkeres edése vesz fel.

**Éljen a
beretvált arc!
Éljen a
konkurrencia!**

Érte item a m. t. közönséget, hogy a su'jos gazdasági helyzet
ellenére modernül berendezett uri fodrásztűz'etemben

leszállítottam az árakat

és főleg i'x'izetése' osztályoknak akarok kedvezni, amikor
állami és városi t'sztviselőknek egy bérlet-
jegyet (10 számmal) 25 dinárért, jogászok,
nak és ulákoknak pedig 20 dinárért adok.

Mejandzsics Milán uri fodrász
Szubotica. Zenede épület

**LEGNAGYOBB
KÁRPITOSÜZLET**
Klubgarnitúrák,
patent-fotelek,
ottománok,
berzerek és szalónok
gyártása
Allandó nagy raktár
Dj. Stanković
kárpitós
Beograd, Kralja Milana 77
Telefon 48-46 448

Jugoszlávia legolcsóbb divatszalonja
WEINERT HERMANN Subotica,
L, Strossmajerova ulica 16.
Arak: kónnyek, kosztümök 20) dinártól
ruhák 100
aljak, bluzok, pongyolák 50
Elsőrendű, izléses és szép munkák garantálva

WEITZENFELD I DRUG
Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192

Zs'neze', gabonás és lisztes zs'kok,
v zmentes ponyvák, szőnyezek, lino-
leumok, butorszövetek és egyéb kár-
pi os cikkek legolcsóbb bevásárlási
forrása. K'rien árajáratot. Külön
felhív uk a t. vásárló közö'ség figye-
mét nyugázyainkra, amelyek a le-
jobb anyagból vannak összeállítva és
a legolcsóbbak az egész környéken

HÖLGYEK!

Teitok már kísérlete'et az

ORALGIJA GOLD CREAM

arctisztítószere'el, amely nemcsak védi az arc-
bört, ha em azt sz'ppé, birsonysim'vá is
teszi? Csak e yszer próbálja meg az

ORALGIJA GOLD CREAM

arctisztítószert, szappant
és pudert

amely nappali és éjszakai haszná'atra egy-
aránt alkalmas és felülmu hatatlan. Meg-
rend lhez 6:

ENGLESKA DROGERIJA

Beograd, Vuka Karadžića 14.

Ia KÖNYVSAKERTÖRE lesz szükségé
Irtjon Borbé y L. Novisad, postafiók 75 címre

szőlőoltványt

Mel t
v s'rói, te lnt e mez személyesen sz'ölő-
lványt e p' mel, hol a le'prim'bb el 6-
osztályu oltványokat, a orkoi v'ada a y a
ol'va utaryos a ban sz'erezheli be.
Ar'egz' ékei kívánatra di mántesen l'ld'ök

Sévár László

n iszölő és szőlőlványtelepe
PETROVARADIN, Bakačeva ul. 529
Ugy az a'ny, mint a faj tisz a'giért te-
jes garanciát v' ilalok

NOVISADON

2 nagy üzlethelyiség

legforgalmasabb uton

azonnal kiadó

Bővebbet GAUSZ JÁNOS Novisad, Futoški put 66

Őszi és téli divatöltönyök

télkabátok a legzebb kivitelben.

Nagy raktár**valódi angol szövetekben.**Vojislav Vasiljev'ć Subotica, Manojlovi-
ćeva ul. 7.

NYILT-TÉR

Ujrendszerű 10.000 dináros életbiztosítási nyerevényrészesedéssel, havonkénti díjfizetéssel!

Minden egészséges férfi és nő 20—55 éves korig csekély havi fizetés mellett kap egy

10.000 dinár

tökérel szülő életbiztosítási kötvényt. A biztosítási tőke halál esetén azonnal kifizetésre kerül. A biztosítási tartam elérése esetén nemcsak a 10.000 din. biztosított tőke, hanem

20 % (2000 dinár)

nyereményt is, kifizetünk.

Egyedüli biztosítási takarékosági mód, szerencsétlenség esetén hű támogató

életbiztosítási kötvény

Felvilágosítást kívánatra levélben vagy személyesen, valamint a felvételek

Rossija Foncière

biztosító és viszontbiztosító népbiztosítási osztályánál Subotica, Aleksandrova ul. 4. Az intézet saját palotájában

226

A petlováci (Baranya-megye) tejszövetkezet november hó 1-én egyévi időtartamra bérbeadja ottani tejsarnokát.

Közelebbi felvilágosítások a Tejszövetkezet igazgatóságánál tudhatók meg. 11134

Kötelessége,

hogy megóvja családját és saját egészségét, ezért lépjen be a Szubotica-i Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesületébe.

Székház: Ciril és Metod tér 1/d.

Tagfelvétel a hivatalos órák alatt, d. e. 8—12. d. u. 2—4. 11121

Felsőgallai mész
BECSINI
portlandcement
és mindenféle
építési anyag
a legolcsóbban
szerezhetőre

Illgenn Károly-nál
I. kör, Sokolska ulica 17
Telefon: 660 6468

Szeptemberi ösztöndíj
magánvizsgára és érettségire
teljes garanciával előkészít
Galgóczy
magániskola BUDAPEST,
VIII., Mária Terézia tér 3. sz.

Az összes
háztartási felszerelési cikkek
takaréktűzhelyek
rezsó
mosógépek
vasalók
fürdőkályhák

villanyüzemre.
A noviszádi villamosítási vállalat háztartási célokra való felhasználásánál cca hetven százalékkal olcsóbb áramot ad. Az üzemeltetés 10 %-al olcsóbb a gáznál.

Mi den háztartás részére nélkülözhetetlen. Kérjen ismertetőt vagy tekintse meg raktárunkat és be fogjuk bizonyítani, hogy a háztartási kellékek villamosítása IDŐ-, SZEMÉLYZET- és PÉNZMÉGTAKARITÁST valamint HIGIENIÁT jelent Önnek.

Kedvező részletfizetési feltételek

ALTERNO műszaki vállalat NOVISAD

Kralja Petra ulica 26. 9 04 Telefon 2414.

Fiók: Veliki Bečko, Aleksandrova 10. — Telefon 110.

Uj kárpitos-műhely!

Van szerencsénk értesteni a n. é. közönséget, hogy Knez Mihajlova ulica 3. sz. alatt, (a szerb templomhoz vezető ut), ahol elsőrendű bőrbutorokat, gobelin-garnitúrákat, ugyszintén szelzonokat, matracokat és az összes szakmába vágó munkákat készítünk a legrövidebb idő alatt. Minden munkáért jótállást vállalunk.

Kárpitos-tanonc fizetéssel felvételük.

Kiváló tisztelettel

Csákány és Kovács

10626

kárpitos és díszítők

Vásárhirdetmény

Podravski Podgajci nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy a nagy őszi állat- és kirakóvásár f. évi október 25-ikén lesz megtartva. Vasutállomás és állatrakodó helyben.

Községi Előjáróság
Podravski Podgajci.

Községi előjáróság Bačko-Petrovoselo.

Br. 3695/1928.

Gyümölcsfákat

a legnemesebb fajokban és pedig különféle alma-, körte-, szilva-, barack-, dió-, sárgabarack-, cseresznye-, stb. fát valamint akácot, gesztenyét, stb. a legolcsóbb áron szállít Bačko-Petrovoselo község faiskolája.

Cím: Községi Előjáróság, Bačko-Petrovoselo. 11119

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENŐNÉ

Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kvarefénykezelés, paraffin terapia
Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

A FÉRFI, A NŐ

ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

— Szívvel gratulálok Lili a nagy sikeréhez — mondotta Dér, amikor Lilivel szemben leült egy fotelbe — igazán örülök...

— A gratulációját majd csak akkor fogadom el, ha megnézi a filmet — mondotta Lili — és őszintén meg fogja mondani, hogy meg van-e velem elégedve.

— Már tegnap este láttam — felelte Dér — és tapsolni szerettem volna magának... Közvetlen és lehetséges az, amit csinált.

Dér érezte, hogy ezzel a felelettel akaratlanul is leleplezte magát és elárulta, hogy már az első nap kíváncsian és türelmetlenül rohant a filmszínházba, hogy megnézzék Lili első filmjét... Ez akarata ellen történt, mert hidegnek és közömbösnek szeretett volna látszani és már meg is bánta azt, amit mondott. De a lány már örömmel vágott a szavába:

— Igazán örülök Géza, hogy meg van elégedve. De még jobban örülök annak, hogy már megnézte a filmet, mert ebből látom, hogy még törődik a sorssal. Pedig már azt hittem, hogy haragszik rám... Olyan rég nem láttam...

— Nem rajtam mult — felelte Dér hidegen.

— Tudom, Géza, nem is szemrehányásként mondtam... Én vagyok az oka mindennek és épen azért hálás vagyok, hogy elfött, mert most módot ad nekem arra, hogy mindent megmagyarázzak.

— Kár az elmúlt dolgokat magyarázni, Lili... — mondotta a férfi. — Azt hiszem nem is lehet. És ma talán már nem is fontos...

— De igen Géza — felelte határozottan Lili — erre a magyarázatra szükség van... Már rég szerettem volna ezekről a dolgokról magával beszélni, de megvallom őszintén, nem volt meg

hozzá a bátorságom. Ma talán, amikor pozitív eredményekre tudok rámutatni, könnyebb lesz magának mindent őszintén elmondanom...

— Ha ezért hívott és ha kívánja, meg fogom hallgatni.

— Géza, nekem nagyon fájna, ha olyan rossznak hinne, mint amilyennek maga előtt talán joggal látszom — kezdte Lili őszintének tetsző hangon. — Tudom, hogy megbocsáthatatlanul csunya módon bántam magával... Hiszen én olyan hálás vagyok Géza magának, amilyen hálás valaki csak lehet annak, akinek egy szebb, új életet és a végzettségét köszönheti...

Dér tagadóan rázta a fejét.

— Nem, ne tiltakozzék, Géza — folytatta a lány — ez így van. Hiszen mindazt, amit elértem, ezt a nagy sikert, ami olyan boldoggá tesz, nagyrészt magának köszönhetem... Tudom, hogy annál csunyább az, amit tettem... De látja Géza, bármennyire is hozzásegített az érvényesüléshez, ha maga mellett maradtam volna, talán sohasem érhettem volna el mindezt...

— Lehetséges Lili, — mondotta Dér szomorúan — én valóban nem tehettem többet...

— Oh, maga minden elképzelhetőet megtett, de mindaz még sem volt elég! A stúdióban láttam, hogy nem elég a tehetség és az önbizalom sem, amely lassan megsemmisül a hiábavaló küzdelemben. Láttam, hogy úgy, becsületesen, csak a tehetségemben bizva, sohasem lesz belőlem több, ismeretlen statisztánál. Láttam, hogy a filmmel nem a tehetség az egyetlen belépőjegy a siker palotájába, hiszen egész tehetségtelen nők is boldogulni tudnak, ha szépek... Ezzel hamar tisztában voltam és miután nekem az érvényesülésem fontosabb volt mindennél — és ezt maga is jól tudta — fontosabb a szüleinnél, a szerelemnél... mindennél, ezért végül is azt a másik módot választhattam csak... Akadt valaki, akinek módjában volt mindent megtenni a film-karrierem érdekében... jó is volt hozzám és így nem volt szabad haboznom...

Dér, aki eddig nyugodtan hallgatta a lányt, most hogy Lili a másik férfiről beszélt, kényelmetlenül feszengett a helyén és fojtott izgalommal kérdezte:

— Miért nem mondta el ezt akkor őszintén, becsületesen, Lili?

— Nem volt hozzá elég bátorságom és féltem, hogy maga nem enged el, ha mindent őszintén elmondok... Hiszen akkor, amikor még nem tudtam volna semmiféle eredményre hivatkozni, amikor még csak reményekről lehetett szó, könnyű lett volna velem vitába szállnia és én csak az elképzelt jövő délibábszerű képeinek a megcsillagotásával felelhettem volna a maga bizonyára súlyos és praktikus érveire. Egyenlőtlen harc lett volna ez, amelybe nem volt bátorságom belemenni... Ezért kellett akkor hazudnom... Tudtam, hogy sokat kockáztatok, de még sem állhattam meg féluton és az eredmény engem igazol. Ma nekem vannak súlyos érveim az eljárásom helyessége mellett, hiszen ez a váratlan siker mindennél súlyosabb érv...

— Nem akarok vitába szállni ezzel az érveivel — felelte Dér — hiszen most ez ellen hadakozni amugyis szelmalomharc volna... De akkor mégis más módot kellett volna választania, mert arra a megalázásra, amelyet elszenvedtem, talán még sem volt szükség...

— Oh, bocsásson meg érte Géza! Higye el nekem is fájt... De szükség volt rá. Ki kellett magát ábrándítani és kiméletlenül, véglegesen véget kellett vetni mindennek... Azt pedig csak így lehetett...

Hosszu csend következett most. Lili fűrészve nézett Dér szemébe, majd halkán megkérdezte:

— Megért most már? És meg tud bocsátani?

A férfi csöndesen felelte:

— Én már rég megbocsátottam magának

Lili... Akkor... nem mondom... akkor képes lettem volna mindenre... Akkor gyűlöltem magam... de aztán lassan megengyhült a harag... Rájöttem, hogy nincs jogom ahhoz, hogy magamnak követeljem a szerelmét és most már tudom azt is, hogy a történetek ellenére sem tudok haragudni magára...

Lili hálással szorította meg Dér kezét.

— Maga tulságosan jó hozzám és szeretném ha mi jóbarátok maradnánk... Most itt is marad nálam uzonnára, hogy felelevenítsük a régi pajtáságunkat...

KINTORNA

Brumzala meséli a kávéházban.

— Barátom örületes pechem van. A városiban ráültem egy kalapra, tiszteletteljesen bocsánatot kértem a szomszédomtól, az dühösen felugrott és pofonvágott s a végén kiderült, hogy a saját kalapomra ültem.

*

Egy róhanó urat megszólít a barátja:

- Hová szaladsz?
- Az orvosért.
- Te vagy beteg?
- Szerencsére csak a feleségem.

*

Egy ur bemegy a biztosítótársasághoz, hogy a második évi részletet befizesse. A hivatalnok megismeri és azt mondja:

- Emlékszik még arra a kövér pasasra, aki önnel együtt kötött biztosítást?
- Az, aki apoplexiában szenvedett. Mi van vele?
- Lássá, az ügyesebb volt, mint ön. Csak egy évi részletet fizetett be és tegnapelőtt már meghalt.

Hölgyeim!

Ezúton fe hívjuk figyelmüket, hogy eddig is elismerten szakképzett és szoliditásáról közismert

női fodrász-szalónunkban továbbra is a legprecízebb kiszolgálást kapják a legszolidabb árban!

10 jegyű bérlet 70 din.

Igy mosás, hajvágás és ondulálás | Vízondolítás bérletre **21 din.-ba kerül 7 dinár**

Kérjük a hölgyek további szíves pártfogását
Sestre Weisz, Subotica, Sokolska ul. 1

I-a szlavóniai
rétiszéna
legolcsóbb napiáron kapható
Weitzenhoffer Józsefnél
Novisad
Muzičkog ul. 10

UJ! 1787 UJ!
Szilvalekvár Bab
Engros — Detail
SUGÁR MANÓ
Telefon 47

Tőgy
bárdolt dorongot
(Pékfát) 11049
4-8 cm átmérőjű, száraz, 10 tonnás vagónokint franko Sremska Rača állomás, 1550 dináros árban szállít a „Dom” Falpari R. T. vezérképv. elnöke
Bograd, Kosovski 43
Földés in. belra - Telefon 22-7
Póstafiók 149

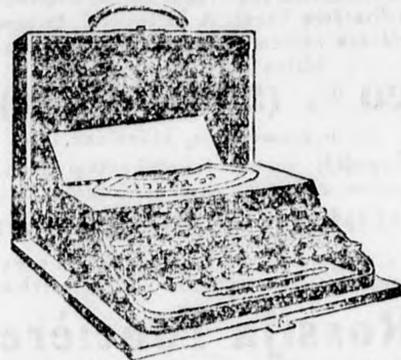
Virágai
gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha **Kanipos** növényteljesével neveljük őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.
Szorgalmasan TOJÓK aprószárnyasok nevelésére, hízalásra és baromfibetegségek ellen utólráhetetlen a **KOKO** baromfiapor.
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.
Székhelye elborezizetes ereteben
Pharm. laborat. Z. Schumacher, Ureanka

GUMMI-BORTÖMLŐK
minden méretben jutányosan kaphatók
Kemény Gyula
műszaki cégnél
Subotica
1648
Telefon 29

Paszományt
butorra, függönyre, draperiára, rojlokat, zsalórokat bojtokat olcsón vállal
Nagy Lajos
paszomán, os, Jugoviča 31.
Meghívásra mi táimmal házhoz megyek

Dr. Vajsz Mária
gyermekorvos specialista

Beograd
Frankopanska ulica 28 a/II
Rend 1 4-5 óra között
Telefon 41-35

A D L E R (30)

a legújabb és legtokéletesebb modellü

IRÓGÉP

irodai-, uti- és magánhasználatra
Eladás rézletfizetésre is!

Vezérképviselet:

Ivan F. Schwarz, Beograd

Sremska ulica 5 11041 Telefon 33-88

Hölgyeim!

A LEGUJABB PÁRISI DIVATUJDONSÁGOK

Szővet-selyem-
Szőme- } **köpenyek**
Szővet-
Selyem- } **ruhák**

a legújabb fazónokban legnagyobb választékban

kaphatók

KOSTA M. JOVANOVIĆ
BEOGRAD,

Kralja Milana 76 (a LONDON-szálloda mellett)

Rózsafehér és Woltmannrózsaburgonyát
babot, s'elermát, szilvát, dughagymát, hagymát, fejeskáposztát

I-a szénát

préseltet, sásmentest vagonszámra és kisebb tételekben legjobban és legolcsóbban szállít bármely állomásra franko

Léderer Jenő

bank és bizomnyi üzlet, főző és gyümölcsimport-export
Novisad, Vilsonov trg 7
Telefonszám: 22-14 Raktár: Temerinska 38
Sürgöncim: Lédere

Megfiatalítja 20 évvel a FÉRFIÉJ-védjegyes SCHNEWEISS-hajregenerátor, mely visszaadja az ősz haj ere elcsínét! Biztos hatás. Abszolút meg- és ólommentes. Kapható minden drogériában, gyógyszer- és illatszerárúban. Aho mé: nem kapható, 40 dinár: bakulódás: ma ott bérmen ve szállít két üveggel az S. H. S. képviselő
Balla drogeria V.-Beeskerek

ARTIFEX

csiszoló-tömb

a világ legtokéletesebb tisztító, fényesítő és rozsdaeltávolító eszköze, amellyel a tütől kezdve a legnagyobb gépig minden fémtárgy egyaránt tisztítható. Eddig 65 államban bevezetve, számtalan aranyéremmel kitüntetve, világhiállításokon mint elsőrendű elismerve. Aki egyszer már használta, hü marad hozzá és százszámra szerzi az új vöket.

ARTIFEX pótolja mindenütt a csiszolóvásznot, a csiszolóport és a csiszolópapírost, mert sokkal olcsóbb és kiadósabb.

ARTIFEX a háztartásban, a műhelyben és gyárban a mindenesleányt pótolja.

ARTIFEX ragyogó tisztára varázsolja a kékseket, az evőeszközöket, a konyhaedényeket, a tüzhelyet, a vasalót, minden fémtárgyat, a fürdőkádát, a zománc- és kőedényt, leszedi a piszkot a falról, ajtókról, butorról stb. A legrozsdásabb tárgyat ujjávarázsolja. ARTIFEX felülmúlhatatlan tulajdonságainál fogva minden más hasonló szert pótol.

Sokfajta durva utánzat van forgalomban, hasonló nevekkel is, de ez semmi vonatkozásban nem áll az ARTIFEX-szel, amely az egész világot meghódította már. Ügyeljen az ARTIFEX-névre és a minden csomagon látható védjegyre.

Képviselőket keresünk magas jutalékra minden nagyobb helységben. Azokat a fogyasztókat, akik már használták az ARTIFEX-et és ismerik annak nemes tulajdonságait, arra kérjük, hogy szükségletük beszerzése végett forduljanak közvetlenül a következő címre

A. Isaković

vezérképviselet és főlerakat

Beograd, Cara Lazara 9. Telefon 8-11

Nedves a lakása!

A nedves lakástól

családja megbetegszik és munkaképtelenné válik

Ezt bizonyosan nem akarja és épen ezért

szigeteléssel szárítsa ki lakását, míg nem késő!

A mi rendszerünkkel bárki elvégezheti a szigetelést!

Megfelelő utasítást ingyen adunk, a szükséges anyagot gyári áron szállítjuk

"JUGOASFALT"

szigetelő és aszfaltozó vállalat, tetőf. dőlemez- és aszfalttermények gyára

Beograd, Jovanova ul. 19. Tel. 51-74

Fali reklámnaptárak

nyomással, blokkokban, az 1929. évre, valamint

asztali és zsebnaptárak

bőrbe és vászonba kötve, nagy választékban kaphatók

RUDOLF POLAČEK, ZAGREB
papirnagykereskedés és naptárkiadó

Jurišićeva 24 10829 Kérjen mintákat

Poroszszen- és kokszt

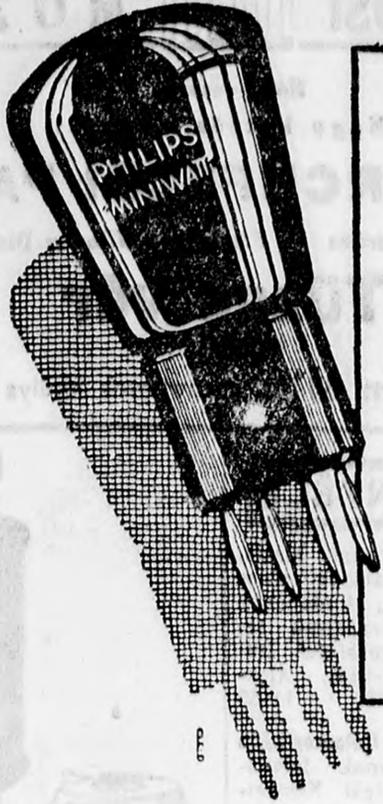
szükségletét fedezze már most! I-a aprított bükk- és vegyes fa, kemény hulladék a legjutányosabb árban

Vujkovic J. és Társa
11035
Telefon: 6-69

Uri divatkülönlegessé-
gekben a vezető cég:

VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA

P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egyedül
lerakata. Állandó dúz választék férfi fehérnemű (mérték szerinti), nyakkendők,
va ödi angol poulowerék és utazóp' a' d'ekben Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

Forradalmot
a
rádiótechnikában
idéztek elő az új
PHILIPS
rádió-lámpák

A- 442
A- 415
A- 443

Modernizálja rádió-
készülékét ezekkel a
lámpákkal!
Kérjen ingyen
utbaigazítást

PHILIPS

vezérképviselte és gyári lerakata

VIKING

Zagreb Beograd
Ulica Bana Jelačića 2 Ul. Knjeginje Ljubice 5

Most a legalkalmasabb idő beszerezni
a télre való
szenet és kokszot

Mielőtt bárhol vásárol, forduljon az

Általános Hitelbank Subotica
szénosztályához
(Telefon: 49, 50, 51)

amely vagon-tételekben, hánycsúszókon a
legelsőrendű minőséget szállítja
Viszonteladónak előnyös árak!

A legjutányosabb áron
vásárolhat egy komplett hálót,
ebédlőt és mindennemű butort.

Megnagyobbított üzemünkben a legmodernebb
butorokat elsőrendűen készítjük. — Forduljon
hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!

Szenti és Virág műbutorgyár
Subotica, Sudarevićeva ul. 54-56. Telefon 383

Ingyen adunk egy elsőrendű női aranyórát

száma 7660 és kisorsolás a körül 8 automobil, 16 motorkerékpár, 90 kerékpár, 90 varrógép,
Teljesen új órát adunk, amelynek értéke 800 dinár darabonként, amelyeket
árverésen vettünk és így módunkban van ezeket ajándékba adni. Hasonlóképen
bármelynek, aki 50 sorsjegyet és az óra értékének felét, azaz 350 dinárt küld be nekünk. Az órák hibátlan működéséért írásbeli garancát vállalunk. — A sorsjegyeket
vagy bizományba küldjük, vagy utánvét mellett az órával együtt. — „UNION“ K. D. BEOGRAD, KNEZ MIHAJLA 19

Egy szép girl a berlini Haller-Revue-ből. Foto: E. Schneider, Berlin.

A karcsu vonalak diadala!

A felesleges zsírprárnak korlátozzák a vérkeringést, bátrányosan hatnak
az anyagcsere és az egész szervezet működését károsan be-
folyásolják. — Ezért távolítsuk el magunktól a felesleges zsíradékat
és keressük a karcsu vonalakat! — Ezeket a jelszavakat halljuk
minden oldalról, azonban — sajnos — nem tatáltunk módot arra, hogy
a felesleges és kellemetlen kövérségtől megszabaduljunk. — Mióta a

LEICHNER 1001
Fogyasztó-Fürdő

forgalomba kerül, sok-sok ezren tapasztalták saját magukon ennek a
kiváló hatású kozmetikai gyártmánynak elsőrangú hatását. — A
„Leichner 1001” fogyasztófürdő azonkívül deális szépítőszert, a bőrtidő-
vel hőfokérré és üdévé teszi és mindenféle bőrtisztatálanságot eltávolít. —

Egy fürdő ára Din. 30,— Mindenütt kapható.

Szeressen be tehát azonnal néhány fürdőt próbára és az eredmény
serkenteni fogja a „Leichner 1001” fogyasztó fürdő további haszná-
latára és egy teljes kúra-mely 20 fürdőből áll befűzésére.

L. LEICHNER

BERLIN, SCHÜTZENSTRASSE 31

Vezérképviselőt:

HELLER i VAŽONYI, VELIKA KIKINDA

Eljen a konkurencia!

Le a drágasággal!

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Sokolska (Gombkötő) ucca 2. szám
alatt (Kunetz-ház) saját gőzmalmunk termékeinek eladására

lisztüzletet nyitottunk,

ahol ugy kicsinyben mint nagyban a legolcsóbb napi árak mellett forgalomba
hozzuk elismerten jó lisztjeinket.

Lisztáraink: 0-ás D. 3-60, II. főző D. 3-40 kg.-ként.

Állandó készlet: rozsliszt, tengeri, árpa és zab. — Friss kukoricadara állandóan
kapható. — Becsértünk búzát lisztre!

Vujkovics J. és Társa

gőzmalom és fatelep, Jukićeva ulica 41. — Telefon 6-69

11115

Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rende-
lése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

mindenkinek, aki 1.0 darab zágrebi rokkantsorsjegyet ad el. A sorsjegyek
huzása 1928 december 23-ikán. Egy sorsjegy ára 10 dinár. A nyeremények
11 zongora, 90 darab hadikárpótlási kötvény, 2.500.000 dinár értékben. —

ingyen adunk egy elsőrendű női aranyórát

száma 7660 és kisorsolás a körül 8 automobil, 16 motorkerékpár, 90 kerékpár, 90 varrógép,
Teljesen új órát adunk, amelynek értéke 800 dinár darabonként, amelyeket
árverésen vettünk és így módunkban van ezeket ajándékba adni. Hasonlóképen
bármelynek, aki 50 sorsjegyet és az óra értékének felét, azaz 350 dinárt küld be nekünk. Az órák hibátlan működéséért írásbeli garancát vállalunk. — A sorsjegyeket
vagy bizományba küldjük, vagy utánvét mellett az órával együtt. — „UNION“ K. D. BEOGRAD, KNEZ MIHAJLA 19

LIFKA-MOZI

Hétfőtől szerdáig

UFA A HÉT ESEMÉNYE

HARRY PIEL

kettős szerepe merész iramú detektív-újdoncsága pénzhamisítók és o. ompészek el:n

Férfi férfi ellen

Nem prolongáljuk Harry Piel filmjét, mert csütörtökön Beogradban fogják játszani

Előadások kezdete naponta 4, 6 és fél 9 órakor

Modern és stílus butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkákat készítenek az újonnan átépített műbutorgyárunkban

SIPOS FIAI

Zentai ut 3.

Allandó raktár!

LEVELEZÉS

Nem tucataru, hanem kiállítási tárgy Brauchler minden butorgarniturája. Subotica, Halpiac.

FOGLALKOZÁS

Szentai villanytelep keres önálló villanyszerelőt. Ajánlatok fizetési feltételek megjelölésével az igazgatósághoz intézendők. 11120

Kinderfräulein, bis 35 Jahre, mit französischen und Klavierkenntnissen wird zu 2 Kindern im Alter von 6 und 7 Jahren gesucht. Adresse: Frau Janka Feldmann, Beograd, Kosmajka 35. 11130

5000-6000 dinárt keresnek havonként megbízható szorgalmas képviselők (nők) könnyen elhelyezhető cikk eladásával. Tőke, szakértelem szükséges. Bővebbet vezérképviseletnél délután 1-3, 5-7-ig. Dj. Birdić, Novisad, Zmaj Jovana 12. 11143

Borbélysegédet azonnalra felveszek. Csak elsőrendű munkaerő jelentkezzen. Huszák fodrász, Subotica. 11155

Kifutófiu felvétetik. Antun Kramer i Drug. 11150

Szabómestereknek raktári munkát elkészítés végett sürgősen kiadók. Földes ruhaüzlet. 11158

Több borbélysegédet és manikűrös leányt keres az Amerika fodrász szalon, Subotica. Jelentkezések a lap kiadóhivatalában. 11151

Ügyes, megbízható, jó családból való fiatal leány elmenne magános uriaszonyhoz vagy kisebb családhoz. A háztartás minden ágában, varrásban és kézimunkában jártas, igényei szerények. Cim a kiadóban. 11128

Lizno pravoval rendelkező itcst kaucióval, esetleg váltó fedezettel keresek. Strommerné, Pašičeva 9. 11117

Fiatal mechanikussegéd állást keres. Szabó Ferenc, Bezdán. 11132

Vas- és fűszerkereskedőség, két gimnáziumi osztályal, 19 éves, beszél szerbül, magyarul és németül, szerény feltételek mellett azonnali belépésre állást keres. Dejan Kaplarski, Sr. bobran. 11133

Kizárólag szolid kiszolgálókat, akár voltak már üzletben, akár nem, fölvesz Stipics étterme. 11146

Követitjük a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékímérés, lícno i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 11159

Kereskedősegéd, ügyes fiatal munkaerő azonnali belépésre kerestetik, jelentkezni lehet Zwicky & Co., Fra Jese trg 6. Barátok templománál. 11163

Ügyes, megbízható gesztenye és maronitsütő leány vagy asszony azonnali felvételük. Cmyakovičnál, az állomással szemben. 11157

Ügyes gépirónő (magyar-német) szombori irodában fél napi elfoglaltságra felvételük. Ugyanott gyakoronok is alkalmazást talál. Ajánlatokat dr. Szántó Miklós ur továbbít. 11072

Fényképész(nő) ismeretséget keresem, aki kisebb tőkével társulna velem. Đennert Čib (Bačka). 11016

Fodrász, onduláló és bubihajvágó, állást keres. Megkereséseket »Fodrász« jellegre Schmolka hirdetőiroda, Novisad továbbít. 11047

Privatagenten, intelligente Herren die zu besseren Kreisen zutritt haben, werden für alle Ortschaften gesucht. Hohe Verdienstmöglichkeiten. Geringe Kautions erforderlich. Anträge unter »Dauernd« an die Administration. 10937

Nevelőnő keresek, aki egy hét és egy ötéves gyermeket elemi oktatásban részesítene. Az államnyelv tökéletes tudásán kívül német vagy francia nyelv és zongora is szükséges. Vuics Szávó földbirtokos, Senta. 10970

VÉTEL-ELADÁS

Kosszorukat mindenszentekre, mielőtt bárhol rendelne, győződjön meg nálam úgy az ár, mint a minőség különbségéről. Naponta frissen vágott olasz virágok legolcsóbban kaphatók Kainné virágüzletében, városháza épület. 11127

Fényképészeti műterem, teljesen felszerelve, nagytási berendezéssel, elsősorban szakembernek jutányosan átadó. Szükséges tőke 5000 dinár. Érdeklődni lehet Barta és Társa cégnél Novisadon. 11142

Négy elsőrendű tenyészoca, angolkeresztelés, 8 hónaposok, beoltottak, takarmányrépa, homoki rózsaburgonya eladó. Kolonits állatorvos. 11145

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olvasó köntözetben számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásig tartó hirdetés továbbítható. Kérjük a hirdetőket, hogy a hirdetésük mellett mindig legyen megadva a címük.

Sikkos

bunda-kalapok

tok különlegességek értek

rendkívül olcsó árban Pogány kalapszalonn

Trg Fra Jese 15. I. em. (Ljubibratić-ház)

PERZSA SZÖNYEGBEN

utánpótlás érkezett!

Heris	350x255	} méret és minőségben
Ferahan	400x305	
Tabris prima	430x315	} méret és minőségben
Harasan	228x143	
Afgan	310x210	} méret és minőségben
Ferahan	340x250	
Tabris	330x225	} méret és minőségben
Heris	475x342	

Ezenkívül nagy mennyiségű darabok igen jó minőségben. Kérjük a raktáron lévő többi valódi perzsa szőnyegek.

részletfizetéssel kedvezmény mellett

BALOG LINA cég, SUBOTICA

Allandó kiállítás eredeti olasz minőségben és iparművészeti újdonságokban. 11161

Vasárnapokon egész nap zárva!

Huszaszer lakosu mezővárosban jóforgalmu mészáros és hentesüzlet teljes berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 11160

Stelázi, teljesen jókarban lévő, eladó Schöffer, Sokolska ulica 2. 11157

Kávéház, étterem, szálloda 28 szobával a Vajdaság egyik legnagyobb városában, hatvan éve virágzó üzlet, más vállalkozás folytán eladó, esetleg társat keres. Közvetítő Bodor Lajos, Vel. Becskerek, Begejski red 8. 11060

Kitűnő állapotban lévő finom uri ebédlőbutor azonnal eladó. — Érdeklődni Scherer Mariska főutcai üzletében, Somborban. 11073

Tűzfűtő vagonfűtőben legjobb minőség. Nyo'c nap alatt bármely vasúti állomásra. — Megrendelhető Klopfer Samu, Subotica, Miloša Obilića 19. 11105

Torták husz dinárért, cukrászsütemény darabonként egy dinárért kapható, Kerpert cukrásznál, Jelašičeva ulica 3. (Kiskápolna mellett.) 11031

2 dinár

a cukrászsütemény, 60 dinár a teasütemény kilója Institoris cukrászda, Vilsonova ulica 44. 10510

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szuboticián? Földes Samu ruhaárúházaiban (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Őszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 350 dinártól. Gyermek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Dörkkabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol! 9075

Női felöltő, leányfelöltő újdonságok mindig legszebbek, legjobbak és legolcsóbbak Eisler Izsónál Barátok temploma során. Szórmékben nagy választék. 9652

Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves, huzatos gőzlokomobil, Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves cséplőgép, 12 lóerős használt szivógázmotor, generátorteleppel, komplett, 3 lóerős petróleummotor, kukoricaszár-tépgép eladók. Megérdeklődhetők és megtekinthetők Agrikulturánál, Sombor. 10282

8 HP fogaskerekes magánjáró és 54 collos cséplőszekrény Clayton-Shuttleworth gyártmány, 23 éves kitűnő üzemképes állapotban, más vállalkozás miatt eladó. Felvilágosítás: Agrikultura, Sombor. 10281

18-20 HP Halifax szivógázmotor fekvő gyári generátorral, fatüzelésre üzemnagyteljesítmény miatt eladó, továbbá Ganz dinamó 15 Amp. 120 volt. 1.200 fordulattal, üzemben megtekinthető és azonnal átvehető. Csakis személyesen tárgyalok. Ifj. Csernus Dániel hengermalma, Mali Idjós (Bačka). 11033

Uriszobaberendezést, használtat, de jókarban levő, vennék. Cim a kiadóban.

Gyapjhulladékot, borkövet, régi fémekeket, használt iparvasuti sineket, vagonetteket legmagasabb áron vesz »Calin« kom. društvo, Zagreb, Mandaličina ul. 1/b. 9938

Gyümölcsfákat őszi ültetésre kiváló fajokban szállít Gallé Viktor városi kertész, Senta. Kérjen árjegyzéket. 10723

Sarokház lakásokkal, kisebb házak telekkel piac közelében, villa Palicson két lánc földdel eladók. Földes ruhaüzlet. 10728

Szalagfűrészt favágáshoz garanciával szállít Barzel D. D., Subotica. 10799

Nagy Wertheim-kassza, jókarban, olcsón eladó. Cim Radio Reklam Jugoslavija, Subotica, Manojlovićeva ul. 7. 11082

Használt, tiszta íróasztalt megvételre keresünk. Cim a kiadóban. 11085

VÁROSI MOZI

Hétfő-szerda

Nagy kettős műsor!

A KIRCHFELDI PAP

Társadalmi dráma. — Főszereplő: Wilhelm Dieterle

Tüzes vér

Főszereplő:

Tom Mix a cowboyok királya

KOLONFÉLE

Ujoncok. Ha azt hiszik, hogy ujoncoztatásuk téves alapon történt, forduljanak pontos és szakszerű tanácsért a »Nemzetközi Irodá«-hoz, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 11159

Észak- és Délamerikába utazni óhajtoknak felvilágosítással szolgál Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 11159

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova ulica 9. 11159

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmánybélyegben. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9., Subotica. 11159

Különbejárati, csinosan butorozott szobát keresek, a Paje Kujundžićeva ulica vagy a Senta-ut elején. Cim a kiadóban.

Keresek három évre felmondhatlan 300.000 dináros magánkölcsonst, első helyeni betáblázásra, subotica 110 hold földre. Cim a kiadóban. 11156

Szoba-konyhás lakás kiadó. Banatska ulica 19. 11131

Butorozott szoba azonnalra kiadó. Zlatarićeva ul. 6. 11116

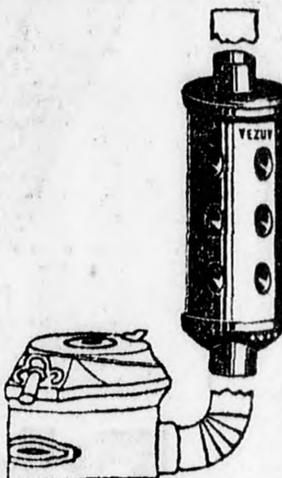
Kiadó a beltéren egy nagy helyiség műhelynek vagy raktárnak. Cim a kiadóban. 11122

Főpostánál butorozott utcai szoba, esetleg konyhahasználattal, kiadó. Brozova ulica 8. 11129

Az »Amerika« női- és férfifodrászszalon november 1-én a Pašičeva utcában megnyílik. Árai: onduláló 4 dinár, hajvágás (bubi) 5, manikűr 4, fejmosás 5, hajfestés 30, beretválás 2, fésülés 1.50. »Amerika« fodrász-szalonn. 11152

A Főtér közvetlen közelében két egymásba nyíló, elegánsan butorozott szoba gardérobe (mosdó) szobával, nagy uccai terasszal, két személynek, esetleg irodának azonnal kiadó. Felvilágosítást nyújt Dunav biztosító Vilsonova 11. 11035

Két utcai szoba emeletes házban belterületen kiadó. Irodának kiválóan alkalmas, lépcsőházi bejárat. — Cim a kiadóban. 11103

VEZUV

hőterjesztő készülék minden kályhára és tűzhelyre felszerelhető.

Orlasi megítarítás tüzelőben! Ara 120 dinár

Rendelésnél kérjük a fűtőcső átmérőjét közölni.

BARZEL D. D. SUBOTICA

Hejti épvi előkel keresők

Különbejárati szép butorozott szoba, Szentes-házban főbejárat mellett kiadó. Knez Mihajla ulica 18. 11039

Egy vagy két csinosan butorozott szoba külön konyhával kiadó. Bővebbet Cara Lazara ul. 15. d. u. 1-3 óráig. 11079

Vendéglő, szép, teljes berendezéssel, egy nagy és több kisebb teremmel, megbízható uriembernek hosszabb időre bérbeadó Alibunaron. Bővebb felvilágosítást ad Melcsok szabó, Alibunar. 11056

»Tri šesira« vendéglő Subotica legkellemesebb szórakozó helye. Egész éjjel nyitva. Vasár- és ünnepnapokon délután 4 órától kezdve Kerti Sándor női tamburazenekara szórakoztatja a közönséget. Fiss meleg és hideg ételek, elsőrendű királyhalmi borok. Pontos és gyors kiszolgálás. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri. Ernest Krukuska vendéglős. 11040

Apróhirdetések Szuboticián az Aleksandrova utcán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovićeva utcán a Rádió-Reklam irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcs-piac, Novisadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becskereken ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.